scoată apă din puţ pentru d-na Lovyes şi odată pe zi îi aduce hrană, casa în care locueşte ea e casa lui Robert, casă pe care el a clădit-o cu mâinile lui, dela duşumea până la acoperişul de paie, şi pe care a botezat-o „Nebunia lui Crudge"; dar d-na Lovyes e soţia lui John.

Şi, cedând, însfârşit, stăruinţelor mele, d-l Wyeth începu să povestească:

— „E povestea unui sacrificiu... a unui mare sacrificiu... poate nebunesc... în orice caz împins la extrem. Copil, l-am văzut săvârşindu-se sub ochii mei. Când, în seara zilei de 7 Mai, acum douăzeci de ani, Robert Lovyes puse pentru întâia oară piciorul la Tresco, veni să bată chiar la uşa acestei bucătării. Mă găsiam aci, în vacanţă. Plecasem cu mica corabie a tatălui meu la Poul, care-i cel mai bun loc de pescuit din jurul insulelor Scilly. Ceaţa ne învăluise pe la ora trei după amiază şi lipsa de vânt adăogându-se la asta, nu puturăm ancora decât foarte târziu la Grimsey Sound. Era o seară atât de liniştită, încât se auzia cum scrâşniau ferigile sub picioarele noastre, ca sub o coasă. Pe la ora nouă, luarăm masa în această bucătărie, mama mea, tatăl meu, doi oameni de pe vas şi eu; pe urmă făcurăm cerc în jurul focului şi stăturăm la taifas. Convorbirea, în acest ţinut, lunecă întotdeauna, pe nesimţite, la elementul al cărui sgomot ne obseda urechile. Aşa s'a făcut că începurăm să vorbim de naufragii, de corăbii pierite, de oameni înecaţi. iŞ iată că, în mijlocul convorbirii, răsună la uşă o bătae uşoară, cu dosul degetelor. Absorbiţi de povestiri, abea băgară de seamă. Bătaia se reînoi.

„Pe urmă, ivărul se ridică şi văzurăm intrând un personaj ciudat. Era — însă asta n'o aflărăm decât mai târziu — Robert Lovyes. Barba sa, neagră de cărbune, încadra o faţă albă, ca de spectru. De pe îmbrăcămintea lui, curgea apa şiroaie, înconjurându-l cu o băltoacă.

— „De câte ori am bătut? întreabă el cu voioşie. De două ori mi se pare, da, de două ori.

„Pe urmă se aşeză pe bancă, îşi scoase marile cizme de marinar, goli una pe lespezile de cărămidă, şi întrebă:

— „Numele acestei insule?"

— „Tresco".

„Tresco"! spuse el foarte mişcat, ca şi cum s'ar fi aşteptat la acest nume şi în acelaş timp, s'ar fi temut de el. In cazul acesta, am naufragiat pe Golden Ball".

— „Naufragiat?!..." exclamă tatăl meu.

„Dar omul, urmându-şi gândul, continuă:

— „Am ajuns la o insulă mică, înot.

— „Norwithel, fără îndoială, zise tatăl meu.

— „Da, fără îndoială, Norwithel".

„Curioasă, mama mea întrebă:

— „Cunoaşteţi aceste insule?

— „Da, răspunse omul, şi un zâmbet de o dulceaţă neaşteptată îi înveseli faţa. Cunosc aceste insule. Dela Rosaveau până la Ganilly, dela Peninis Head până la Maiden Bower, le cunosc pe toate".

Aici, d-l Wyerth, întrerupându-se, se duse să deschidă fereastra.

— Ascultaţi, zise el.

Auzii nenumărate glasuri care flecăriau, şoptiau, murmurau într'o limbă misterioasă; uneori, glasurile contopite nu alcătuiau decât o tânguire.

— E fluxul. El acoperă Golden Ball, o stâncă, care intra în mare dela insula Sfânta Elena, în faţa, până la jumătatea drumului spre Sound. Când e reflux, se zăreşte netedă ca o şosea pavată. Dumnezeu să aibă în paza lui corabia care dă peste ea.

D-l Wyeth nu sfârşi de vorbit, când dintre aceste vuete surde, o bubuitură ca de tun isbucni deodată.

— E stânca care trosneşte, explică el. Ea trosneşte astfel chiar pe vremea cea mai liniştită.

Cu aceste cuvinte, închise fereastra; şi reaprinzându-şi pipa, reluă:

— Vasul pe bordul căruia fusese necunoscutul, era un bricgoeletă, *Waking Dream*, care se ducea dela Cardiff în Africa. Prins de ceaţă pe la ora trei după amiază, la o milă cel mult de Seven Stones, pierduse drumul şi se izbise de Golden Ball. Săltase de două ori, pe urmă se cufundă. Omul ne spuse că se credea singurul supravieţuitor al echipajului.

— „Şi acum, încheie el, bătând cu mâna peste centura sa, fiindcă am cu ce să plătesc, am să vă cer adăpost pentru noaptea asta, şi am să usuc, în cinstea lui Neptun, hainele mele leoarcă.

— *„Me tabula sacer*
„Voliva paries..."

începui eu, foarte mândru de ştiinţa mea, căci învăţasem cu opt zile înainte aceste versuri ale lui Horaţiu.

— „Dialect din Cornwall, presupun? întrerupse cu gravitate străinul. Dar fă-mi plăcerea de-mi du cizmele!"

„In timp ce tatăl meu şi doi marinari se duceau la ţărm, eu fui însărcinat să merg la Merchant's Point, ca să dau de veste celor de-acolo, de cele întâmplate. Mama mea întrebă pe oaspetele nostru, cum îl cheamă. Acesta păru că nu aude şi spuse ca în vis:

— „Opt oameni pe bord. Patru numai pe punte. Au putut oare să se salveze înnot?"

„Mă achitai repede de misiunea mea. Când m'am întors, aducând o sticlă cu o băutură întăritoare, am găsit pe străin nemişcat, în acelaş loc. Părea să nu-şi fi mişcat niciun deget. Ii dădui sticla şi-l înştiinţai că toţi oamenii depe *Waking Dream* cari vor fi găsiţi, vor fi transportaţi la Merchant's Point; el însuş trebuia să meargă acolo a doua zi dimineaţa.

„Cine te-a învăţat latina?" mă întrebă el pe neaşteptate.

— „D-na Lovyes mi-a arătat primele principii. Dealtfel, aceste doamne îi datorez totul.

Atunci mă puse să vorbesc de ea, dar cu oarecare îndemânare căci uneori trecea la altceva, ca să revină apoi la d-na Lovyes, astfel încât convorbirea noastră părea descusută, fără şir, ca o flecărire copilărească.

„D-na Lovyes, înrudită de departe cu lordul proprietar, venise la Tresco cu trei ani mai înainte, după dorinţa soţului ei. Imi făcea plăcere să vorbesc despre ea, căci pe lângă că-i datoram mult, avea toate însuşirile pentruca să câştige inima unui copil. In vârstă de treizeci de ani, înaltă, cu ochii cenuşii, blânzi, ea aducea în toate lucrurile duioasa îngăduinţă a unei persoane care a suferit mult.

„Insfârşit, tatăl meu se întoarse acasă. Venise singur. Nu găsiseră nici un om din echipaj.

— „M'aţi întrebat cum mă numesc? zise atunci, numai atunci, Robert Lovyes, întorcându-se către mama mea. Mă numesc Crudge... Jarvis Crudge.

„Şi se duse să se culce. Dar toată noaptea îl auzi umblând de colo până colo în odaia lui.

„A doua zi dimineaţa se plânse de baia involuntară pe care o luase. Il condusei la d. şi d-na Lovyes. Le istorisi aventura lui, în timp ce dejunau în sufrageria lor dela Merchant's Point; şi vorbia cu un glas aşa de răguşit, cum nu auzisem niciodată. D. Lovyes nu ne dădea multă atenţie: continua să mănânce, mârginindu-se să plaseze ici-colo câte un comentar acru. Dar remarcai că d-na Lovyes, aşezată în faţa noastră, îşi scutură capul, odată sau de două ori, ca pentru a goni un gând absurd. Când povestirea fu terminată, ea n'avu niciun cuvânt amabil pentru Crudge, şi nici — ceeace i se potrivia şi mai puţin — un cuvânt de milă pentru marinarii pierduţi. Insfârşit ea se sculă, rămase o clipă nemişcată, apoi străbătu repede sufrageria şi privind în faţă pe Crudge, zise:

— „Dacă aveţi nevoe de ajutor, voi fi fericită să vă ajut. Nicio îndoială că vă grăbiţi să părăsiţi Tresco. Da, nici o îndoială, repetă ea cu un glas plin de nelinişte.

— „Doamnă, răspunse el, n'am nevoe de ajutor, căci, slavă Domnului! sunt bărbat".

„Şi apăsă pe cuvântul *bărbat*, fără insolenţă, ca şi cum vroia să spună că femeile, prin aceea numai că sunt femei, au sau pot avea întotdeauna nevoe de ajutor.

— „In ceeace priveşte plecarea..."

— „Plecaţi? întrerupse d-na Lovyes.

— „Nu, răspunse el. Aceasta e intenţia lui Jarvis Crudge.

„Şi făcu puţin să sune numele, ca şi cum, prin asta, înţelegea s'o liniştească.

„Ea se depărtă gânditoare. In momentul în care eşia, o privi pe furiş şi surprinsei pe faţa ei, cel mai trist zâmbet.

„Crudge şi cu mine, merserăm câtva timp în tăcere.

— „Ce faimă are d-l John Lovyes prin ţinut? întrebă el deodată.

— „Aceea, răspunsei cu tărie, a unui om cinstit, a unui om care-şi iubeşte mult soţia.

— „Sau banii soţiei lui, râse batjocoritor Crudge. Un om cinstit, el? Spune un câine lotru şi un calic ticălos.

„Se opri, cu ochii pierduţi, dincolo de Sound.

„D-l Crudge, cum se numia el însuş, petrecu o săptămână la noi. Făcurăm împreună numeroase plimbări în jurul insulelor. Şi descoperii un fapt. Deşi le cunoştea admirabil, nu le vizitase niciodată, nu ştia nimic decât din auzite. Mă ferii de a-i vorbi de această descoperire. Dar eram convins de asta, căci lua Hanjague drept Nornor, Prigls Bay drept Beady Pool, şi făcea o sumedenie de greşeli asemănătoare. După o săptămână, închirie coliba în care locueşte şi acum, îşi cumpără barca şi bucata de pă-

mânt din Dolphin Town, făcu duşumeaua din puntea unei brigantine, aruncată de valuri pe plaja dela Anet, puse acoperişul de paie, într'un cuvânt începu şi sfârşi construcţia cu mâinile sale. Lucră cincisprezece luni, în timpul cărora nu schimbă cu d-na Lovyes niciun cuvânt, iar cu John nimic altceva decât un scurt bună ziua. Uneori lucra cu o grabă febrilă, alteori îşi arunca uneltele, ca şi cum munca îl plictisia, şi-şi petrecea toată ziua, fără să facă nimic, aşezat pe unul din promontorii, sau săria în barca sa şi se lăsa în voia vântului, plutind, cu toate pânzele întinse, sub clar de lună, până 'n zori.

„Odată casa terminată, o mobilă şi pentru asta făcu mereu naveta între Tresco şi Sfânta Maria. Imi aduc aminte că într'un rând, cum aducea un cufăr, mă oferii să-i dau o mână de ajutor. Dar el luă cufărul în spinare, îl transportă astfel la coliba unde locuia, şi-l păstră acolo, închis cu un lacăt.

„In preajma Crăciunului, casa fu gata pentru a fi locuită; ne mirarăm că nu se instală în ea. Şi cum nu mai avea de lucru, se puse s'o urmărească pe d-na Lovyes într'un mod atât de discret, încât, dacă n'ai fi fost prevenit, n'ai fi băgat de seamă că se ocupa de ea.

„Purtarea lui îmi deveni cu deosebire suspectă, în ziua Crăciunului. După amiaza era radioasă şi caldă. Hoinăriam pe dealul dela Merchant's Point, nutrind gândul să fac o baie în golfuleţul pe care-l domina, când o zării pe d-na Lovyes plimbându-se pe plajă. Coborînd povârnişul, acoperit cu iarbă neagră şi cu ferigă, văzui pe Jarvis Crudge, lungit pe pământ. O observa pe d-na Lovyes atât de atent, că nu remarcă apropierea mea. Il întrebai când socotia să se mute în noua-i locuinţă.

— „Nu ştiu dacă mă voiu muta vreodată acolo, replică el.

— „Atunci, făcui eu, pentru ce aţi construit-o?"

— „Pentrucă eram nebun!"

„Şi continua s'o observe pe d-na Lovyes.

— „Da, nebun să rămân aci, nebun să clădesc casa! „Nebunia lui Crudge".. iată cum trebue să se numească!..."

„Brutalitatea apucăturilor lui, mă întări în temerile mele; şi dintr'o exagerare de copil, purtam un mare cuţit la brâu.

„Săptămâna următoare însă, îmi păru mai liniştit. Il surprinsei odată că-şi freca mâinile cu un aer satisfăcut şi că râdea pe ascuns. Când veni seara Anului Nou, mă simţiam uşurat de grija mea pentru d-na Lovyes.

„In seara aceea, mă dusei la coliba lui Crudge. Inainte de a intra, îmi aruncai privirea prin fereastră. Văzui înăuntru un necunoscut: era bărbierit, îşi avea părul pudrat şi legat la ceafă, era numai în vestă şi cu mâneci de cămaşă, avea spada la şold şi catarame la pantofi. In faţa lui, era deschis marele cufăr. Impinsei uşa.

— „Vino dară, îmi zise necunoscutul.

„După glas, recunoscui în el pe Crudge. Luă o lumânare, o ridică deasupra capului său.

— „Şi acum, făcu el, spune-mi numele meu.

— „Lovyes! răspunsei.

— „Drag copil! rosti el. Da, Robert Lovyes, fratele lui John...

— „Nimeni nu v'a recunoscut, adăogai; şi asta nu mă mira.

— „Dar ea m'a recunoscut, ea! strigă el cu o exaltare sălbatecă. Dela prima privire, dela primul cuvânt.

„Pe urmă, foarte liniştit:

— „Haina mea e pe scaun, aproape de tine.

„Luai haina.

— „Ce socotiţi să faceţi?

— „E seara anului nou, zise el cu un aer întunecat. E momentul urărilor. Se cuvine să mă duc să urez fratelui meu, care mi-a furat iubita, multă fericire pentru cele douăsprezece luni care vin.

„Şi luându-mi haina din mână, se pregătia s'o îmbrace. Profitai de acest prilej, ca să-mi duc repede mâna la brâu şi să scot cuţitul. Dar era prea sprinten şi dibaci pentru mine. Imi aruncă haina pe cap, şi-mi răsuci mâna cu care apucasem cuţitul. Pe urmă izbi un scaun, ne rostogolirăm pe jos. Tot ceeace-mi amintesc după aceea, e goana mea prin ferigi spre Merchant's Point, urmărit de Robert Lovyes. Greutatea-i şi cei patruzeci de ani ai săi, îmi dădeau asupra lui un mare avantaj. Alergam să-mi sparg pieptul, şi stelele dansau înaintea ochilor mei... Ajuns la locuinţa d-nei Lovyes, trăsei şnurul clopoţelului şi mă repezii poticnindu-mă în hall.

— „D-nă Lovyes! strigai gâfâind.

„In clipa aceea chiar, d-na Lovyes eşia din salon.

— „Ce-i? întrebă ea.

— „Vă urmăreşte... Robert Lovyes!

„Ea se opri, ţeapănă de stupoare, ca şi cum aş fi biciuit-o.

„Robert Lovyes apăru în prag.

— Molly!... zise el.

„Şi o privii cu curiozitate. Ea stătea pe loc, ciudat de liniştită, frământându-şi degetele.

— „Abia te recunosc. Odinioară erai fata cea mai drăgălaşă, pe care ochii mei au văzut-o vreodată.

— „Sunt de-atunci mulţi ani, zise ea, cu un râs bizar.

„O luă de mână şi o duse în salon. Ii urmai. Nici d-na Lovyes, nici Robert nu mă luară în seamă. Cât despre John Lovyes, se ridica, întinse o mână tremurândă, o retrase, o întinse din nou, fără un cuvânt, cu chipul roşu, cu vinele umflate.

— „Frate, zise Robert, luând între degetele lui o jumătate de piesa de aur, care atârna de un lănţişor în jurul încheieturii mâinii d-nei Lovyes, ce ai făcut cu cealaltă jumătate? Ţi-am dat-o pe fluviul Gambia, cerându-ţi s'o duci Molly-ei ca o chezăşie a întoarcerii mele.

— „I-am dat-o, zise el, drept chezăşie a morţii tale".

„Cei doi bărbaţi se înfruntau, Robert mângâindu-şi maşinal barba absentă, John cu braţele încordate, amândoi galbeni şi desfiguraţi de mânie. Robert se întoarse către d-na Lovyes, care sta împietrită:

— „Mi-ai făgăduit că mă vei aştepta, zise el cu un glas înăbuşit. Am izbutit să fug şase ani după nobilul meu frate.

— „Şase ani? întreabă ea. Dacă ai fi venit după şase ani, m'ai fi găsit aşteptându-te.

— „Nu puteam, zise el. Imi propusesem ca, înainte de a te lua în căsătorie, să am o avere egală cu a ta.

— „Lăudabilă hotărîre! zise John, vrând ca prin această provocare să dea discuţiei un sfârşit imediat. Orgoliu! orgoliu! adăogă el clătinându-şi capul, vinovat orgoliu!

„Robert sări cu o înjurătură pe buze. Atunci, ca şi cum această mişcare ar fi trezit-o, d-na Lovyes făcu un pas, şi cu braţele-i întinse, despărţind pe cei doi bărbaţi, ţinându-i la distanţă:

— „Staţi! rosti ea. Ce! o să vă bateţi din cauza mea? Nu, desigur! Ţie, soţul meu, nu vreau să-ţi mai aparţin, ţie, iubitul meu, nu pot să-ţi aparţin. Mândria şi onoarea mea de femee sunt în joc.

„Ea se opri, căutând o soluţie.

„Citii limpede gândul care străbătea mintea d-nei Lovyes. Ce-ar folosi să trăiască lângă ei, vizibilă atât pentru unul cât şi pentru celălalt? Mai devreme sau mai târziu, ei tot se vor încăera. Şi ea roşi în clipa când se înfăţişa înaintea-i gândul jertfei ei.

— „Nu văd decât un mijloc, zise ea. Mă voiu duce în casa pe care tu, Robert ai clădit-o. Nici John, nici tu nu mă vei mai vedea. Dar voiu trăi între voi, despărţindu-vă, cum vă despart azi. Vă dau aşa de sincer viaţa mea, încât de astăseară nimeni nu-mi va mai vedea faţa. Tu, John, vei rămânea aici, la Merchant's Point; tu, Robert, vei trăi în coliba ta, şi în fiecare zi îmi vei aduce hrana şi apa, pe care o vei lăsa la uşa mea.

„Cei doi bărbaţi se prăbuşiră de ruşine. Protestară că aveau să plece, să pună lumea între ei. Ea nu vru să-i creadă. Presupun deasemenea că, cu cât ea se gândia la asta, cu atât se ataşa mai mult de gândul jertfei. Căci femeile au tenacitate în abnegaţie, ca bărbaţii în duşmănie. Insfârşit, se făcu cum voia ea. In aceeaş noapte chiar, în noaptea de Anul Nou, Robert Lovyes bătu în cuie obloanele ferestrelor casei, şi predă d-nei Lovyes cheia dela uşă. De atunci, de douăzeci de ani, niciun om n'a mai văzut-o. Dar ea a trăit între cei doi fraţi, despărţindu-i pe unul de celălalt".

Acestea sunt faptele pe care mi le-a povestit d-l Wyeth în fumul pipelor. In ziua următoare plecai spre Londra. Un an mai târziu, povestea avu un desnodământ la care am fost martor. Ne sosi pe neaşteptate o scrisoare din partea d-lui Robert Lovyes, prin care ne cerea o mare sumă de bani. Intrigat de această cerere, dusei eu însumi suma la Tresco. John Lovyes murise cu o lună înainte şi sosiam în insulă în ziua căsătoriei fratelui său. Asistai la ceremonie. D-l Robert Lovyes purta de data asta un costum potrivit cu situaţia lui. Bătrân şi gârbovit, dar încă frumos, ducea la braţul său o femee înaltă, că părul cărunt, foarte palidă, care se ghicea că a fost şi ea foarte frumoasă.

După cununie, deschiseră ferestrele oblonite...

Trad. de CONST. GALITZA

Un moratoriu al naşterilor

Urmare din pag. 19-a

rie, pot arunca pe lume un neobicinuit de mare număr de cretini şi anormali.

Dar chiar în epoci de prosperitate, când problema hranei, a adăpostului şi însfârşit a familiei, se prezintă în mod normal, s'a stabilit ştiinţificeşte că din 22 de copii, abia unul atinge un grad superior de inteligenţă. De aci rezultă că aceste creeaturi de o intelectualitate redusă, care vot egal, copleşesc numărul şi manifestările celor inteligenţi. Ar fi de un mare folos pentru omenire să se stăvilească un timp apariţia ticăloşilor şi a neisprăviţilor.

Dar, după toate socotelile de mai sus, trebue să rămânem totuşi la vechea idee că creşterea unui copil este asemeni plăţei în rate mici a unei case — o investiţie pentru viitor. După cifrele lui Dublin şi Lotka din documentata lor lucrare „Valoarea bănească a unui om", băiatul sau fata ajunsă la 18 ani a costat pe părinţi 7.400 dolari (1.110.000 lei). Presupunând acum că moratoriul ar împiedica 4.000.000 de copii să ajungă la vârsta de optsprezece ani, ţara aceasta ar înregistra un manco de valoare de 30 miliarde dolari stoc uman şi calculând pierderile comerţului în genere, ajungem la rezultatul că acest moratoriu s'ar dovedi în cele din urmă o experienţă extrem de costisitoare.

Pe lângă fenomenele ce se pot exprima în dolari, s'ar produce încă multe alte dislocări. Două milioane şi un sfert de femei destinate maternităţii, n'ar avea ce face în cursul acestor doi ani de pauză; asta arspori publicul teatrelor şi al dancingurilor, dar şi procesele de divorţ. In afară de acestea şi de multe altele ce s'ar putea prezice ar surveni fără îndoială o serie de alte fenomene sociale, pe care nimeni nu le bănueşte acum, pentrucă oricât ar încerca cugetătorii umani să sconteze asupra viitorului, neprevăzutul se înfiinţează întotdeuna ca o forţă inexorabilă.

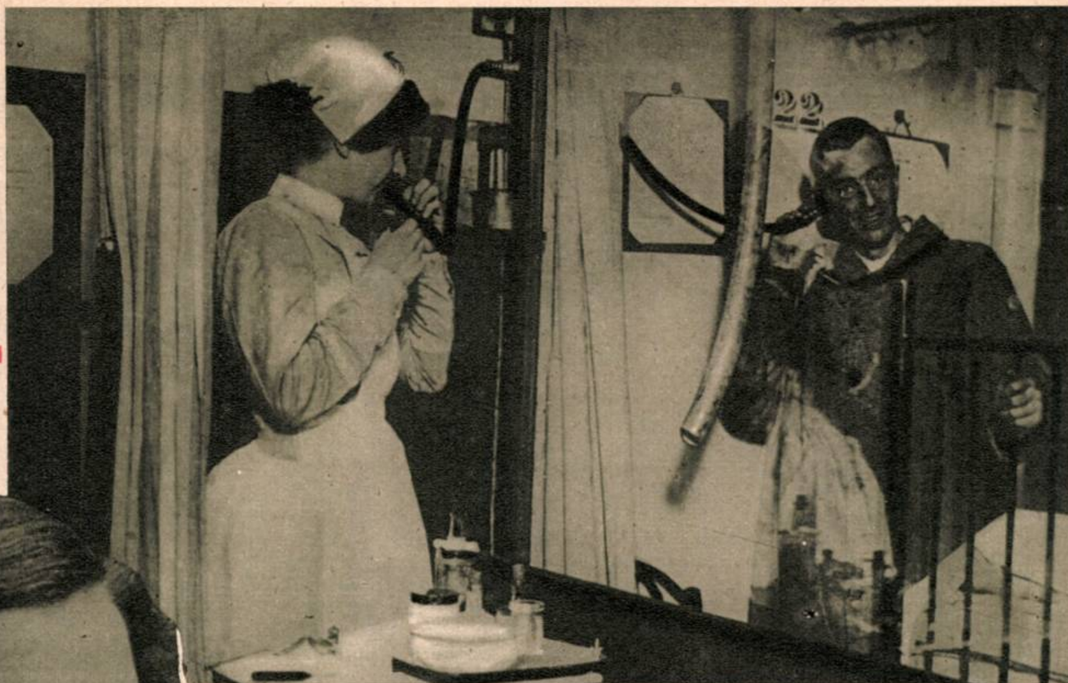
E. A

Soseşte din nou groaznicul flagel, spaima tineretului şi a oamenilor maturi: gripa spaniolă.

După ce a făcut victime numeroase în Anglia, a trecut Canalul şi s'a întins cu o iuţeală înspăimântătoare în Franţa şi Germania.

Victimele se numără cu miile. Şi pentru a evita proporţiile teribile pe care le-a luat n străinătate, trebue să cunoaştem boala şi să căutăm a o evita.

Ceeace facem şi noi, prin sfaturile ce le dăm aci.

VINE gripa PAZIŢI-VĂ!

VINE gripa, *Influenza*, teribila boală cu care am făcut trista cunoştinţă în anii de după răsboiu, când a secerat şi la noi mii de vieţi.

Vine gripa, ne-o anunţă zilnic telegramele din Anglia, din Germania, unde mii de oameni au căzut victime. Acum se anunţă că a pătruns şi 'n Franţa unde iarăşi îşi arată toată violenţa ei.

Nimeni nu ştie precis de ce vehicul se foloseşte, spre a se risipi pe întinderi atât de vaste. Ea soseşte brusc şi lumea află despre sosirea ei, când sute de oameni zac deja răpuşi de loviturile ei. I-am spus gripă *„spaniolă"* căci sub acest nume am cunoscut-o din vizita ei trecută şi mai ales ca s'o deosebesc, pentru cititori, de „gripele" banale, pe care le-avem cu toţii din timp în timp, când din criza frigului „răcim" şi ne gutunărim.

Inainte de a spune cum să ne păzim, căci *„paza bună trece primejdia rea"* cred nimerit a prezenta cititorilor pe acest musafir lugubru şi nedorit.

Ca să-l putem ataca serios e bine să-l cunoaştem.

CE FEL DE BOALĂ ESTE GRIPA?

Este o maladie generală a organismului, nu a unui sau a câtorva organe, cum ar fi o boală de rinichi sau de cord.

Este o boală generală *toxi-infecţioasă*, ceeace înseamnă că e produsă de microbi (nu de un singur fel), care microbi fabrică în corpul celui lovit de ea diferite otrăvuri. Bolnavul e cu adevărat otrăvit de ea. Prin acest fapt ea este şi extrem de molipsitoare, luând şi caracterul de grave epidemii — adevărate *pandemii* (cuprinzând continente întregi).

Dr. sus: *Bolnavii de gripă infecţioasă sunt izolaţi în Anglia, în cabine de sticlă*; mijloc: *măşti contra gripei, purtate în Anglia*; stg.: *gargară preventivă în şcoale*

Otrăvurile (sau cum li se mai zice: *„toxinele"*) microbilor gripei lovesc în primul loc *sistemul nervos* al omului: creerul. măduva, nervii, după ce *câteva ore* sau 2 zile microbii au stat liniştiţi în organism, înmulţindu-se şi acomodându-se, ca să poată lovi cu putere.

Omul începe a simţi primele simptome sau semne ale boalei, semne pe care fiecare le cunoaşte dela obişnuitele „răceli" guturai, tusă.

Dar deodată temperatura se ridică: 39 şi 40 de grade. *Sistemul nervos lovit* se manifestă prin: oboseală, senzaţie de sleire totală a puterilor, dureri în muşchi şi oase (*„parc'ar fi bătut")*, grozavă durere de cap, nevralgii. Omul e agitat.

E clar că avem de a face în acest caz cu o *„formă nervoasă a gripei"* care poate da şi deliruri şi paralizii ale feţei, ale membrelor, etc.

In gripa care bântuie acum în Anglia, Germania şi Franţa, avem de-aface cu o gripă de formă *toracică* sau *pulmonară*. E mai grozavă. Mai toţi bolnavii mor de *pneumonii*. Parcă ar fi ciuma!

După ce nasul a fost prins şi omul are guturai şi strănută des, guturaiul se propagă la *cavităţile osoase* ale feţei putând da *sinusite*, ori la *ureche* (otite) el se coboară în laringe, în trachee (în beregată) dând laringite, tracheite (omul e răguşit, tuşeşte) şi însfârşit, — lucru grozav! intră în *plămâni*, aprin zându-i şi dând loc la teribila *pneumonie gripală*.

In acest timp omul n'are poftă de mâncare, limba are un aspect special (*„limba de porcelan!")*, are dureri la stomac, varsă, are uneori diaree — tot atâtea simptome care fac pe unii necunoscători să creadă că nu e gripă, ci... *febră tifoidă*.

Dar o analiză la microscop a salivei arată *microbii speciali ai gripei* („microbii lui Pfeiffer, şi cele câteva specii de microbi, special producători de pneumonii gripale descoperiţi abia acum de doi bacteriologi din Londra).

CUM EVOLUEAZĂ BOALA?

Fireşte că sunt şi multe organisme rezistente care nu se lasă învinse. Ele au în sângele lor antidoturi naturale, pe care le opun microbilor şi otrăvurilor şi astfel după câteva zile de febră, guturai, tusă, ies învingătoare, se vindecă, şi mai ales când au ştiut să ajute şi natura lor fericită prin mijloace medicale şi higienice inteligent întrebuinţate *imediat*. In gripa afurisită ce ne ameninţă, lucrurile nu se întâmplă atât de uşor. Temperatura persistă, una, două şi trei săptămâni, bolnavul poate suferi de toate complicaţiile posibile, după diferitele organe în care se localizează microbii: otite, laringite, *pneumonii*, nefrite (la rinichi, hepatite (la ficat), *endocardite* (la inimă) reumatisme, când se localizează în încheeturi, cistite (la băşica udului).

Sau bolnavul poate avea amigdalele aprinse şi diferite erupţiuni pe piele,—ca la pojar, scarlatină!

CE E DE FĂCUT?

Ca la orice epidemie, ca la orice boală contagioasă primul lucru de aplicat va fi IZOLAREA.

BOLNAVUL TREBUE IMEDIAT IZOLAT DE CEI SĂNĂTOŞI.

Cei sănătoşi să evite contactul cu gripaţii.

Deci când sunteţi la teatru, la concerte, la întruniri, în trenuri şi tramvaie, feriţi-vă de persoanele care tuşesc, care strănută. Cu un singur strănutat ies şi se împrăştie în jurul bolnavului gutunărit, miliarde de microbi.

O picătură aproape invizibilă svârlită prin strănutat din nasul gripatului, îţi aruncă în nas şi'n gură milioane de microbi, care profitând de frigul grozav de azi, ce-ţi paralizează *leucocitele* (acele globule din sânge care-s adăvăraţii jandarmi ai corpului nostru) te vor îmbolnăvi de gripă.

Ţineţi deci înaintea nasului şi a gurii o batistă parfumată (parfumurile sunt bactericide) când vă aflaţi în mijlocul mulţimii.

Dar şi voi toţi acei cari strănutaţi şi tuşiţi, faceţi acelaş lucru, dacă nu sunteţi egoişti feroci.

Muiaţi batistele întrebuinţate în timpul, zilei, — înainte de a le da la spălat, — într'o soluţie de sublimat. Uitaţi-vă la Englezii de azi. In timpul epidemiei, au început să poarte şi măşti. Al doilea precept preventiv:

Nu vă surmenaţi, odihniţi-vă mai mult în vremea epidemiei. Când porniţi la drum fiţi de mai înainte odihniţi. Nu petreceţi nopţi albe.

Feriţi-vă de *„răcelă"*. Românul are o vorbă înţeleaptă rezultat al observaţiilor milenare: „Mulţi oameni mor de frig, rar se vede om căzând de căldură".

Nu plecaţi niciodată de acasă cu stomacul gol. (Luaţi un ceai cald înainte) şi mai ales feriţi-vă de treceri *brusce* dela căldură la frig.

La primul semn de alarmă (un guturaiu, un fior de frig) staţi în casă, la căldură, în repaos. Puneţi-vă picături antiseptice în nas şi — nu uitaţi — *luaţi chinină*.

Chinina e un admirabil antiseptic şi tonic.

Beţi ceai, ceai cu rom sau coniac, vin vechiu. (Nu e nevoie să vă îmbătaţi. Alcool prea mult, ca şi frigul, paralizează *leucocitele* apărătoare).

O recomandaţie finală.

Există admirabile mijloace preventive pentru copii şi adulţi (unsori balsamice antiseptice, gargare, antiseptice pentru ochi, în vremurile de epidemii).

Nu putem intra aci în descrierea lor detaliată din lipsă de spaţiu. Cetiţi-le în enciclopedia medicală intitulată *„Medicul Nostru"*, cartea *doctorului Ygrec*, care a fost premiată de Academia Română şi la care au colaborat 15 fruntaşi ai Medicinii române, în frunte cu prof. Gh. Marinescu.

Cartea a apărut acum în ediţia II-a.

Ea cuprinde şi capitolul *„Gripa"* ca şi toate maladiile. tratamentele moderne, şi regulele de profilaxie ale boalelor. în timp de epidemii.

HIPPOKRAT

SUNTEŢI PERSPICACE? AVEŢI RELAŢIUNI?

vă oferim Lei 5000

10 MARTIE

Prezentăm aci portretele a trei oameni, în copilărie şi la maturitate şi se pune problema de-a găsi cărui om matur îi corespunde fiecare dintre cei trei copii. Bineînţeles că există o indicaţiune, care să nu permită decât o singură soluţie, pentru fiecare pereche.

Oamenii mari sunt desemnaţi prin nume; copiii prin litere şi data naşterii. Cercetaţi cu atenţie care nume se potriveşte fiecărui copil, care e adică identitatea fiecărei perechi.

Insemnaţi în buletinul din pag. 31, pentru fiece nume, litera şi anul naşterii, care desemnează pe acelaş om, copil. Căutaţi apoi printre cunoscuţii dv. trei oameni în viaţă, cari să se fi născut exact la datele indicate de noi. (Nu e necesar ca numele acestora să fie asemenea cu cele date de noi).

Dăm aci a patra serie.

Vom publica în patru numere consecutive câte un concurs de perspicacitate analog

şi vom da un premiu de cinci mii de lei în numerar, oricui va isbuti să identifice pe toţi copiii în oamenii maturi şi să găsească un număr cât mai mare de persoane existente, cu date de naştere identice cu cele publicate de noi.

Pentru lămurire presupunem că aţi gasit pentru fiecare copil dintre cei 12 pe cari noi îi vom publica, corespunzătorul său, în desenele de oameni maturi. Intrucât vor fi desigur mai mulţi cari să rezolve acest concurs, în loc ca sorţii să hotărască între ei, am decis să acordăm premiul aceluia care va fi în stare să găsească pe toţi 12, (sau numărul cel mai apropiat de 12) printre cunoscuţii săi născuţi la datele indicate de noi. Concurenţii vor trebui deci, pe lângă soluţia problemei, să ne trimeată numele şi adresele cunoscuţilor, ale căror date de naştere se potrivesc cu cele date de noi.

Dacă se va întâmpla să fie mai mulţi cari să găsească 12 inşi în viaţă cu datele de naştere indicate de noi şi totodată să rezolve şi problema, vom acorda fiecăruia câte

5.000 lei premiu

Concursul nostru rămâne deschis până la 10 Martie 1933.

CEL MAI MARE BAL AL PRESEI

Pregătiri pentru balul „Realităţii Ilustrate"

După cum am anunţat, cel mai mare bal al presei, balul mascat şi nemascat, organizat de „Realitatea Ilustrată", va avea loc în seara de Sâmbătă 11 Februarie, în întreg palatul Roxy din strada Lipscani.

In sala de teatru dela parter se va produce în tot cursul nopţii un formidabil program artistic coreografic-muzical la care vor da concursul şi principalele vedete ale teatrelor din Capitală. Notăm mai jos, în ordine alfabetică, numele vedetelor care au anunţat până acum preţiosul lor concurs.

Mia Apostolescu, Leny Caler, Calmusky-Milton, Elvira Godeanu, G. Groner, Ion Iancovescu, Ion Manu, Lizica Petrescu, N. Stroe, Vera Taco, Costică Toneanu, G. Timică, George Vraca, Sily Vasiliu, Lisette Verea şi V. Vasilache.

Se tratează actualmente aducerea câtorva extraordinare atracţiuni de music-hall dela Viena, împreună cu un corp select de balet.

La balul „Realităţii Ilustrate" vor debuta şi cei mai buni diseuri, selecţionaţi prin marele concurs special instituit de noi.

Producţiunile din sala dela parter vor fi difuzate în saloanele dela etaj şi în toate promenoir-urile.

In vasta sală de dans dela etajul I se vor produce senzaţionale jocuri de lumini, pe care le instalează uzinele „Dura" din Timişoara. De altfel, întreaga instalaţie de lămpi va fi refăcută şi amenajată după schiţele scenelor din opereta „Bal in Savoy", succesul european dela Grosses Schauspielhaus din Berlin.

Cele mai bune trei orchestre din Bucureşti au fost angajate şi vor fi distribuite în modul următor: sala de teatru de la parter — orchestră de tango-uri şi de acompaniament al producţiunilor artistice, în frunte cu compozitorul Elly Roman; sala de dans dela etajul I — jazz şi orchestră de dans Hönigsberg-Seidman, dela cafeul Grand-Lafayette; saloanele de restaurant — orchestră naţională.

Serviciul de garderobă, care va funcţiona în sala dela subsol, va fi pus în aşa fel la punct încât va putea satisface rapid şi comod circa 5000 de persoane.

Am notat numai câteva din pregătirile ce se fac pentru cel mai mare bal al presei. Vom anunţa în curând şi toate concursurile humoristice, cortegiile groteşti, precum şi lista completă a producţiunilor artistice.

Biletele se pot reţine la „Realitatea Ilustrată".

„Realitatea Ilustrată" organizează două concursuri pentru campionatul de bridge şi campionatul de şah

Bridge-ul şi şahul sunt două jocuri prin excelenţă inteligente, şi nimic nu desvoltă mai bine calităţile unui jucător, la fel dealtminteri ca şi în sport, decât concursurile sau campionatele, unde se măsoară forţele, se câştigă noui calităţi şi se revizuesc defectele.

Şi nimic nu exemplifică mai bine teoria, decât, evident, practica.

Deaceea „Realitatea Ilustrată" a luat iniţiativa organizării unui mare concurs de şah, şi a unui mare concurs de bridge. Concursul va avea loc la începutul lunii Februarie, în localul Clubului Aero-Chimic, din B-dul Brătianu No. 36.

Inscrierile se fac de pe acum la sediul clubului.

In fiecare zi, dimineaţa vor avea loc partidele de şah, iar după amiază, cele de bridge.

Se vor acorda premii de valoare.

Pagina de BRIDGE

Soluţia şi studiul problemei Nr. 1

Am supus cititorilor noştri, în adins, ca primă problemă, un exerciţiu care a dat, desigur, nastere la o sumă de discuţii.

Dece?

Pentrucă am construit-o în aşa fel încât — *văzându-se toate cărţile* — o mulţime de soluţii sunt posibile.

A poate lua mâna sau o poate lăsa la mort la a doua levată, poate juca atout de jos punând D din mână, sau poate juca atout din mână; pe urmă poate (după ce a tras încă As şi mic la atout) să dea un caro la tăiat (în acest caz C va tăia cu atout major). In toate aceste cazuri, după ce s'au scos a-tout-urile, şi făcând, bine înţeles, impasul la treflă — B (mortul) va rămâne major şi A face cele 9 levate.

Aşa dar la prima vedere s'ar părea că problema este copilăresc de uşoară.

Vom vedea la analiză că nu este de loc aşa şi că aproape toţi jucătorii cari nu şi-au lămurit încă bine mecanismul problemelor, aşa cum l'am dat în articolul trecut, au dat soluţii *greşite*.

Intâi o critică la primul fel de a se juca (pe cari majoritatea jucătorilor l'au utilizat!).

Pe As-ul de caro, A dă D luând mâna la mort (la a doua levată); la a treia levată joacă 6 de pică punând D din mână; *dar*, în acest caz, C ia cu R de pică şi joacă *V de treflă;*

A ia mâna în mână cu As de cupă şi joacă As de pică şi pică: C ia cu 10 de pică şi joacă cupă; A taie şi joacă D de caro: *dar*, C aruncă o cupă; A e nevoit să joace treflă punând As-ul de jos de unde joacă caro; C taie şi joacă R de treflă.

Iată dar cum soluţia utilizată de mulţi jucători e *defectuoasă* căci A a dat 5 levate, deci nu a făcut cele trei pici.

Defectul de mai sus se poate corija astfel: A ia mâna în mână (la a doua levată) păstrând pe 5 de caro şi joacă D de pică din mână; C ia cu R şi joacă V de treflă; B ia cu D şi joacă cupă; A joacă As pică şi pică; C ia şi joacă cupă; A taie şi joacă pe 5 de caro: dacă C taie cu ultimul atout jocul e făcut; dacă C nu taie, B prinde mâna şi continuă caro. Jocul e iarăşi făcut.

Cu toate că reuşeşte, *soluţia nu este valabilă.*

Dece?

Luaţi din nou problema nr. 1 aşezaţi *numai* cărţile lui A şi B şi citiţi încă odată condiţiile puse prin enunţarea: *„cu cărţile în mână"*.

Ce se spune? Că numai aceste *jocuri le vedeţi* şi că fiecare jucător trebue să joace perfect.

In acest caz A *trebuie* să-şi imagineze că C a contrat cu *maximum* de valori adică R-V în cinci de pică; R de treflă şi onor la cupă, plus As de caro.

A trebuie să joace deci *la sigur.*

Soluţia va fi:

A luând mâna cu B de caro (pe As a aruncat D) joacă A de cupă; apoi pe 5 de caro;

C taie şi joacă pe 6 de cupă;

A taie şi joacă pe 2 de treflă;

B pune D de treflă şi joacă cupă;

A taie şi joacă treflă luând la mort cu As-ul;

A taie cupă dela mort şi joacă treflă;

C ia şi e obligat să joace pică.

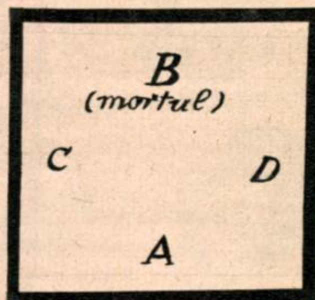
Jocul e făcut.

PROBLEMA No. 2

Se rezolvă *cu cărţile pe masă.*
Sfârşit de partidă. Atout *pică*. A. — joacă dela mort şi face 5 (cinci) levate din şase.

Lecţia II-a

Partida se joacă în patru aşezaţi câte doi, faţă în faţă. Aveţi 2 perechi de cărţi: una albastră, alta roşie.

Intâi fiecare din jucători trage o carte dintr'un pachet.

Cei doi cari au tras cele mai mici se aşează faţă'n faţă. Ceilalţi doi asemeni.

Jucătorul care a tras cea mai mică carte, imparte prima oară cărţile.

El mai are dreptul să-şi aleagă locul.

Ii vom zice jucătorul A iar partenerului său B.

Ceilalţi vor fi: cel din stânga lui A, C; cel din dreapta sa D.

In timp ce A imparte, B. amestecă cealaltă pereche de cărţi pentru a fi preparată şi o pune în dreapta sa.

A imparte cărţile una câte una, dela vecinul său C spre B, până la ultima.

Fiecare numără cărţile. Dacă nu au toţi câte 13 se zice „maldon" (mal donne) şi se impacă din nou.

Satanic-Trust

7) *Roman de senzaţie.* de: Al. Sidney

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

In clubul „Eldorado", aparţinând faimosului „Satanic-Trust" a fost ucisă o femee. Un stilet i-a fost înfipt în inimă de către o rivală, apoi cadavrul i-a fost aruncat în Tamisa. Din uzinele Maxwell Siderurgic Comp., din apropierea Londrei, profesorul Upton Dax, asistat de inginerul Buskin, a lansat în spaţiile interplanetare „Radio-Bolidul Dax 7", care a ajuns în apropierea planetei Marte. Allmayer, stăpânul lui „Satanic Trust" şi al uzinelor cu acelaş nume, marea concurenţă a uzinelor Maxwell, isbuteşte prin intermediul unei râu-făcătoare, să pună mâna pe planurile „Radio-Bolidului Dax 7", ale cărui evoluţii prin eter, sunt urmărite de aproape de acei cari l-au lansat.

„Radiobolidul Dax 7" aterisează în Marte. Marţienii îl confiscă însă şi distrug instalaţia din uzinele Maxwell. Dar Allmayer ameninţă uzinele Maxwell cu un războiu terestru şi interplanetar, graţie armatei de radiobolizi pe care a construit-o.

O tristeţe nemărginită se abătu asupra profesorului Upton Dax, după eşecul tratativelor sale cu Knut Almayer. Mult mai nepăsător de soarta globului terestru era Ingham Maxwell, care da din umeri şi afirma, râzând, că nu i-ar displace să asiste la... explozia mapamondului. Ceeace însă îl congestiona de furie creerul până la urlet, era ciuda că fusese învins de Almayer.

— Am să mă răsbun! urla Ingham Maxwell.

— Ce vrei să faci? Ai un plan? întrebă îngrijorat savantul.

— Foarte. Repetăm cataclismul din 1914.

— Războiul mondial? Dar, Dumnezeule, oamenii au jurat să nu mai ridice armele unii contra altora!

— Şi cine mă va împiedeca, să nu mă las exterminat de Almayer, şi să-l răpun eu mai întâi? întrebă Maxwell.

— Dar un războiu pământesc în faza actuală de desvoltare industrială, ar ajunge la acelaş rezultat: ar fi ca o explozie a globului terestru!

— Să sară în aer pământul! strigă Maxwell furios. Nu mă voi lăsa răpus de barbarii din Satanic-Trust!

Şi porunci să se construiască în serie, aeroplane fără piloţi, mari cisterne cu exploziv, care să fie conduse prin unde herziene, la momentul oportun, deasupra uzinelor Almayer.

De îndată ce serviciul său de informaţiuni îl înştiinţă de planurile lui Maxwell, formidabilul Almayer acceleră construcţia în mare serie, a unor aparate scurte, hibride, între mitraliere şi proectoare, ce emiteau raze cu care se provoca explozia dela distanţă, a oricărei muniţiuni.

— In clipa când grupul Maxwell va îndrepta spre noi navele lui aeriene cu exploziv, vom face ca aceste cisterne sburătoare să sară în aer, prin aparatele noastre.

Fabricaţia radiobolizilor cu cari Almayer spera să fure marţienilor aparatele lor de disociere atomică a materiei, continua cu înfrigurare; sute de radiobolizi aşteptau semnalul de atac, pe terenurile nemărginite de experienţe, ale uzinelor Almayer.

Inchis zi şi noapte în laboratorul său, profesorul Upton Dax lucra în mare taină, la o nouă invenţiune, în speranţa că va izbuti să înlăture războiul, ce ameninţa liniştea lumii terestre şi poate a Universului.

Dar nu reuşi să invente, decât un nou exploziv, pe care razele aparatelor lui Almayer nu-l puteau face să explodeze.

— Orice invenţie nouă, sporeşte grozăvia viitorului războiu!... E o fatalitate!... îşi spunea Upton Dax.

Cele două uzini se spionau intens, prin mii de agenţi.

De îndată ce auzi despre noul explozibil inventat de Dax, Almayer luă o deciziune bruscă. El chemă la sine pe fiul său, tânărul inginer Rudolf Almayer, căruia îi spuse:

— Peste o oră deschidem focul asupra uzinelor Maxwell. Dacă întârziem, dăm răgaz lui Maxwell să fabrice un nou exploziv, contra căruia proectoarele noastre incendiare nu au nici un efect. Aşadar, vei lua comanda armatei de aerobolizi.

— Lansăm bolizii asupra Angliei? întrebă Rudolf Almayer, nu fără o tresărire de groază.

— Da. După ce vom supune întreg pământul, vom lansa armata de bolizi împotriva planetei Marte. Altfel Dax şi Maxwell ne-ar împiedeca expediţia interplanetară.

— Ce trebue să fac?

— Peste o oră, vei declanşa dispozitivele de aprindere a rachetelor. Vei conduce în persoană de aci bolidul care va face prizonier pe Maxwell. Armata de radiobolizi va înconjura uzinele Maxwell, şi va aştepta ordinele mele.

La miezul nopţii, armata invizibilă de radiobolizi, trecu cu o viteză vertiginoasă Marea Mânecii, la o înălţime extraordinară, evoluând în jurul uzinelor Maxwell, pe care le cuprinse într'un cerc de oţel. O altă armată de ingineri germani, sub conducerea lui Rudolf Almayer, fiul marelui metalurgist, manevra din sute de sfere-televizoare, din uzinele din Germania, bolizii.

Cercul monştrilor de fer se strângea, apropiindu-se de uzinele Maxwell. Până să prindă de veste cei din uzina engleză radiobolizii dărâmară zidurile şi invadară blocurile în care locuiau lucrătorii, atelierele, terenul de experienţe aviatice şi birourile lui Maxwell, din care nu rămăsese decât o ruină, un maldăr de materiale amorfe.

Pe când Ingham Maxwell, fiica sa Edith şi profesorul Upton Dax se aflau într'unul din saloanele palatului lui Maxwel, se petreceau la uzină cele de mai sus.

Deodată însă, un întreg părete al salonului se prăbuşi şi în vasta spărtură apăru botul unui monstru de fer, în care profesorul Upton Dax recunoscu un specimen de radiobolid, din cele inventate de el:

— Almayer ne atacă cu radiobolizi! strigă Dax.

In aceeaşi clipă, Maxwell apăsă pe butoane, dar circuitele electrice de apărare, nu mai funcţionau. In faţa lor se afla un fel de dirijabil de oţel, ce înainta printr'un sistem de lanţuri late de tanck şi pedunculi de miriapod monstru, dărâmând totul în calea sa Ca să-şi facă loc, el prăbuşi salonul şi întregul edificiu; Maxwell, fiica sa şi Dax, abia avură timpul să se refugieze în subsolul de granit, într'o boltă blindată. Supape şi obloane se deschiseră din carapacea radiobolidului, şi prin deschizături eşiră un fel de braţe cu guri de mitralieră sau căngi de prins. Radiobolidul părea o formidabilă caracatiţă de oţel, ce răscolia dărâmăturile, ca să prindă între tentacule pe Maxwell, pe fiica sa şi pe Dax, ce priveau monstrul prin spărturile betonului armat al bolţei.

Apoi, ca dintr'o broască ţestoasă, se ivi capul radiobolidului, care se înălţă în vârful unui gât lung ca de girafă: un periscop-microfon.

— Edith, şopti Dax, nu te speria: e un simplu periscop.

In vârful periscopului, care se afla strâns sub carapacea protectoare în timpul sborului sau în timpul înaintării pe pământ şi care acum se ivise întreg, străluciau lentilele ce serviau drept ochi aparatului de emisiune televizuală şi pâlniile pentru transmisiunile radiofonice, dela şi spre inginerul ce conducea radiobolidul, din sfera sa de opal, aflată în uzinele Almayer, din Germania.

Or, inginerul care conducea radiobolidul ce pătrunsese în locuinţa lui Maxwell, era însuşi Rudolf fiul bătrânului şi cruntului Allmayer.

Cum radiobolidul se imobilizase, Dax, urmat de Maxwell de fiica sa şi de câţiva supravieţuitori, cutezară să se aventureze afară din bolta ce ameninţa să se surpe peste ei.

— Ce e de făcut? şopti Maxwell.

— Nimic, răspunse Dax. Să vedem ce vrea Almayer. Probabil că ne va vorbi, prin intermediul acestui bolid radiofonic.

Prin pâlnia ce figura gura radiobolidului, Rudolf Almayer rosti, dela distanţă, din sfera ce se afla în uzinele din Germania:

— Maxwell, eşti prizonierul lui Satanic-Trust! Radiobolizii au luat cu

asalt uzinele tale, cucerindu-le... Ah, iată și pe profesorul Upton Dax... Ei bine, Dax, ești de acum prizonierul propriei tale invențiuni... Dar...
Și gâtul de girafă metalică îndreptă capul spre **Miss Edith Maxwell:**
— Dar... domnișoara... cine este?.. întrebă **Rudolf Almayer** prin aparatul radiofonic al bolidului
Rudolf își aminti că văzuse această figură de fecioară, prin televiziune, că postul de emisiune, transmisese, într'o seară, imagini de tualete dela balul lui Maxwell Inginerul, revăzând-o, simți un fior ciudat...
— Sunt fiica lui Maxwell, ridică Edith cu mândrie fruntea încruntată. Dar tu, cine ești, lașule, care te ascunzi la atâtea mii de metri depărtare, în dosul acestui tank telemecanic, pe care ai lașitatea de a-l trimite să lupte în locul tău?... Pirații de odinioară, erau mult mai curagioși decât tine, findcă luptau cu pieptul deschis în fața spadei!... Haide, lașule, fă ca această mașină grea, să treacă peste trupurile noastre, strivește-ne; suntem fără apărare, iar tu ești în cea mai deplină siguranță...

CAP. VIII.

IDILA TELEMECANICA

Abia când se constată dezastrul dela Uzinele Maxwell, guvernul britanic se sezisă. Un consiliu de miniștrii hotărî să se țină secret, cauza acestui dezastru. Se redactă în grabă un comunicat, care fu publicat în ediții speciale, în sensul că prabușirea uzinelor Maxwell se datorește unei explozii, produsă de o invențiune a profesorului Upton Dax.
Indată, se obținu comunicația cu guvernul german, și se fixă convocarea unei conferințe secrete, chiar pentru acea noapte, la Paris, unde delegații englezi și germani aveau să sosească imediat, cu avionul. Guvernul german anunță că, a obținut dela Almayer, să nu extindă operațiunile sale de distrugere prin radiobolizii „Dax 7", ci să se mărginească la ocuparea uzinelor Maxwell, până la rezultatul conferinței anglo-germane. Astfel, din acest *casus belli*, se făcea numai o chestiune de ordin particular, de super-concurență între două trusturi.
Cu mare greutate se putu ascunde publicului adevărul. Tot felul de zvonuri circulau Un lanț de soldați britanici, încercuiră ruinele uzinelor Maxwell și radiobolizii ce le atacaseră fără a lăsa mulțimea de curioși să se apropie. Dar când vre-un soldat încerca să se strecoare spre radiobolizi, era împușcat pe loc de mitralierele bolizilor.
Și, în timp ce diplomații discutau fără rezultat, pe vastele câmpuri de experiență ale uzinelor Almayer, începură să se așeze în rânduri compacte, radiobolizii cu direcția pusă asupra planetei Marte!...

Atunci, se produseră primele simptome de perturbațiune în armonia universală.
In toiul verii, clima pământului se răci, pânăce, într'un punct, ninse la ecuator. Ultimii descendenți ai eschimoșilor, goniți de geruri năprasnice, coborîră însoțiți de foce și urși albi, cu sănii trase de reni până în preajma Stokholmului.
După o anormală răcorire, în luna August, un uragan brusc se dezlănțuise. Pentru prima oară, populațiunile ecuatoriale tremurară de frig.
Această schimbare bruscă a temperaturii pământului, spori îngrijorarea savantului Upton Dax El se întreba dacă nu cumva marțienii se țin de cuvânt, și încearcă să distrugă pe pământeni, prin răcirea bruscă a globului nostru. Dar prin ce mijloace oare ar fi putut marțienii să aplice pământului, această fantastică sancțiune?
Un alt uragan, care provocă mari pagube, aduse zile toride.
Temperatura crescu până la topirea unor banchize dela pol, și apele năvăliră spre continente.
Mari depozite de munițiuni săriră în aer, din cauza pârjolului ceresc.
După câteva zile, puternice cutremure zguduiră scoarța pământului. Bubuiri formidabile, trăznete subterane, însoțiau cutremurele ce deslănțuiau furtuni și mari valuri de frig sau de arșiță.
In Europa de Nord căzu o ploaie densă de cenușe, iar în Sudul Asiei valuri de sânge căzură pe pământ din norii roșii.
Panica produsă de aceste fenomene, degeneră, ca în totdeauna, în groaza de „sfârșitul lumii". In toiul nopții, sate întregi se scufundară, în timpul cutremurelor, rămânând în urma lor prăpăstii haotice. Isvoare noi se iviau, fierbinți, minerale, sau gheisere.
Psichoza colectivă, groaza de sfârșitul lumii, atinse pe alocuri culmea.
— „Ce va fi fost pe timpul potopoluui, își spunea Dax, nu s'a deosebit desigur mult, de groaza ce va înebuni acum o parte din Sudul Europei, când terenul mediteranian, care este mai slab așezat, se va scufunda, ca o nouă Atlantidă!... Dacă cutremurele vor continua, atunci, ca și la anul 1000, — când toată lumea era absolut sigură că pământul nu va supraviețui acestei aniversări calendaristice — nebunia sfârșitului omenirei, va duce la crime în masă, la orori și la orgii sardanapalice.
— Ești așa de sigur, întrebă Maxwell, că asistăm la simptomele răsbunării Marțienilor.
— Așa cred... Desigur au fost în istoria lumei, multe alarme false, despre sfârșitul lumei. La 1910 cometa Haley trebuia să incendieze globul, d-na de Thèbe prooroci mari catastrofe pentru anul 1928, care fu în adevăr plin de cutremure și erupțiuni vulcanice. Dar niciodată, de la potop încoace, omenirea n'a mai trecut prin prefaceri atât de profunde, geologice și meteorologice, cum se anunță acum...
Ceeace îngrijoră mai mult pe meteorologiști, fu faptul că aparatele lor sismice de prevedere a cutremurelor nu mai funcționau. Ceva se schimbase profund în structura Universului. Unele stele își schimbară culoarea, altele păreau cuprinse de flacări roșii.
Vapoarele și aeronavele se rătăciau: busolele arătau Nordul cu nesiguranță...
Un fel de nevrosă apăsa sufletele umane. Creerii se întunecau; omul delira, sub o nefastă influență ocultă.
— Ce ne fac oare marțienii? se întrebă Upton Dax. Ce calamități ne trimit? Prin ce mijloace răscolesc astfel viața terestră?

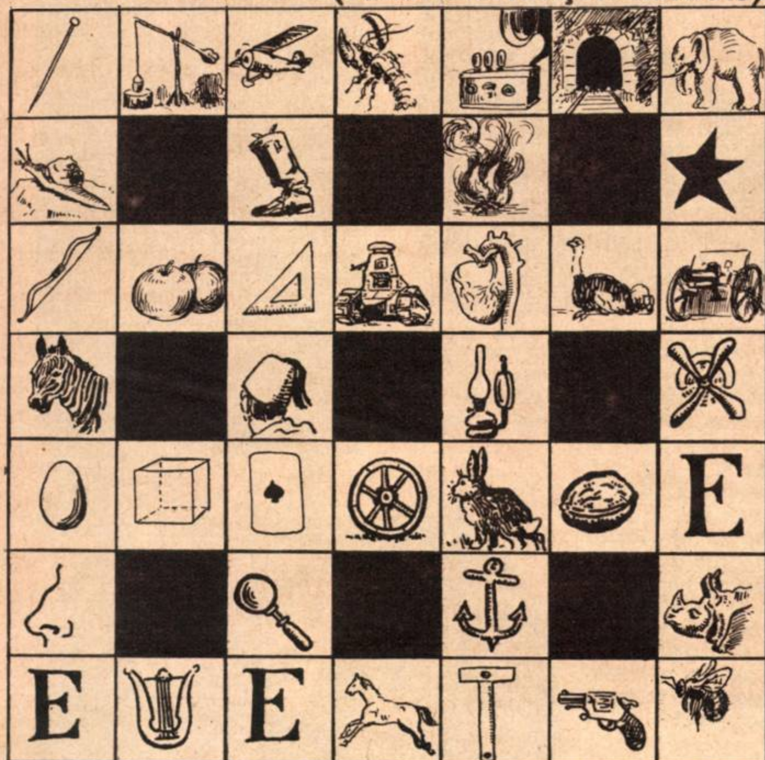
Radiobolizii fabricați de uzinele Almayer se aglomerau pe aerodromuri. Peste câteva zile, trebuia să se execute lansarea lor, marea ofensivă terestră asupra planetei Marte.
Inginerul Rudolf Almayer, fiul cruntului Knut Almayer, stăpânul lumii, continua prin radiobolidul său, să supravegheze de aproape pe Maxvell, pe fiica sa, pe Dax, și pe credincioșii Wilfred și Kimbo, închiși într'un cub de construcții, blocat de aerobolizi. Prizonierii moștrilor de fer, nu aveau voe să părăsească această închisoare.
Intre Edith Maxvell și radiobolidul condus dela distanță de Rudolf Almayer, avură loc îndelungi convorbiri în șoaptă... Upton Dax, surprinse într'o seară cu luna pe radiobolid, șoptind versuri dintr'o piesă arhaică, din *Romeo și Julieta*, la urechea Edithei... Și Dax își aminti că în acea dramă era vorba de fata și băiatul din două familii dușmane, și că tinerii aceia se iubiau!...
Apoi, urmară consfătuiri oculte între Dax și radiobolid.
Și rezultatul acestor consfătuiri, fu că Rudolf Almayer, care se îndrăgostise prin televizorul și haut-parleurul bolidului, de Edith Maxwell, se lăsă convins de Dax, să nu se mai facă complice cu tatăl său, în marea crimă universală, pe care bătrânul Almayer o pregătia.
— Nu înțelegi că Almayer a înebunit?
Rudolf, ca să arate iubitei sale ca nu e laș și că nu i-e frică să vină la ea, se hotărî să plece spre Anglia, atras de dorul de a ține în brațele lui pe Edith — singurul lucru pe care n'ar fi putut să-l facă prin intermediul radiobolidului...

(Va urma)

Pagina Jocurilor

Noul nostru concurs pe luna Februarie

Problema I-a (Cuvinte incrucişate ilustrate)

Luând iniţiala fiecărei figuri, şi înscriind-o în pătrăţelul respectiv, veţi obţinea încrucişări corecte!

Condiţiile de participare

Pot participa la premiile noastre toţi cititorii cari au deslegat jocurile publicate în două numere consecutive.

Rezultatul se publică lunar.

PREMIILE

Premiul I-iu: 300 lei, în numerar.

Premiul II-lea: 200 lei, în numerar.

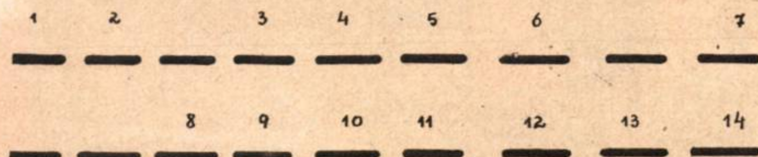
Premiul III-lea: o sticlă cu apă de Colonia.

Deslegările se trimit timp de 7 zile, după apariţia numărului, al doilea .

Se va menţiona pe plic: „Secţia jocurilor".

Joc infinit

1—4: combustibilul (!) care mână plicul. 2—5: servă uneori la prins caii. 3—7: mâna dreaptă a preotului. 6—10= vas de răsboiu. 8—11: nobil englez. 9—13: emană numai de la cei autorizaţi. 12—14: individ.

LIZETTE

Cărţi şi Reviste

AL. BILCIURESCU şi M. TONEGHIN, *„Doamna Cassanova"* Roman.

(Ed. Cugetarea).

„Doamna Cassanova" e unul din puţinele romane cu adevărat moderne din literatura noastră. Rodul colaborării a două temperament de scriitori bine manifestat, romanul acesta ne înfăţişează caleidoscopic viaţa unei femei frumoase şi deplin emancipate. Graţie şi unei averi bunicele ce-i dă putinţa să-şi facă toate mendrele „Doamna Cassanova", fără să fie o elucubrată în toată accepţia cuvântului, însă, din pricina deziluziilor, rămânea de tânără cu un fel de sete mocnită de a umili şi înjosi bărbaţii.

Toate specimenele virile ce ni se perindă prin diferitele capitole ale romanului sunt mai mult, sau mai puţin, un fel de biete musculiţe proaste, căzute în plasa acestui paing nesăţios, „Doamna Cassanova".

Până în cele din urmă, când s'ar părea că iscusita răsbunătoare a atâtor înfrângeri ale sexului, pleacă în ea steagul în faţa inevitabilului — acelaş vechiu mobil sufletesc ce stăpâneşte lumea de mii de ani.

CUPON DE JOCURI
No. 314

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

CONCURSUL DE PERSPICACITATE
BON NO 4

	Litera	Anul
I	....	....
II	„	„ ....
III	„	„ ....

Strângeţi cupoanele şi trimiteţi-le împreună, la terminarea concursului, odată cu numele şi adresele cunoscuţilor dv. cari sunt născuţi la datele indicate de noi.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Dreapta: *Marchizul Ugo di Sola, noul ministru al Italiei la București, eșind dela palatul regal, unde și-a depus scrisorile de acreditare;* sus: *Funcționarii publici au ținut Duminică un congres în sala „Vox", protestând contra nouilor reduceri de salarii;* stg: *d. Artzisewsky, noul ministru al Poloniei în România, a sosit Duminică seara în Capitală;* jos: *Membrii „Gărzii de Fier", au depus Duminică o coroană pe mormântul Eroului Necunoscut, după ce un cortegiu* (dr. în med.) *a predat Patriarhului crucea de marmoră, pe care organizația vrea s'o fixeze pe mormânt.*

REALITATEA
ilustrată
ANUL VII, Nr. 315
9 FEBRUARIE 1933
10 LEI
SPRE LUNĂ!
(la articolul din pagina 6-a)

Desigur că sunt puţini printre cititori, acei cari să-şi fi închipuit că un popor de cea mai înaltă moralitate — cum e poporul nippon — a putut trăi vreme îndelungată lipsit de orice religie. Japonezii au adoptat deabia acum ca religie de stat, religia creştină-ortodoxă.

Autorul, în cele de mai jos, dă o imagine a vieţii religioase în Japonia, şi schiţează felul de viaţă — atât de deosebit de al nostru — al neamului din împărăţia Mikadoului.

POPORUL FĂRĂ RELIGIE

ACUM câteva luni, am întâlnit — mi se pare că în Los Angeles — un profesor japonez. Trăia şi se distra ca orice muritor alb, toată deosebirea între el şi mine constaând în faptul că dânsul avea sprâncene mai arcuite, un ten galben şi că era mai serios decât mine.

La început, l-am privit cu aceea curiozitate, ce ne cuprinde oridecâte ori întâlnim pe un reprezentant al unei rase exotice. Sunt convins, că în Japonia, şi eu aş fi privit la fel: un specimen alb! Copiii ar alerga după mine în stradă şi din când în când, aş fi tentat să scot limba, la lume.

Natural, japonezului meu i-am pus fel de fel de întrebări. E un procedeu prostesc, ştiu: căci acei albi, cari au trăit zeci de ani în Japonia şi China, nu au reuşit să deslege tainele sufletelor galbene. Cum o să înţeleg eu deci, din răspunsurile, date cu cea mai mare curtoazie, de profesor, secretele mentalităţii galbene? Mai cu seamă, de la un profesor, nu prea pot avea deslușiri multe, el fiind — prin natura ocupaţiei sale — mărginit la un anumit cerc de idei şi — ca educator al tineretului — purtătorul prejudecăţilor.

Aşa dar, îl observam numai. Intr'o zi, la orez cu sos curry, l-am întrebat:

— Ce dată avem astăzi, d-le profesor ?

— 28 Noembrie, zise el.

— Dar în Japonia, ce dată aveţi astăzi?

— Păi, tot 28 Noembrie, scăzând bineînţeles diferenţa de ore.

— Şi ce an?

— Natural, 1932 — spune profesorul şi înfulecă o furculiţă de orez, ca orice european sau american. Nu mânca cu beţe.

— Daţi-mi voe, am spus eu, atunci dvs. sunteţi creştini, căci această numărătoare de ani începe de la naşterea lui Christos şi prin urmare, dv. aţi acceptat calendarul creştin, aşa-i?

— Scuzaţi-mă că îndrăznesc să vă contrazic, dar noi am acceptat calendarul internaţional. Este absolut egal, cum numără anii: ei trec. Importanţă are numai numărul anilor pe care-i numără un individ, de exemplu eu sau dv.: 16 sau 60 de ani. Ce ne-ar folosi, dac'am introduce un calendar japonez, numărând anii de exemplu de la naşterea lui *Jim-mu Ten-no*, fiul zeiţei soarelui *Ama-Terazu?* El a fondat împărăţia *Yamato*. Rezultatul ar fi că ne-am izola de calendarul internaţional şi traficul de corespondenţă s'ar îngreuna. Exact?

I-am dat dreptate. Iar în sinea mea, am admirat poporul, care se dispensează cu atâta uşurinţă, de prejudecăţi şi mituri. Căci tânărul Jim-mu Ten-no, este un personagiu mitologic, iar descendenţa lui din zeiţa soarelui nu este nicăeri înmatriculată. Totuş, după cum m-a informat profesorul, urmaşii lui s'au răsboit cu prinţii ţinutului *Izumo*, învingându-i, ceeace era natural, căci prinţii Izumo se socotiau descendenţii zeului lunei *Susa-no-o*. Şi soarele este doar mai puternic ca luna, asta trebue să admită chiar un european.

Acum câtva timp, mi-a parvenit o ştire, care mi-a reîmprospătat în memorie, figurile tuturor japonezilor şi japonezelor, pe cari i-am cunoscut. Ştirea lapidară spunea că Japonia neavând până acum nici o religie oficială, a decretat pe aceea *creştină ortodoxă* drept religie de stat. Adică: japonezii sunt acum, coreligionarii noştri!

Efectul meditaţiei mele a fost că mi-am concentrat spiritul şi l-am lăsat să plutească asupra ţării florilor de cireş, cum plutesc balaurii de hârtie ai copiilor, deasupra străzilor din Kyoto. Din încercările mele de-a cunoaşte Japonia, daţi-mi voe să vă povestec câte ceva.

Atenţiunea lumii întregi, dar în special a diplomaţilor din Geneva, e concentrată asupra acestui popor, mai viguros şi mai tânăr decât fratele său mai mare, poporul chinez. Strămoşii japo-

lor au venit dinspre Nord, au cucerit pământul şi s'au colonizat, în şatre de papură. Moravuri şi religie nu prea aveau: erau polygami şi endogami. Trăiau adică, în promiscuitate. Rău îmi pare, că nu există posibilitatea să mă transport în acea epocă (anul 660 în. de Chr.) şi să convieţuiesc cu meritoşii strămoşi. Căci cultul strămoşilor este primă teză în religia japoneză.

Din acest cult, a zeiţei soarelui şi a urmaşilor ei japonezii, s'a desvoltat religia *Shin-to*. Japonezii au fost un popor viteaz şi războinic, s'au priceput la confecţionarea armelor şi scuturilor, s'au mulţumit cu puţin orez, un peşte, o bucată de carne de vânat, după împrejurări. Luxul şi lenea nu erau cunoscute.

Un împărat propriu zis, nu exista. *Mikado*-ul era un simplu şef al religiei, adică al cultului zeiţei Ama-Terazu, care străbunica lui. Ceilalţi nobili au cultivat zeii lor speciali, de la cari descindeau. Aşadar, exista numai un cult familiar, cu un zeu privat. Muritorul de rând, n'avea nici un Dumnezeu.

Erarhia zeilor se păstra cu sfinţenie, între urmaşii lor. Descendenţii zeiţei soarelui au devenit împăraţii şi formau familia cea mai puternică, care dispunea de pace şi războiu. Funcţiunile mari erau proprietăţile ereditare ale celorlalte familii de nobili, cum de pildă casa *Mono-no-be* dădea ţării pe mareşalul armatei, familia *So-ga* pe primul ministru, iar monopolul casei *Naka-tomi* era funcţiunea de pontif suprem, ceeace echivala cel puţin cu veniturile unui ministru de finanţe.

Numai casa So-ga n'a rămas credincioasă religiei *Shin-to*. Influenţa chineză, foarte mare în ce priveşte artele şi ştiinţele, a adus şi cunoaşterea tezelor budhiste. O mie de ani după întemeerea statului, adică pe la 587 după Chr., şeful casei Soga, *Soga Umako*, a introdus religia budhistă şi l-a învins în războiu pe rivalul său d. *Mono-no-be Mori-ya*. Însă, casa Mikado s'a supărat, a exterminat pe cei din Soga şi a decretat oficial statul japonez cu un guvern central, dând libertate pentru religia confuciană. Organizarea statului s'a făcut după modelul chinez.

Oficialităţile au acceptat religia budhistă şi au zidit temple şi schituri budhiste. Numai omul sărac a rămas credincios simbolurilor Shin to, o simplă ladă, care face ca religia aceasta să fie mai puţin costisitoare. Dealtfel, oricine putea să creadă orice, numai să nu jignească religia sau părerea altuia.

Şi japonezul nu jigneşte pe nimeni. El a acceptat şi formele exterioare ale comportării chineze. Dacă vre-un japonez vrea să-ţi spună că eşti prost îţi va formula fraza astfel: „Rog pe fratele meu mai mare şi mai învăţat, să nu zâmbească de umila mea părere".

Aceasta ar însemna poate, prefăcătorie? Nici de cum! Este numai un fel de-a înfrumuseţa viaţa. **Prefăcătoria** este o armă a laşilor, iar japonezii sunt cel mai viteaz popor.

Nu pot să uit pe ataşatul militar austriac, care l-a vizitat pe generalul Noghi, în cursul războiului ruso-japonez. A fost foarte bine primit, generalul se afla în cea mai bună dispoziţie. A şi explicat starea sa sufletească: — „Sunt nespus de fericit, că mă vizitaţi chiar în ziua mândriei mele celei mai mari. Este, într'adevăr, cea mai frumoasă zi din viaţa mea. Am primit vestea, că singurul meu fiu, locotenentul Noghi, a căzut azi lângă Port-Artur, pentru patrie".

Mama japoneză, care primeşte vestea că fiul ei a căzut în războiu, se bucură ca de cea mai mare onoare. Numai atunci se iveşte în ochii ei o lacrimă, când îşi aduce aminte că cel ajuns în colegiul strămoşilor, a fost odată mic şi că-l mângâia, când se înapoia de la joc. Şi copilul japonez se joacă cu balauri frumoşi, din hârtie mătăsoasă, cu căluţi şi sabie de lemn.

Dar fata japoneză este poate mai puţin vitează? Dacă părinţii ei nu mai poate câştiga, sau dacă are vre-un frate mai mare, care trebue să studieze şi nu sunt bani, fata japoneză se jertfeşte fără un cuvânt, sau gând de protest. Apare un negustor bătrân, numără vreo cinci sute de yeni pe masă şi a doua zi fata şade îmbrăcată în costum de gheişă, într'o grădină din *Yoshivara*. Soarta ei este pecetluită: după puţine luni, obrajii se vestejesc, o aşteaptă patul spitalului. Nimeni n'o plânge.

Aţi fost în Tokio, sau în orice alt oraş japonez, când înfloreşte cireşul? In parcul *Ueno*, toată populaţia e în sărbătoare. Femeile au ramuri de cireş în păr şi la sân, copiii dansează sub copaci. Seara, în teatrul *Shimbashi*, reprezentaţie de gală: dansează baletul japonez. Cincisute de gheişe, îmbrăcate în kimonouri de culoarea cerului, brâu aurit şi ciorapi de mătase albă, dansează după prescripţiunile vechiului rit. Apare un balaur uriaş — care ocupă un loc foarte important în crezul japonez, — dar fetelor nu le e frică de el acum: îl ating cu o ramură înflorită şi balaurul crapă. Din pântecele lui, iese o nouă trupă de gheişe. Balaurul este un zeu mare, însă floarea de cireş este mai puternică.

Aţi văzut pe domnul japonez, în casa lui strămoşească? De şi adeptul culturei apusene, cultivă şi obiceiurile strămoşeşti. Adevăratul domn, descendent al samurailor, îşi alege odată pentru totdeauna o stofă şi o croială, pe care o păstrează până la moarte. De pildă: Kimonoul din mătase de culoarea tutunului, cu dungi negre. Dar când iese din casă, se îmbracă în smoking. Acasă, e impresurat de amintirile trecutului: bibelouri, darurile făcute familiei sale de către împăraţi morţi de secole, bronzuri scumpe, kakemono-uri. Până şi şindrilele casei sale sunt din bronz veritabil, patinat de vremuri. Şi nobilul, ca şi oricare bărbat din plebea mizeră, e gata oricând să moară pentru patria sa — socotind aceasta drept supremă glorie.

Un european, Johannes, a încercat să pătrundă în sufletul japonez. Dacă l-ar fi văzut cineva, cum hoinăria desculţ prin ţară, în strae japoneze, însoţit de-o tânără studentă japoneză, cu numele Oharu, evitând oraşele unde locuiau şi albii, poate l-ar fi socotit nedemn de neamurile albe. El însă era fericit: se odihnea pe pajişte, în faţa pagodelor şi asculta învăţăturile bătrânilor preoţi: „Viaţa se aseamănă plecării bărcilor, pe un lac liniştit. Bărcile pleacă disdedimineaţă, iar după ele totul se linişteşte şi nu rămâne nici o urmă".

După luni de hoinăreală fericită, sângele neînfrânat al tânărului scriitor alb, l-a îndemnat să plece în depărtări noi. Oharu, care l-a iubit cu adevărat, l-a intovărăşit până 'n port şi zâmbia, văzându-l îmbarcat pe vapor. Sirena fluera de trei şi vaporul se puse în mişcare.

Şi Oharu tot zâmbia, adunându-şi ultimele puteri. Numai când crezu că vaporul este destul de departe şi că iubitul ei nu o mai vede, în zâmbetul ei se amestecă schimonosirea durerii iar umerii ei fini se scuturară de plânsul reţinut.

Aceasta este adevărata religie japoneză: jertfirea şi iubirea naturii.

Dacă i-am putea înţelege, poate c'am iubi mai mult pe poporul ţării soarelui, Nikko.

A. M.

Însemnătatea ACORDULUI CU GENEVA

D. prof. univ. G. Tașcă face mai jos o luminoasă expunere, a cauzelor care au dus la acordul semnat între guvernu român și comitetul financiar al Ligii Națiunilor.

ACORDUL dela Geneva, — vehement atacat de opoziție, susținut cam de silă de guvern, — are totuș o însemnătate de prima ordine, atât pentru garantarea securității noastre naționale în viitor, cât și pentru restabilirea raporturilor dintre națiuni.

In adevăr, după războiu, oamenii din lumea întreagă trăesc în plin antagonism. Antagonismul între cerințele vieței economice și necesitățile politice.

Descoperirile științifice ale veacului al XIX și aplicarea lor la industrie, au avut de rezultat că au sporit legăturile între națiuni, le-au mărit solidaritatea și au făcut cu neputință o viață independentă pentru națiunile civilizate.

Astfel, la finele veacului al XVIII, o națiune cu oarecare întindere, ar fi putut, la rigoare, trăi prin ea însăși. Ea nu cerea străinătăței decât unele articole de lux, de cari s'ar fi putut dispensa.

In zilele noastre însă, o încetinire a schimbului între națiuni atrage după ea consecințe foarte grave.

a) Compromite sistemul de aprovizionare a supușilor națiunei și le reduce mijloacele de trai.

b) Provoacă o scădere a impositelor care desorganizează aparatul bugetar.

c) Produce o zguduire a sistemului economic, pe care se sprijină națiunea.

d) Compromite chiar și stabilitatea ei politică.

Pentru a ne convinge de adevărul acestor constatări nu avem decât să privim la ceeace se petrece în momentul de față, în lume.

Depresiunea economică, descurajarea și desechilibrul din ultimii ani se datoresc tocmai acestei desorganizări a schimbului internațional.

Totuș, — fapt caracteristic al epocei în care trăim, — cu cât desvoltarea industrială și sporirea producțiunei agricole, tindeau la a face ca popoarele să fie din ce în ce mai dependente unele de altele și la internaționalizarea vieții economice, — cu atât sentimentul național, gelos de independența politică a națiunilor, cere ca fiecare națiune să facă sforțări pentru a trăi în independență și izolare economică.

Acest antagonism între realitatea economică și sentimentul național, este fenomenul dominant al ultimilor ani.

In această luptă între două tendințe opuse, stă greutatea zilelor ce trăim.

Cerințele vieței economice pretind, cu insistență, să lucrăm în concert cu celelalte națiuni.

Sentimentul național ne împinge, dimpotrivă, la isolare.

Putea-vor guvernele să resiste multă vreme cerințelor vieței economice?

Societatea Națiunilor a înțeles greutatea problemei și încă de la 1927, a recomandat guvernelor tuturor țărilor, o politică de conciliere a celor două tendințe.

Din nenorocire, nu numai că recomandările Conferinței economice din 1927 nu au fost ascultate, dar ideia de *autorhie*, și de imperialism economic s'a accentuat pe fiecare zi mai mult, iar în momentul de față, prin măsurile vamale, prin sistemul de contingentare, de control al devizelor și de luptă de tarife, — ea a ajuns la paroxism.

In lumina acestor constatări, trebue privit acordul de la Geneva.

Lăsând la o parte detaliile și procedura instituită de protocol, — lucruri de cari ne vom ocupa cu altă ocaziune, — prin acordul de la Geneva, Societatea Națiunilor încear- că cea dintâi experiență, menită a îndruma lumea pe calea realității economice.

Este pentru întâia oară când o mentalitate internațională, — lipsită de prejudecățile naționale, străină ideilor autarhice, — se pune în slujba propășirei unei națiuni.

Va reuși experiența pe care o încearcă Societatea Națiunilor?

In acest caz întreaga economie a lumei se va schimba. Ideia absurdă de izolare economică, de luptă de tarife, de contingentare, de control de devize, de autarhie și imperialism economic, va dispare.

Schimbul se va normaliza, comerțul internațional va lua o desvoltare necunoscute până acum, producția tuturor țărilor se va desvolta și lumea va cunoaște o nouă perioadă de prosperitate, care va eclipsa pe aceia a veacului al XIX-lea.

Nu va reuși experiența Societății Națiunilor? Va birui prejudecata politică de izolare națională?

In acest caz vom avea o lungă eră de izolare a popoarelor de aspră ina-

(Cont. în pag. 5-a)

Sus: *D. prof. Tașcă în mijlocul unui grup de prieteni, la Galați, la ultimul congres al Camerelor de comerț.*

Dr.: *D-nii Charles Rist (*) și d. Roger Auboin (**) experții technici ai statelor creditoare, părăsind catedrala „Sf. Iosif" din București, după o solemnitate religioasă.*

GOSPODĂRIE DE STAT

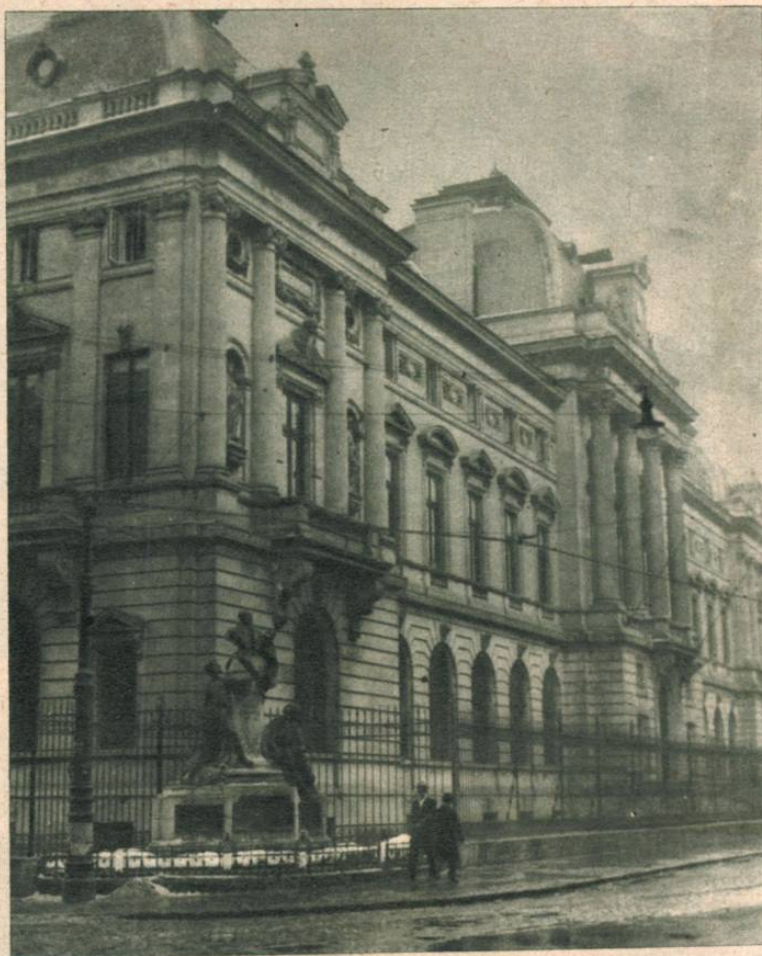
Trăim vremuri grele. Bugetul statului nu mai corespunde angajamentelor luate față de creditorii străini. Se impune deci o nouă gospodărie publică, o reîmprospătare a creditului. Factorii competenți din țară afirmă că acestea se vor putea îndeplini cu concursul experților, trimiși de Liga Națiunilor.

PESTE câteva sute de ani, când se va scrie istoria omenirii, generația noastră va fi socotită drept una eroică, o generație care a trăit într'o epocă extraordinară de prefacere. Cu riscul de a face o afirmațiune banală, vom observa că marele răsboi a însemnat încheerea unui capitol, și începerea altuia, în istoria mondială. Dupăcum revoluția franceză a abolit deosebirile de clasă și a stabilit principiul că toți oamenii sunt egali, răsboiul cel mare a arătat că legăturile între popoare sunt mult mai strânse decât par, că nimeni, nu se poate retranșa într'o superbă izolare. Dacă oamenii vor să trăiască fericiți, circulația bunurilor trebue să se facă nestânjenită. Nimeni nu poate rămânea nepăsător în fața faptului paradoxal, că în vreme ce în Texas se arde grâul, că în Olanda se ucide o generație întreagă de purcei, sau că'n Brazilia se aruncă în mare cafeaua, milioane de oameni, în Anglia, in America și în Germania, mor de foame.

In vremurile patriarhale, ceeace producea familia sau ceeace producea comuna era suficient oamenilor, ca să-și poată trăi viața animală, pe care o duceau. Treptat, spiritul omenesc s'a înălțat la alte concepții; geniul uman a născocit și a produs mijloace de trai tot mai rafinate, a complicat viața și a produs o interdependență între oameni, de așa natură, încât ceeace se întâmplă într'o parte a globului, are imediat repercusiuni la capătul celălalt al său. Descoperirile științifice și invențiunile de tot felul au ajutat la această prefacere.

Mai mult decât probabil că după perioada de încercări, de sbucium și de căutare a căii adevărate, în care trăim azi, va urma o epocă de înțelegere între oameni, barierele economice vor cădea, vom ajunge să pricepem că bună starea și fericirea omenirii depinde în primul rând de siguranța zilei de mâine. Circulația va fi atunci foarte activă, bunurile se vor schimba cu repeziciune, și cât mai des, și în consecință, toată lumea va duce un trai lesnicios.

Deocamdată însă trăim vremuri incerte, vremuri de desechilibru, vremuri de neîncredere. Tot soiul de măsuri restrictive au darul să neliniștească pe factorii economici; nesiguranța în viitor determină ascunderea capitalului și inactivitatea lui; prăbușirile unora sau altora dintre întreprinderile socotite foarte stabile, prăbușiri datorite unor cauze externe, au ca efect o stagnare a afacerilor și o sporire a dobânzilor — dobânzi care înseamnă azi, pe lângă beneficiul cuvenit capitalului, și prima de asigurare a acestui capital. Cu cât recuperarea lui e mai incertă, cu atât dobânda va fi mai mare.

Banca Națională a României.

Europa, de după răsboi, s'a dovedit rea platnică față de Statele Unite, creditoarele ei. Când un particular, sau o instituție, are nenorocirea să devină insolvabil, nu mai poate întreprinde nimic; i se refuză creditul și nimeni nu mai închee afaceri cu el. America nu poate proceda în acelaș mod simplist cu Europa. Problema e mai complexă: Statele Unite au tot atâta nevoe de Europa ca și noi de Statele Unite. Prin urmare, economiștii încearcă tot felul de soluționări ale impasului actual, eventual totala suprimare a datoriilor de răsboi — cu scopul de-a relua legăturile de afaceri, pe baze noui.

Prin această reducere sau anulare a datoriilor către America, nu înseamnă însă că întreaga criză în care ne sbatem s'ar rezolva. Rămân în picioare dificultățile financiare și economice, isvorîte din neplata datoriilor țărilor mici către cele mari și a barierelor pe care statele Europei le-au ridicat între ele. Ar trebui să intervină comisiunile dela Geneva, care să găsească soluțiuni pentru aceste dificultăți.

România are o datorie publică de circa 150 miliarde lei hârtie *) la care plătește circa 6 miliarde lei dobinzi. Aceste dobinzi — atât de mari din pricinile de nesiguranță relevate mai sus — adăugate la anuitățile pe care trebue să le plătim, înseamnă mai mult decât poate suporta bugetul nostru (care anul acesta va fi de circa 18 miliarde). De aci toată criza: Statul nu poate face față tuturor cheltuelilor sale, nu poate plăti pe furnizorii interni, este obligat să pună impozite mari, să reducă numărul funcționarilor și salariile lor.

Stări analoage din alte state determină ridicarea de bariere economice. Noi trebue să răspundem prin măsuri identice și prin restricțiuni la schimbul de mărfuri. Cum poate fi prosperă economia națională a unui popor, în acest caz, și de unde să poți plăti, dacă bunurile nu circulă ?

In vederea unei asanări a situației economice la noi, guvernul a fost nevoit să ceară sprijinul Ligii Națiunilor. S'a ajuns la înțelegerea ca o comisiune de experți să vină în țară. Acești experți vor controla toată politica economică pe care o ducem, se vor convinge de toate străduințele noastre de-a face economii și de bunăvoința pe care o avem de a ținea angajamentele luate. Noi vom urma sfaturile lor pentru a introduce o cât mai bună gospodărie în finanțele țării. In schimb creditorii străini au admis să ușureze sarcinele noastre cu circa 2 miliarde lei anual. Nu e prea mult, dar e totuș ceva la bugetul nostru, atât de redus azi.

Acordul cu Geneva înseamnă deci, din acest punct de vedere, un câștig și un pronostic de timpuri mai prospere. *n. c.*

*) Datorie care trebue achitată în lei aur.

Acordul cu Geneva

(Urmare din pag. 4-a)

miciție, de veșnice diferende, de necontenite răsboaie. Va fi reîntoarcerea la vremurile feudale de lupte, jafuri și mizerie.

Noi nădăjduim că experiența va reuși.

Atât din punctul de vedere al propășirei noastre economice, cât și din punctul de vedere pur național, noi avem tot interesul să reușească experiența ce încearcă Societatea Națiunilor.

Numai când se va ajunge la părăsirea drumului secular de concurență națională și se va lua calea nouă a cooperărei economice, politice și sociale a Națiunilor, într'o societate a Națiunilor amică a păcii, a ordinei, a libertății și a progresului, — numai atunci poporul român va cunoaște adevărata libertate și unirea pe vecie.

Prof. G. TAȘCĂ

Zilele trecute au avut loc în 'ară câteva mişcări de masă, care u dat loc la oarecari dezordini.

Astfel, lucrătorii atelierelor C. F. R. s'au pus în grevă, cerând să nu li se reducă salarile, ci din contra să li se acorde un minimum de 47 de ore de lucru pe săptămână şi primele obicinuite. După lungi tratative cu Ministerul comunicaţiilor, cererile le-au fost admise şi greva a luat sfârşit.

In fotografia din dreapta, vedem un grup de muncitori ceferişti, masaţi în curtea unui atelier, ascultând peroraţia unui conducător, care vorbeşte de pe o tribună improvizată.

Concomitent cu această mişcare, 'ucrătorii societăţii petroliere Ro-nâno-Americana dela Teleajen, după ce au proclamat greva, instigaţi de elemente dubioase, au devastat localul birourilor, procedând cu un vandalism fără pereche.

In fotografia din dr. jos: vedem exteriorul clădirii devastate.

Fotografii I. Berman-Realitatea

PUTEM CĂLĂTORI IN LUNĂ?

Un dialog între savanţi englezi (vezi coperta)

COLLINS.— După profesorul Piccard ar fi executat minunatul său sbor în stratosferă, pe vremea când eram încă şcolar, cred că lucrul m'ar fi impresionat într'adevăr, încât n'aş mai fi avut linişte. Peatunci capul mi-era plin de romanele lui Jules Verne şi ale lui Wells. Şi astăzi încă mi se întâmplă să visez o călătorie în lună.

HODSON: Nu uita însă că visul d-tale va rămâne întotdeauna vis. Şi nu numai drumul spre lună mi se pare inaccesibil, dar chiar şi acela spre ţinte mult mai apropiate.

Deocamdată, nu ştim aproape nimic despre condiţiile atmosferice la o înălţime de peste 35 mile deasupra pământului şi puţinele lucruri, care le cunoaştem în această privinţă nu sunt de natură să ne încurajeze.

La o înălţime de 5 mile am avea nevoie de oxigen, la 10 mile am întâmpina un frig puternic, la 15 mile densitatea aerului n'ar fi suficientă pentru a permite unei păsări să se poată susţinea în văzduh.

E drept că de la 19 mile în sus căldura revine încetul cu încetul şi pe la 40 sau 50 de mile am fi în plină fierbere.

Dar reprezintă oare aceasta o atracţie pentru turistul aerian?

C. — Dece vi se pare imposibilă o asemenea cursă îndrăzneaţă în văzduh? Niciodată omenirea s'a întrezărit posibilităţile ce pot rezulta dintr'o anumită invenţie. Dă-mi voe să-ţi amintesc un exemplu:

Doctorul Johnson, un om de o inteligenţă superioară, s'a exprimat în 1784 în termenii următori despre ascensiunea în balonul sferic:

„Cred că asemenea încercări sunt şi vor rămâne întotdeauna simple jucării. Nu vom şti nimic precis asupra aerului atâta vreme cât nu ne vom urca până la înălţimea munţilor, ceeace este însă imposibil".

Şi totuşi, profesorul Piccard a putut contempla Alpii de la o înălţime de 11 mile deasupra culmilor acestor munţi.

H. — Admir curajul piloţilor cari au trecut oceanul, dar mă îndoesc de utilitatea unor asemenea sboruri pentru omenire. Regret că s'a inventat aviaţia, care n'a contribuit cu nimic la fericirea omenirei, şi în schimb e o armă groaznică de război.

Dar, vreau să te întreb: cum speri să ajungem în Marte sau în lună? Când trece în poziţia cea mai apropiată de pământ Marte, se găseşte totuş la o depărtare de 35 milioane de mile. Ne-ar trebui 40 de ani ca să ajungem până la această planetă călătorind cu o iuţeală de 100 de mile pe oră. E drept că la această viteză, faci numai în 24 de zile cursa pământ-lună.

Mă'ntreb însă cum vom străbate un spaţiu, în care nu s'ar putea susţine nici o pasăre, unde domneşte un frig şi o căldură, deopotrivă de groaznice, şi Dumnezeu ştie ce-o mai fi încă mai sus de 35 mile, înălţimea până la care mai ştim câte ceva.

C. — Dacă ai fi trăit înainte de Bleriot, ai fi afirmat că niciodată nu va fi cu putinţă trecerea canalului Mânecei. Eşti tocmai ca şi atâţia alţii, cari cred că veacul lor a atins maximul de progres.

H. — Fantezia îşi ia foarte uşor sborul, când nu e silită să ţină seamă de faptele reale. N'ai nicio idee despre felul cum am putea ajunge în lună. Să presupunem că am realizat această călătorie cu ajutorul unui tun. Ei bine, până acum nici un tun n'a atins o bătaie mai mare ca 75 de mile. Şi apoi cum să vizezi tirajul? Şi se întâmplă adesea să greşeşti ţinta la o depărtare de 12 mile şi d-ta îmi vorbeşti aici de milioane de mile.

Cea mai mică deviaţie poate provoca, în asemenea condiţii, o eroare imensă. Şi apoi, în timpul sborului, care durează 24 de zile sau 40 de ani, trebue să stai într'o cabină ermetic închisă, respirând numai oxigen.

Piccard a fost doar fericit să iasă din nacela sa după 12 ore de sbor! Nu, desigur, nu se poate sbura un timp atât de îndelungat, în asemenea condiţiuni.

C. — Dar nu e vorba de avioane, ci de rachete, cu toate că Junkers construeşte acum în Germania un avion capabil să sboare în stratosferă cu o viteză de 500 mile pe oră. O rachetă însă poate fi lansată spre luna cu o iuţeală de 6 mile pe secundă, pentru a învinge forţa de atracţie a pământului. Luna ar atrge astfel racheta, întocmai cum un magnet atrage pilitura de fier. Există totuşi o primejdie: aceea că racheta ar ajunge prea repede şi ar lua foc, când străbate gazele incandescente. Deaceea se proectează acum să se introducă înaintea rachetei o altă rachetă mai mică, pentru frânarea vitezei.

H. — Avionul lui Junkers nu ar sbura în văzduh, ci paralel cu suprafaţa pământului. Pot să-ţi spun însă că racheta d-tale imaginară, nu va putea fi lansată niciodată. Şi chiar dac'ai reuşi s'o lansezi în văzduh, nu şi-ar atinge niciodată ţinta. Dealtfel, căzând în lună cu o viteză de 6 mile pe secundă, se turteşte complect.

Mai bine te-ai ocupa de lucruri mai practice. Dece ţii să ajungi neapărat în lună? Vrei să mai plătim încă un plus de impozite ca să construim o flotă aeriană interplanetară. N'avem oare destule încurcături în lume şi fără asta?

C. — Eu unul sunt ferm încredinţat de posibilitatea unei călătorii interplanetare, chiar dac'ar fi să râdă de mine, toţi cei din generaţia de azi.

In schimb, d-ta cu convingerile atât de conservatoare, rişti să devii obiectul de râs al generaţiilor viitoare.

H. — Cu atât mai bine! Şi acesta e un mijloc ca să ajungi nemuritor.

I. S.

PRELEGEREA VRAJITORULUI

Un operator cinematografic povesteşte, mai jos, o aventură trăită în Africa. Şi nu ştim cum, dar din rândurile sale se desprind par'că o serie de învăţăminte, pentru noi, albii...

SĂPTĂMÂNA trecută am primit scrisoarea pe care o publicăm mai jos. E probabil că autorul a ţinut să rămână necunoscut şi că povestea e plăsmuită, din imaginaţie. Este însă o critică dibace a stărilor noastre sociale şi deaceea am socotit interesant s'o împărtăşim cititorilor noştri:

„Domnule Redactor,

Eu nu sunt scriitor, sunt operator de cinematograf şi astfel nu m'aş fi încumetat să povestesc aventura pe care am trăit-o, de teamă că n'aş putea să tălmăcesc toate câte mi s'au întâmplat, în culori destul de fidele, dacă prietenul meu Alexandru nu m'ar fi îndemnat, mai ales din cauza conferinţei ţinută de un vrăjitor.

In 1930 am fost angajat de o casă din Paris ca operator pentru un film, ce urma să fie făcut în Africa. Am străbătut continetul negru cu două autocamioane şi toate au mers bine pe tot parcursul, prin Congo şi până la lacul Ciad. Intr'o zi, regisorul a aranjat o vânătoare de rinoceri. Eu stăteam cu aparatul la marginea unui pârâu, iar caravana noastră trebuia să urmărească animalele din partea opusă. Aveam tovarăşi doi indigeni, cari să-mi ajute la purtatul aparatelor. Unul dintre ei începu deodată să gesticuleze şi să se vaete. Mă uit în direcţia în care privia. In loc de rinoceri, observ un grup de sălbateci goi, cari zoriau ţopăind spre noi. Imi strâng repede aparatul, cu gândul să mă refugiez în autocamionul din faţă. Dar năvala sălbatecilor mi-a luat-o înainte şi mi-a tăiat drumul. Văd cum grupul nostru, după ce se convinge că salvarea mea nu mai e posibilă, mă părăseşte în voia soartei şi automobilul porneşte cu viteză înapoi. Sălbatecii s'au tot apropiat, au făcut cerc în jurul nostru şi au pornit — probabil de bucurie că ne-au prins — un dans grotesc şi ameţitor. După ce mi-au luat totul: şi aparat şi stativ şi haine, tot, m'au legat de mâini şi de picioare, mi-au trecut o prăjină pe sub legături, prin faţa nasului şi a pântecului şi doi mai puternici au luat pe umeri prăjina de care spânzuram, de parc'aş fi fost un porc în ajunul lui Ignat. La fel, dar cu mai puţină ceremonie, au procedat cu tovarăşii mei negri. Aşa ne-au dus până 'n lagărul lor. Aici au discutat mult timp, vorbind toţi laolaltă şi ţipând. In urmă, au ajuns la o hotărîre: pe mine m'au băgat într'o colibă, unde o fată îmi tot aducea banane, lapte, peşte uscat la soare şi alune şi se supăra dacă nu mâncam imediat iar pe cei doi negri i-au spintecat, le-au tăiat capetele şi i-au fript ca pe berbeci. Tot tribul s'a ospătat în seara aceea cu negri prăjiţi, ba chiar îngrijitoarea mea a fost foarte mâniată, că n'am voit să gust şi eu din bucata de carne, pe care, cu dibăcie, a furat-o pentru mine.

Sus: *M'au predat apoi tribului duşman, — care mă aştepta formând un cerc în jurul şefului.*
Stg.: *Patru luni m'au hrănit cu cele mai apetisante delicatese şi fructe, printre care bananele ocupau primul loc.*

Patru luni — după socoteala mea — am rămas prizonierul tribului de sălbateci. In timpul acesta, îngrijit de fata care era paznicul meu — brănit bine, fără griji şi scutit de orice muncă, trebue să mărturisesc că m'am îngrăşat foarte mult. Am învăţat şi graiul lor: la început mă înţelegeam prin semne, apoi cum la fiece lucru pe care mi-l da îngrijitoarea mea, avea grije să-i spună şi numele, am prins sensul cuvintelor. Vorbiau o limbă simplă, lipsită de înflorituri de stil şi destul de armonioasă. Am aflat astfel că fusesem socotit să slujesc drept dar de împăcare către tribul vecin, mai puternic şi care de mult îi duşmănia.

M'au şi dăruit — cu tot alaiul cuvenit când m'au îngrăşat.

Numai că spre norocul meu — în ultimul timp, regele noilor mei stăpâni — un reformator şi civilizator al poporului său — dăduse un decret prin care oprise pe oricare dintre supuşi, sub pedeapsă de a fi fript la grătar, să mai mănânce carne de om.

— „Să vă ajungă nucile, laptele, pulpele de girafă şi peştele uscat şi nu cumva să vă mai atingeţi de oameni, oricare le-ar fi pielea — spune decretul — pentrucă nici leii nu se mănâncă între ei, nici girafele şi nici peştii, afară de cazul când unul e mic şi altul mare. Deci dacă se va afla vreunul dintre voi că mănâncă oameni va fi spintecat, fript şi dat de hrană câinilor, cari singuri au voe să mănânce oameni".

Astfel am scăpat de soarta tristă pe care urma s'o am. Dar fiindcă fusesem dăruit, ca un omagiu din partea tribului duşman şi slujisem ca mijloc de încheere a păcii, regele negru a hotărît să fiu expus în muzeul antropologic al regatului său, muzeu ce se afla chiar lângă palat şi în care eu eram piesa cea mai de preţ, alături de câteva cranii lustruite şi nişte instrumente de muzică bizare.

Muzeul slujia şi de şcoală pentru copiii nobili şi aci veniau în fiece zi cei trei băeţi ai regelui, învăţaţi de marele vrăjitor, perceptorul lor, care cumula o serie de funcţiuni: mare poet, învăţător şi profesor universitar, preşedinte de consiliu, ministru de finanţe, ad-interim la interne şi totodată vizitiul curţii regale, căci el îngrijea şi înhăma pe elefantul Bim-Bo, când suveranul pleca la plimbare.

Şi astfel într'o zi, marele vrăjitor a ţinut elevilor săi o prelegere „cu demonstraţii şi pilde vii" despre oameni în genere, şi despre albi în special.

— „Aţi avut deosebita plăcere — şi-a început profesorul lecţia, utilizând fără să ştie o metodă didactică de rememorare, practicată de cei mai mulţi dintre colegii săi dela universităţile europene sau americane — să aflaţi în lecţia trecută, cum trebue să vă arătaţi respectul faţă de părinţii voştri, atunci când au îmbătrânit şi au devenit neputincioşi, cum trebue să-i sugrumaţi cântând imnul respectului filial şi să nu ţineţi seama de horcăielile lor. V'am spus că trebue să uscaţi bine tidvele lor, pentru ca bând din ele, să vă amintiţi de ei.

Lecţia de azi, chiar dacă nu va avea un interes practic tot atât de mare, vă va instrui însă în ceeace priveşte restul lumii, căci se cuvine ca nişte fii de rege să ştie că există în afară de marele nostru trib şi de cel nemernic al „mâncătorilor de oameni" şi nişte oameni cu faţa palidă, aşa cum îl vedeţi de acesta, care ne-a fost dat de cei pe cari i-am învins.

Aceşti oameni palizi — de când nu ne mai este îngăduit să-i facem friptură, nu preţuesc nici doi nasturi, sau un pumn de sare. Sunt slabi, pipernicişi, pielea lor nu poate îndura nici ploaia, nici razele soarelui, nu ştiu s'alerge şi nu văd departe.

Ce e mai curios la ei, e, că în loc să se bucure c'au sare şi inele din belşug, că au cârpe în tot felul de culori — pe care unii dintre ei le fac cu dibăcie — că se găsesc pe la dânşii sticle multe, de toate formele, ei nu sunt mulţumiţi decât atunci când isbutesc să adune nişte bucăţi mici de hârtii pestriţe. Aceste hârtii nu sunt bune la mâncare, nici nu se împodobesc cu ele. Le ascund cu grijă prin găuri, prin cutii de piele sau de fier. Cu cât unul are mai multe, cu atât e mai fericit. Şi cu cât are mai multe cu atât mai multe vin, toată lumea îi dă tot lui hârtiile acelea pestriţe. Iar când dă şi el câte una altora capătă pentru ea tot ce doreşte.

Fără îndoială că oamenii cu feţe palide sunt nedemni, trebue să vă feriţi de ei, căci mania lor de a strânge hârtii pestriţe e molipsitoare".

Peste câteva zile am fost eliberat şi revândut casei de filme, în schimbul unui patefon. N. C.

Marele concurs de frumusețe

organizat de

„Chicago Tribune" și „Realitatea Ilustrată"

51 de candidate vor pleca pe socoteala organizatorilor, la Expoziția din Chicago

In anul acesta, cel mai important eveniment mondial va fi desigur deschiderea expoziției internaționale din Chicago, cea mai mare manifestare de acest gen din câte s'au organizat până azi, o expoziție care urmărește să oglindiască întregul progres realizat de omenire într'o sută de ani.

Cel mai mare ziar din lume, „Chicago Tribune", în înțelegere cu organizatorii expoziției, au hotărît ca deschiderea expoziției, ce va avea loc la 1 Iunie 1933, să fie prezidată de o regină a frumuseții, și de curtea ei, formată din cele mai frumoase domnișoare și doamne de pe glob.

Va fi cel mai grandios concurs de frumusețe din câte s'au văzut.

In România, spre a asigura reușita concursului nu se putea încredința organizarea lui decât revistei „Realitatea Ilustrată", bine cunoscută peste Ocean, dela concursurile din anii precedenți.

Concursul „Chicago Tribune—Realitatea Ilustrată" *este caracterizat prin perfecțiunea sistemului de selecțiune și discreția sa. El se face prin fotografii, suprimându-se astfel prezentarea stânjenitoare a candidatelor, în fața juriului. Iar spre a evita ca modestia concurentelor să sufere, fotografiile pentru acest concurs nu trebue să fie numai decât trimise de candidate. Ele pot fi trimise de către prieteni, rude sau cunoscuți.*

Sunt admise la concurs toate doamnele văduve sau domnișoarele care au trecut de 21 ani. Fotografiile se vor trimite, însoțite de cuponul pe care-l publicăm mai jos, completat cu datele cerute. Inscrierile se pot face până la 1 Aprilie a. c. Fotografiile trebuesc să aibe formatul carte poștală și revista noastră va publica din fotografiile primite, pe acele care sunt mai bune.

De fiecare fotografie publicată, noi vom plăti direct persoanei fotografiate câte 100 lei.

Fotografiile vor fi supuse pentru selecționare unui juriu din Chicago.

Dela concurs sunt excluse doamnele sau domnișoarele care din frumusețea lor și-au făcut profesie.

Notăm că nepublicarea unei fotografii în revista noastră, nu înseamnă că respectiva concurentă a fost respinsă dela concurs. Se poate adică întâmpla să fie aleasă o domnișoară sau doamnă a cărei fotografie n'a fost publicată. La publicarea fotografiei se ține seamă în primul rând de posibilitățile technice de reproducere.

In momentul în care juriul din Chicago — format din artiști renumiți — va alege vreo candidată, ni se va anunța aceasta telegrafic și noi vom publica rezultatul în revistă.

Se vor alege în total 51 de candidate. Acestea vor pleca în condițiuni excepționale, la Chicago, așa încât să fie acolo cu câteva zile înainte de deschiderea expoziției. Tot timpul candidatele vor avea o întreținere princiară, distracțiuni și toalete. Dintre cele 51 de candidate, expoziția din Chicago va alege pe regina expoziției și pe cele două doamne de onoare ale ei.

Candidata care va avea norocul să fie aleasă regina Expoziției, va primi un premiu de 5.000 dolari (850.000 lei).

iar cele două doamne de onoare li se vor da:

primei un premiu de 3.000 dolari (500.000 lei)
celei de a doua 2.000 dolari (340.000 lei)

Cu cât trimeteți mai repede fotografiile la revistă, cu atât e mai bine. Cercetați printre cunoștiințele dv., printre rudele sau prietenele pe care le aveți, dacă aveți vreuna care să poată concura. Trimeteți fotografia ei, la „Realitatea Ilustrată", str. C. Mile 7-9-11 pentru că s'ar putea ca astfel s'o feriCiți !

N.B. — Foto Studio Wells din București face fotografii gratuite pentru concurente.

Concurentele din Constanța ne vor trimite fotografii făcute numai la Foto Păsculescu.

BULETIN DE INSCRIERE PENTRU CONCURSUL „REGINA EXPOZIȚIEI DIN CHICAGO"

Alăturat vă trimit o fotografie pentru concursul de alegere a unei regine și a curții ei de onoare, la Expoziția internațională din Chicago, și declar că mă voi supune regulamentelor publicate de dv. Deasemeni, vă acord dreptul de-a publica această fotografie, oriunde veți crede de cuviință.

Numele persoanei din fotografie, este . . . .

. . . . Adresa, str. . . . . No. . .

Orașul . . . . Vârsta . . . Ocupația . . . . .

Culoarea părului (blond, brun, sau roșu). Culoarea ochilor

este . . . . Greutatea . . . . Inălțimea . . . .

Trimeasă de . . . .
(Semnătura persoanei care trimite fotografia).

TRAGEREA PREMIILOR CONCURSULUI MUZICAL „REALITATEA ILUSTRATĂ"-„COLUMBIA" VA AVEA LOC DUMINICĂ 19 FEBRUARIE ORELE 6 1/2 IN LOCALUL ADMINISTRAȚIEI NOASTRE ȘI VA FI PUBLICĂ

Buletinele de vot se primesc până Vineri 16 Febr., orele 18.

Acolo unde arde flacăra înțelepciunii Lic. Sf. Sava

O activitate neîntreruptă şi sârguitoare se depune in laboratoarele de cultură şi caractere care sunt liceele. Una dintre cele mai vechi şcoale e liceul „Sf. Sava". E cât se poate de instructivă o vizită în această instituţie.

AMINTIRILE au adeseori sbucniri de melancolie. O întâmplare ţi-a impus să te întorci cu ani în urmă, când aplecat sârguitor asupra cărţii de şcoală, purtai în micul frământ al creerului o lume de gânduri şi aspiraţii. O lecţie inimoasă de istorie îţi strecura în suflet preludiul grav al unei epopei.

Vârsta maturităţii tinereşti părea atât de depărtată şi drumul parcurs simţiai că trebue să fie o încântare, pentru ca la capăt să te aştepte cea mai deplină fericire.

Poate fi dată uitării vraja zilelor de vacanţă sau senzaţia de triumf încercată în urma primirii unei note bune?

Un suflet pur dăinuie în copilul setos de lumina învăţăturii şi el trebue lucrat c'o dexteritate rară, ca să fie pregătit pentru marea luptă, cea a vieţii.

Gândurile de mai sus mi-au fost sugerate de vizita recentă la cel mai vechi institut de cultură românească:

LICEUL SF-TUL SAVA

Din str. Berthelot cobori o mică ulicioară în pantă şi intri timid în curtea şcoalei. Ciudat, vasăzică anii n'au putut destrăma acel sentiment de accentuat respect, născut în tine din apropierea cu cei cari ţi-au dat lumină? O clădire cu proporţii monumentale se înfăţişează ochilor. Aripa nouă se întinde mai încolo departe spre spinarea deteriorată a fostei clădiri a ministerului de Justiţie. Urci o scară, intri într'o sală şi baţi la uşa cancelariei.

In fund la o masă secretarul, d. Berescu, lucrează. Cer să vorbesc cu d. Ştefan Pop, directorul liceului.

— Trebue să mai aşteptaţi. A fost chemat de d. ministru, pentru întocmirea unei clase care va avea ca elev pe Voevodul Mihai.

La secretariatul unui liceu, aşteptarea nu-i o pierdere de timp. Stai pe scaun şi iei parte la mişcarea din preajmă. Un clopot a sunat prelung prin sălile lungi. Scările răsună deodată de tropote înăbuşite şi vâltoare de voci copilăreşti. Fără vrere te laşi târît de amintirea acelui nesfârşit norod de învăţăcei, cari au călcat pragul acestui focar de cultură, cu vechime de aproape trei secole.

Să urmăm o clipă povestea acestei şcoale din momentul când a luat fiinţă, până în zilele noastre.

... Pe locul unde se află astăzi statuia Mihai Viteazu, se ridica pioasă, împrejmuită de ziduri înegrite de ani, mânăstirea Sf-tul Sava. Suntem în anul 1678, în timpul domniei lui Şerban Cantacuzino. Stolnicul Constantin Cantacuzino, român cu mare dragoste pentru ţara, a gândit că nimic nu poate fi mai puternic fundament pentru consolidarea unui neam, decât învăţătura. In chiliile mânăstireşti a pus temelia acestei şcoale, dela care primiau lumină, la început, numai coconii domneşti şi fiii boerilor de viţă. Şcoala era întreţinută prin danii, moşii şi venituri dela mânăstiri.

Ajunsă în mare înflorire în timpul lui Constantin Brâncoveanu, devine cuib de învăţătură grecească în epoca fanarioţilor. In 1817

Dreapta: *Corpul profesoral fotografiat special pentru „Realitatea Ilustrată", în cancelaria liceului*

Jos: *Biblioteca liceului, care cuprinde câteva mii de volume literare şi ştiinţifice*

Stg.: *Un grup de foşti elevi ai liceului. In rândul din mijloc, al cincilea de la st. la dr., Ion I. C. Brătianu*

s'a naţionalizat, transformându-se în *„Academie românească"*, cuprinzând toate ramurile de învăţământ: primar, secundar, superior, iar dela Regulamentul organic înainte, a luat numirea de *„Colegiul naţional Sf-tul Sava"*. Prin alinierea bulevardului Academiei, mânăstirea ajunsă în ruină a fost dărîmată şi şcoala a funcţionat la Schitul Măgureanu — în faţa Senatului, — loc care a fost şi el în urmă expropriat. S'a mutat o vreme în str. Enei, în casa Mazar-Paşa — Baia Centrală — apoi în casa Pangal, la întretăerea străzii Popa Tatu cu Berthelot, pentru ca în 1874 să se mute definitiv în locul fostului spital de copii.

Tot ce a avut neamul nostru mai de vită aici a căpătat învăţătură, începând de la primii elevi — Cantacuzinii, Ştii Ghiculeştii, Goleştii. Se înşiruiesc apoi ceilalţi: Heliade Rădulescu, Gr. Alexandrescu, Nicolae Bălcescu, Ion Ghica, Delavrancea, Brătienii, Ion, Ionel, Dinu, Vintilă, Constantin, Spiru Haret, Marghiloman, Take Ionescu, Nicolae Fleva, Ferikide, I. G. I J. Th. Florescu, Gh. Tătărescu, Sărăţeanu, etc. Instituţie şcolară cu cel mai vechi internat, înfiinţat pe vremea lui Ipsilante.

Toate numele înşiruite mai sus trezesc în sufletul nostru un fior de mândrie. Vasăzică tot ce-a fost de preţ şi-a vibrat pentru binele ţării noastre, de aici şi-a prins aripile.

Cutreeri sălile şi cele citite sau auzite le întăresc stampele şi tablourile, cu care sunt împodobiţi pereţii. Iată-l pe Ionel Brătianu, în mijlocul camarazilor, la optsprezece ani. E un tânăr frumos cu trăsăturile chipului nobil dăltuite şi privirea plină de inteligenţă. Tabloul e o piesă rară dăruit de el şcoalei.

In anticamera biuroului directorului găsim tablouri, care impresionează ochiul. Un profesor bătrân, în mijlocul elevilor dintr'o clasă inferioară, pare un tată blând, iubitor, care şi-a adunat odraslele în preajmă. Mai încolo, câteva fete cu figuri deschise, ultimele absolvente ale liceului.

Cercetările îmi sunt scurt întrerupte.

— D. director.

O înfăţişare serioasă, severă chiar la prima impresie.

Ii explic scopul vizitei. Parcă ar sta o clipă la îndoială.

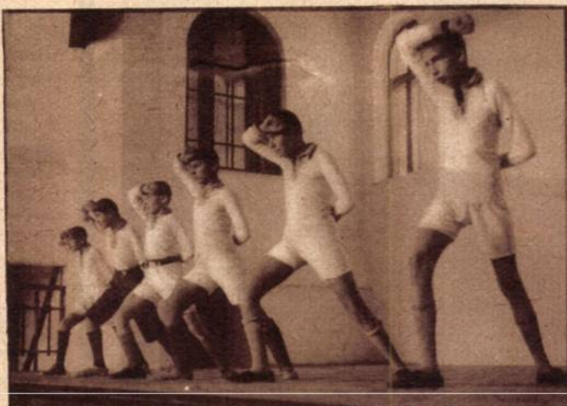
Simţi omul legat profund de această şcoală, unde şi-a trăit cei mai frumoşi ani ai vieţii. Era tânăr în anul 1914 când a venit în fruntea ei. Nici n'a apucat să-şi vadă roadele vastului program de activitate, când a sosit răsboiul. In timpul ocupaţiei şcoala a fost transformată în spital turcesc şi s'a distrus aproape tot ce-a rămas în mâna străinilor. Directorul însă, înainte de-a pleca pe front, a strâns cu pioşenie tot ce se putea ascunde de ochii năvălitorilor. Cataloage de acum 100 de ani îmi sunt puse dinaintea ochilor, căci liceul Sf-tul Sava este prima şcoală în care s'a predat, acum un veac, limba franceză.

Răsfoeşti cu pietate foile îngălbenite. Nume vechi de profesori răsar la fiece pas: Eug. Potecă, Petrache Poenaru, Simion Marcovici, Costache Aristia, Ion Genilie, Wallenstein, Languillon, Théot, etc.

Colind apoi, în tovărăşia d-lui Ştefan Pop, sălile importante. Găsesc astfel cel mai complet muzeu de fizică şi chimie cu laboratorii, întâlnit în vreun liceu, un muzeu de istorie şi geografie, cu foarte multe reproduceri de artă, un muzeu de ştiinţe naturale.

In dulapurile de sticlă se află o bogată colecţie de păsări şi animale împăiate.

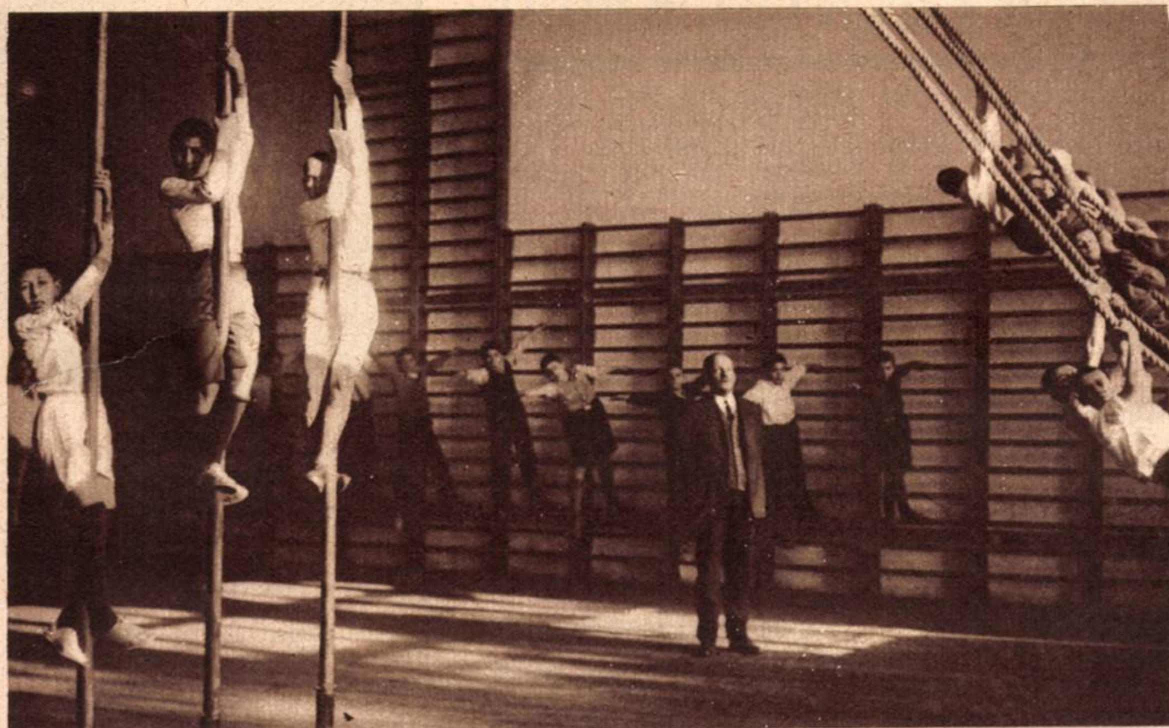
— Scoate pe Mitică şi Alexandru — spune d. director omului de serviciu.

Dr.: *Gimnastică în sala liceului;* dr. jos *un colţ al muzeului;* jos: *în ora de geografie*

du-i să mute cât mai curând internatul tot în acest local. Astăzi elevii interni sunt siliţi să facă un drum de patru kilometri zilnic dela liceu până în aleea Regnault, unde se află internatul.
E o ţintă pe care trebue să o aducă cât de curând la împlinire.
D. Ştefan Pop e un director model. Armonia care o presară printre profesori, dragostea care i-o poartă elevii cu toată pecetea de severitate, toate acestea vorbesc la fiece pas.
La liceul Sf-tul Sava e o atmosferă aleasă. Vrând să dăm publicităţii pe elevii cei mai meritoşi, un d. profesor ne-a răspuns:
— Toţi elevii sunt meritoşi... Nu putem face nici o diferenţă fără a jigni pe unii din ei.
Intr'adevăr în cursul superior — elevii încep să se remarce.

Stânga: *In ora de gimnastică, la aparate;* jos: *elevii unei clase, urmărind o lecţie.*

Două schelete au fost aduse pe dată în apropierea noastră.
— Copiii le-au dat nume — îmi explică domnia-sa râzând. Acum câţiva ani locuia aici într'o cameră un servitor. Era un om care umblase mult prin lume. Intr'o noapte a avut un vis. Scheletul acesta i-a apărut în somn, spunându-i că el este sufletul lui Alexandru. A doua zi le-a spus elevilor şi aşa i-a rămas de atunci numele.
Trecem apoi în biblioteca vastă, care conţine peste şapte mii de volume, puse la dispoziţia profesorilor şi elevilor. Găsim acolo cărţi rare. O biblie din anul 1682 şi diferite alte manuscrise tipărite la mânăstirea Sf-tul Sava. Un d. profesor de istorie al cărui nume nu l-am reţinut poartă grija bibliotecii.
Intrăm şi în sala profesorilor, o încăpere vastă, luminoasă, care-ţi face impresia unui areopag. De pe o listă smulg şi câteva nume cunoscute: C. Demetrescu, Gr. Paraschivescu, Florea Ilioasa, Scarlat Dimitrescu, Nicolae Muzicescu, Botea, C. Pavelescu, Emil Flavian, Andrei Măcin, Mihail Popescu, etc.
D. Ştefan Pop, începe acum să-mi vorbească despre instituţie. Din ceia ce spune rees lucruri frumoase.
Ajutat de comitetul şcolar a contribuit la ridicarea construcţiei, ţinta fiin-

Au o societate literară instituIată „Eliade Rădulescu" —întemeiată în 1919. Foşti preşedinţi: Radu Budişteanu, P. Comarnescu, Mircea Grigorescu.
Elevii scot revista literară a colegiului în anul VII, au grupuri de Cruce Roşie, pentru ajutorarea elevilor săraci şi Centuria de cercetaşi „Prinţul Nicolae".
Cum vedem o neîntreruptă activitate domneşte la cea mai veche şcoală românească şi numai prin muncă complet desinteresată din partea directorului şi a profesorilor s'a putut ajunge aici.
M. N.

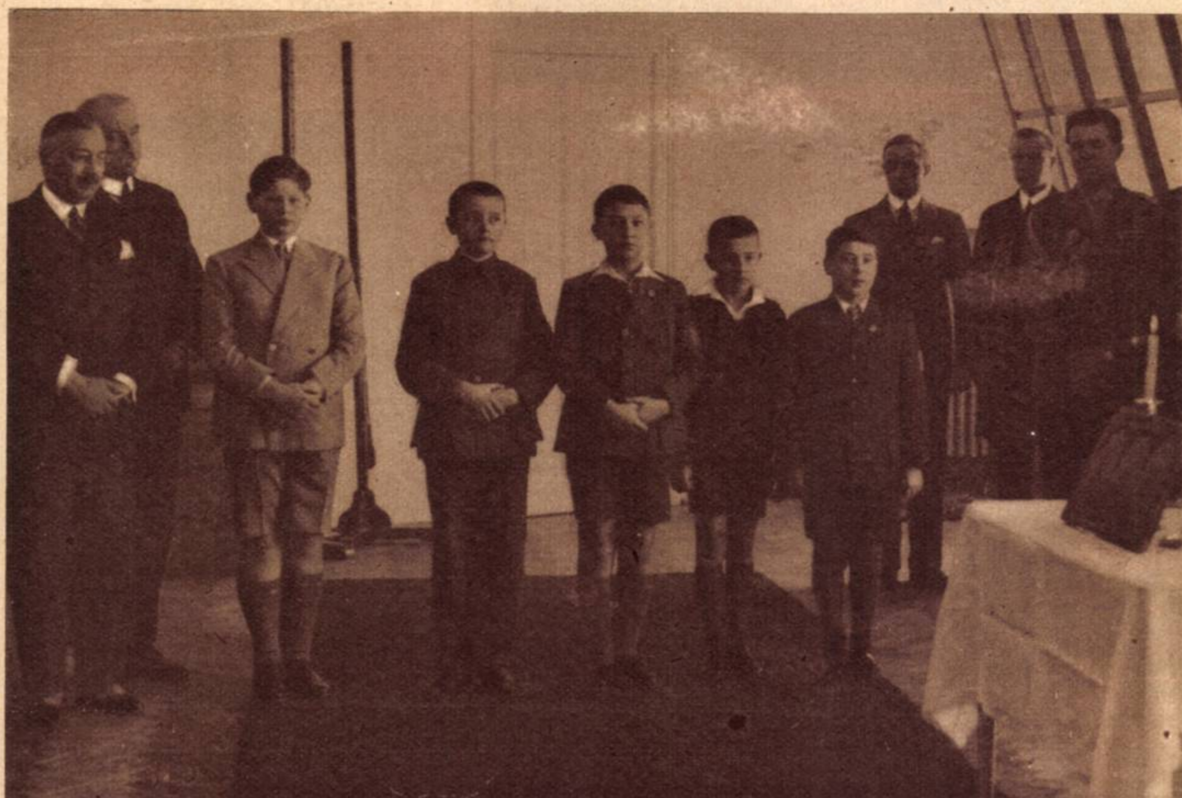
COLEGIUL SF. SAVA LA PALATUL REGAL

Colegiul Sf. Sava a înfiinţat o ramură la Palatul Regal, pentru studiile liceale ale Marelui Voevod Mihai, căruia i s'au ales colegi din toate straturile sociale şi din toate ţinuturile.

Iată impresiile lor asupra primelor lecţiuni alături de moştenitorul tronului.

D. prof. univ. DIM. GUSTI, ministrul instrucţiunii publice, iniţiatorul creeării cursului liceal dela Palatul Regal.

Voevod Mihai, noii săi colegi şi oficialitatea, asistând la sfeştania oficiată cu ocazia inaugurării cursurilor.

VOEVODUL Mihai, mlădiţa cea mai de preţ a neamului nostru a intrat în cursul liceal. In aripa nouă a Palatului regal, într'un apartament în imediata apropiere de cel al regelui, a luat fiinţă o ramură a Colegiului Sf. Sava. O clasă cu pupitre şi catedră, va primi în cursul fiecărei dimineţi pe Voevod, împreună cu colegii săi.

O lume neaşteptată s'a deschis fără veste dinaintea micilor liceeni. Impresiile lor sunt pătrunse de acel farmec rar, impregnat de continua tovărăşie a odraslei regale.

Primul cu care am stat de vorbă, a fost feciorul factorului poştal din satul Crevedia-Vlaşca — elev până mai zilele trecute la liceul S-tul Sava. Când a primit vestea a rămas mai mult uluit. Abea se obicinuise cu orăşenii şi acum trebuia să facă deodată un salt atât de mare.

...Drum lung până dincolo de cimitirul Belu, pe şoseaua Giurgiului, care se deschide largă, împodobită cu pomi, ca o alee. Pe str. D. Staicovici, locueşte băiatul Mărgelatu Gh. Tănase. Ca să ajungi la No. 10 eşti silit să înoţi până la genunchi prin nămeţii de zăpadă. Zăvozi ciobăneşti păzesc cu îndârjire uliţa la fiecare pas. Un rând de căsuţe umile, pe partea dreaptă. Ciocănesc la o uşă. Un băeţel îmi apare în prag.

— Colegul Voevodului Mihai, nu-i aşa?

Invitată în încăperea mică, care-i serveşte ca dormitor şi cameră de studiu, încerc să-l descos.

— Cum ţi-se pare la Palat, Tănase?

Ochii copilului rămân visători.

— Oh, e foarte frumos...

Podelele lucesc ca nişte oglinzi, c'ai putea să iei şi masa pe jos.

— Şi Voevodul...

— E drăguţ şi bun. Priveşte spre noi zâmbind şi caută să ne apropie cât mai mult de el. Astăzi de dimineaţă, în recreaţie, ne-a dus în camera de jucării şi ni le-a arătat pe toate.

— Are multe.

— Un oraş întreg... Ne-a explicat maşinăriile fiecăreia.

— Care dintre ele te-a izbit mai mult?

— Un tren care mergea pe şine.

— Te simţi bine alături de El.

— Dacă e atât de bun!

La zece ni se serveşte câte o mică gustare. Astăzi am avut cornuri cu... bulion.

Se vede că micul copilaş confundă icrele mandciuriene.

— Eu nu prea îndrăzneam să iau. Măria Sa a observat şi mi-a dat mai mult decât celorlalţi.

Mărgelatu Tănase nu e vorbăreţ din fire. Te priveşte deschis în faţă şi în ochii lui citeşti o umbră de îngrijorare. Sunt lecţiile cari mâine trebuesc spuse repede ca apa, căci între micii elevi s'a încins acum un duel, din care toţi trebue să iasă învingători deopotrivă. L-am lăsat cu visurile şi râvna lui de silinţă şi am luat drumul spre alt coleg al Voevodului.

Sunt copii crescuţi cu grija unor bijuterii de mare preţ. Intr'adevăr natura a fost darnică din plin. Le-a dat frumuseţe, bogăţie, inteligenţă, dragoste.

Privindu-i, viaţa apare dinainte ca un cald surâs. Am avut prilejul să cunosc o mamă foarte fericită de copilul ei.

In calea Moşilor la No. 139 locueşte familia d-lui locot. colonel Cernavodeanu. Patru copii, trei liceeni şi un prâslea meloman, fac fericirea casei. Elevul Dan Cernavodeanu colegul Voevodului, e penultimul. El se bucură acum de-o atenţie deosebită. Primeşte felicitări din partea rudelor şi cunoştinţelor şi copilul cu ochii frumoşi poartă cu sine doar un singur regret. Când a venit vestea că de-acum înainte va trebui să urmeze cursurile la Palat, totul s'a petrecut atât de repede, încât nici n'a avut timp să-şi ia rămas bun dela camarazi.

— Dar într'una din zile trebue să le fac o vizită, în care să-mi iau adio...

— Cum te simţi la noua şcoală?

— Sunt foarte mulţumit. Prinţul e atât de „afabil"! şi caută să se apropie cât mai mult de noi. Din întâmplare i-a căzut în mână caetul meu de desen. L-a privit cu atenţie şi mi-a spus: Ştii că desenezi frumos Cernavodene!

— Cum petreceţi în recraţii?

— Ne jucăm. Eri ne-am coborît în curte şi Voevodul a intrat cu ghetele în zăpadă. După aceia a început să tuşească. D. colonel l-a dojenit.

— In clasă cum vă simţiţi?

— Prinţul e foarte cuminte şi gândul tuturora e numai la explicaţiile d-lor profesori.

— Ştie lecţiile Voevodul?

— Foarte bine.

Astăzi am avut Istoria şi Legendele Românilor.

Cu o minte matură, copilul leagă ales cuvintele lămurind conţinutul lecţiei „Legendele românilor".

Dealtminteri în întreaga atitudine a copilului citeşti bucuria de care este cuprins, că se află în vecinătatea mlădiţei regale. Desigur că prin manierele lui va căuta să şi-l apropie cât mai mult, închegând o strânsă legătură colegială.

Am avut prilejul să cunosc şi pe ceilalţi doi colegi ai Voevodului.

Ionescu Ştefan fiu de avocat şi profesor, e o inteligenţă deschisă, un temperament expansiv. Işi spune gândurile fără să-ţi mai dai silinţa să-l întrebi.

— Vestea că voi învăţa cu Voevodul a venit pentru mine, ca cea mai mare bucurie a vieţii mele. In noaptea dinaintei zilei când a trebuit să mă prezint la Palat, aproape că n'am închis ochii. Luasem hotărârea să-mi dau cea mai mare silinţă la învăţătură, ca să fiu la înălţimea Voevodului. Când m'am întors acasă, aproape că nici nu mai puteam vorbi de bucurie. Imi stătea în minte mereu clipa, când am dat mâna cu Majestatea Sa şi a trebuit să mă prezint.

Elevul Ioaniţiu Mircea e mai tăcut. Bucuria marei izbânzi şcolare trăeşte în el.

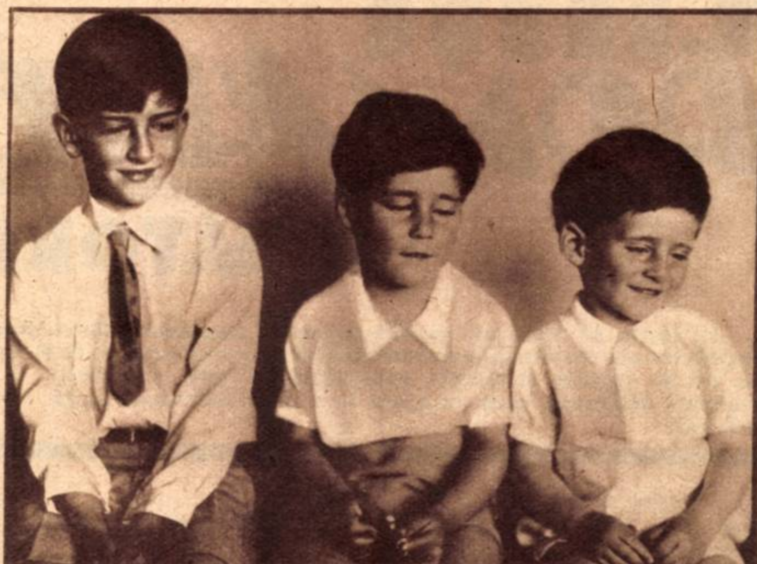
— Voevodul e inteligent şi bun. Astăzi în recreaţie ne-a arătat o trăsură care-i aparţine. Eri ne-a dus să-i vedem automobilul. In tovărăşia lui mă simt atât de bine de parcă l-aş cunoaşte de cine ştie câtă vreme.

Copiii ar mai fi avut multe de spus despre Voevod, căci fiecare zi e o nouă surpriză pentru ei. Prin orele de muncă şi tovărăşie, din recreaţii, o camaraderie strânsă se cimentează tot mai mult.

Peste puţin timp va sosi o altă serie de elevi, fii de săteni din provinciile alipite, căci dorinţa Monarhului este ca Voevodul, prin camarazii de astăzi, să cunoască poporul peste care va domni într'o zi. MARNIC

1) Neobicinuita fotografie pe care o reproducem aci, a fost luată pe frontul dela Shanhaikwan, pe frontul chino-japonez.

2) In dreapta vedem pe cele tre ifiice ale împăratului Japoniei, Hiro-Hito, iar alăturat pe cei trei fii ai suveranilor jugoslavi.

Actualități

Jos: Fotografia noastră reprezintă pe Papa Pius XI, prezidând deschiderea anului sfânt 1933, la Vatican.

CITIȚI ROMÂNEȘTE!

O DATORIE VECHE

D. F. Aderca

In lupta pe care am pornit-o pentru apărarea slovei româneşti, înregistrăm aci răspunsul excelentului năstru colaborator, d. F. ADERCA. D-sa nu se opreşte la simple constatări de fapt, ci indicăi şi o serie de măsuri originale, care ar ajuta la o răspândire mai largă a scrisului românesc.

AM auzit adesea tânguirea scriitorilor, editorilor, librarilor şi a multor cititori zeloşi:

— Cum e cu putinţă ca la optsprezece milioane de locuitori să nu fie măcar opt milioane de cititori, chiar dacă ne-ar durea că au mai rămas zece milioane, cari îşi întorc ochii de la carte. In Franţa, în Germania o carte despre care se vorbeşte puţin, oricât de puţin, ajunge numaidecât la o sută de mii de exemplare vândute. Iar ziarele de provincie — ca să nu mai punem la socoteală cele din metropole — au un tiraj, fiecare cât toate tirajele tuturor ziarelor din toată România.

Din cuvintele de mai sus, e adevărată deocamdată numai mirarea. Şi iată dece:

Din optsprezece milioane de locuitori români, cinci milioane sunt de altă limbă şi naţionalitate şi n'am făcut aproape nimic — ca să nu zic chiar nimic — pentru a-i schimba în cititori de limba românească. In Franţa, dimpotrivă, până şi negrii din Madagascar citesc reviste şi cărţi de la Paris. Aşa dar din optsprezece milioane de cititori teoretici, au mai rămas dintr'odată treisprezece.

Fără a face aici procesul analfabetismului român, pe care-l combatem oficial de vre-o trei sferturi de veac, fără nici un folos — de vreme ce chiar învăţătorii, în mediul în care sunt sortiţi să trăiască, cu salariul jalnic şi lipsa de prestigiu a unei astfel de situaţii — devin analfabeţi de fapt: ei predau abecedarul dar nu sunt în stare să citească nici o carte, care în niciun caz nu le-ar fi, în împrejurările noastre, de vre-un folos. Invăţătorii înzestraţi cu geniu personal, nu pot deveni în comuna lor decât buni agenţi electorali, buni conducători de cooperative şi... oameni chiaburi, cu sănătos dispreţ pentru orice preocupare teoretică. El, învăţătorul, nu mărturiseşte, fiind om cu tact, dar nu şi-ar da grajdul de vaci pe toate personalităţile din Universităţile din ţară. E o filosofie a lui, greu de zdruncinat, pe care nici n'ar voi să piardă vremea s'o justifice.

Aud totuşi o întâmpinare:

— Dar ţăranul?... El care a creat „Mioriţa" capodopera liricei române, şi legendele haiduceşti, balade de o frumuseţe epică fără pereche, el nu simte nevoia cărţii?... Precum fetele se aprovizionează dela oraş cu pantofi cu tocuri Louis XV, ruj de buze şi sulemeneală de obraji, iar în loc de frunză de busuioc, toarnă'n sân apă de colonie — *odicolon* — de ce nu se încarcă şi ţăranul, când vine la oraş, cu toate acele cărţi de frumuţese compuse de autori ţărănişti, „sămănătorişti"?... Căci dacă nu vor citi ei această literatură de ţărani, cine s'o citească? Noi, orăşenii?.. Şi slavă Domnului, literatura românească e 90% de natură rurală!

La care voi răspunde, împreună cu ţăranul, sau mai bine în locul lui (căci el nu ţine dizertaţii culturale):

— Ţăranul îşi face el singur, când are nevoe, cântecele şi basmele şi legendele lui. Că a creat „Miu-Haiducu" şi „Balada Cerbului" şi toate cântecele din vioară şi nai, e o dovadă că la adică întrece pe scriitorul orăşan „inspirat" şi premiat de Academie. Ţăranului român nu-i trebue literatura orăşenească, schimonosită pentru ţăran sau de dragul lui teoretic. Iar funcţia lui socială, în brazda îngrăşată cu bălegar, îl diferenţiază prea puţin de simpaticul bou — care se ştie că nici citeşte nici mănâncă literatură. Boul şi ţăranul ară şi cară. Atât.

Prin urmare, ca să revenim la socoteală numerică de la care am pornit, trebue să scădem din treisprezece milioane locuitori pe toţi ţăranii, adică zdrobitoarea majoritate a locuitorilor ţării româneşti. Nu e o situaţie de inferioritate şi de jale specială: Nici un ţăran în nici o ţară din lume nu e amator de cărţi şi reviste. Aşa dar câţi locuitori au mai rămas, în stare să cumpere o carte spre a citi, cu nevoia adâncă a hranei, a respiraţiei, a luminii? Câţi locuitori avem în oraşe, adică aproximativ vre-o trei milioane.

Admirabil!

Trei ziare şi trei edituri cu câte-o jumătate de milion de cititori fiecare — ce situaţie culturală înfloritoare!

Dar şi după scăzămintele fantastice care ne-au dus la cifra de trei milioane, realitatea ne îndeamnă să scădem mai departe.

Căci nu toţi orăşenii sunt — chiar dacă ar voi! — cetitori de slovă românească. Cea mai mare parte din ei se zbat într'o luptă cumplită cu mizeria de fiecare zi. Gazeta costă numai trei lei, e adevărat — dar la capătul lunii se face 90 de lei şi 90 de lei aduc în familie trei perechi de ciorapi pentru copii. Sunt cărţi şi cu 10 lei: zece lei e preţul a două pâini, sunt reviste şi de cinci lei — costul unui sfert de chilogram de carne. Din trei milioane de cititori teoretic, două milioane se retrag cu durere şi cu remuşcare de la banchetul cărţii, mulţumindu-se cu ziarele vechi, în care vin ghetele de la cizmar sau cu pozele depe afişele revistelor ilustrate.

Au mai rămas un milion — cam la atât se ridică, pe toată ţara, numărul cititorilor de ziare, împărţiţi şi ei, după gusturi de convingeri, între zece mari ziare din Capitală.

Pentru reviste şi cărţi, exagerăm în chip neruşinat, punând un procent de zece la sută din milionul de cititori posibili. Nu, nu avem o sută de mii de cititori laolaltă, pentru toate cărţile şi revistele câte apar. Cele mai de seamă edituri tipărind cărţi, joacă la loterie (şi la o carte câştig au zece cărţi pagubă) iar revistele — cu excepţia a două sau trei — se tipăresc din jertfă bănească voită dinadins.

Şi cu toate acestea, chioşcurile, librăriile sunt ticsite de cărţi şi reviste şi ziare străine, al căror număr de cititori e impresionant.

Am făcut socoteala amănunţită de mai sus, tocmai pentru a justifica actul în aparenţă odios, de a împiedeca intrarea în ţară a publicaţiilor străine. Căci România nu-şi poate îngădui, în domeniul culturii, nici un fel de generozitate. Este fiinţa cea mai slabă din câte fiinţe abstracte alcătuesc complexul vieţii româneşti. Pentru această cultură, aşa firavă cum este, s'au făcut sacrificii de necrezut. Nu s'au zidit drumuri — dar s'au subvenţionat reviste, scriitori şi teatre. Nu s'au construit locuinţe pen-

O palidă apreciere a proporţiilor în care se citeşte la noi slova străină, faţă de cea românească.

tru muncitori, dar s'au tipărit mii de volume de literatură pentru şcolari şi profesori, plictisiţi dealtfel de literatură. Şi astfel de sacrificii au rămas zadarnice şi triste.

Un singur chilogram de zahăr sau carne dacă ar cuteza să intre în ţară de aiurea, ar fi întâmpinat de toată oastea vameşilor şi încărcat cu trei coloane de taxe, de n'ar mai cuteza să se apropie de România. Căci trebue să ocrotim fabricaţia zahărului şi creşterea vitelor.

Dar cultura românilor, ea nu trebue ocrotită?

De vreme ce n'a fost ocrotită, s'ar părea că nu...

Şi totuşi lupta în România pentru limba românească, e un capitol tragic — care încă nu s'a încheiat.

E drept că ocrotirea publicaţiilor româneşti, ridicând zid cu baionete la frontieră, împotriva publicaţiilor străine, se loveşte de numeroase piedici: Nicăeri în lume cărţile şi revistele nu sunt oprite în circulaţia lor; chiar fără publicaţii străine, publicaţiile româneşti mediocre nu se vor vinde; dacă ar fi să lăsăm libere numai publicaţiile străine cu adevărat valoroase, cine va putea lua asupra lor această sarcină de supra-om? Şi e sigur că o comisie de alegere n'ar opri la hotar tocmai o carte, şi un autor de geniu? Ce ne interesează lupta publicaţiilor mediocre, române sau străine pentru cucerirea unui cititor mediocru? etc.

Dar toate aceste piedici, oricât ar fi de mari, trebuesc biruite.

Scriitorii, ca elemente profesionale, trebuesc însufleţiţi de editori să ia atitudine în această chestiune şi laolaltă cu autorităţile care se justifică prin cultură să pornească bătălia definitivă a slovei româneşai.

Şi până la o strângere de rânduri şi o hotărîre în acest sens, îmi îngădui — tocmai pentru uşurarea luptei — să propun următoarele măsuri preliminare:

Nici o carte românească să nu coste mai mult de *douăzeci de lei* (faţă de o sută cât costă una franceză) — printr'un aranjament cu fabricile de hârtie, care ar primi în schimb fără preţ, o parte din pădurile Statului.

Nici o revistă românească să nu coste mai mult de *cinci lei* prin acelaş aranjament.

Toţi funcţionarii: Statului, judeţelor, comunelor, să facă dovada la casierie că pe lângă plata impozitului global, au cumpărat în fiecare lună o carte şi o revistă românească (25 lei în total, cam preţul unui pachet de ţigări şi al unui aperitiv). Căci dacă nu vor citi funcţionarii înşişi, vor citi copiii lor. Această obligaţie, elementară ca spălatul cu săpun, ar ridica la o jumătate milion numărul cărţilor şi la două milioane numărul exemplarelor de reviste, distribuite *lunar*.

F. ADERCA

Unde e gravitatea?

Fotografia de mai sus reprezintă cel mai nou truc al celebrei călăreţe americane de înaltă şcoală, Dorothy Herbert, truc cu care a apărut în cursul unui recent turneu la New-York. Cu această figură îndrăzneaţă, ea pare să desfidă legea gravităţii.

Caruso redivivus

Timp îndelungat aţi regretat, ascultând plăcile lui Caruso, că marele tenor a murit înainte de inventarea sistemului electric de înregistrare al plăcilor, înainte de a fi fost posibil aparatelor de înregistrare de a reţine pe ceară toate tonurile şi nuanţele cele mai fine ale acestei voci de aur.

Patru ani au trecut între moartea lui Caruso şi inventarea sistemului de înregistrare electric. Cu toate acestea, o serie de muzicanţi şi ingineri experţi în captarea şi redarea sunetelor, au lucrat cu deviza ca plăcile lui Caruso să fie redate „ca şi când ar trăi", spre a oferi lumii vocea cea mai mare a secolului.

Şapte ani de cercetări neobosite, experienţe neîntrerupte şi la sfârşit triumful.

Printr'un procedeu secret al inginerilor unei mari case muzicale s'a ajuns ca din plăcile înregistrate acum douăzeci de nai, să se scoată calităţile magistrale ale vocei lui Caruso, prin prelucrarea înceată a plăcilor de ceară şi când vocea a răsunat, s'a suprapus un acompaniament nou de orchestră.

Abia astăzi se poate spune că cel mai mare tenor al vremurilor noastre, a devenit nemuritor.

DIN TOATA LUME

St. sus: *Membrii noului cabinet german, prezidat de şeful naţional-socialiştilor* *dolf Hitler.* Sus: *O irlandeză ducându-se pe spinarea unui măgar, la alegeri, care* *loc recent.* St. jos: *Principele de Stolberg s'a căsătorit de curând cu o burgheză, d-* *Erfert, fiica unui funcţionar.* Jos în medalion: *Cristale de zăpadă pe lacul din St. M*

Jos: *Celebrul scriitor englez John Galsworthy — care a primit de curând premiul Nobel pentru literatură, — a murit în urma unei grave boale de care suferia. Vasta operă literară a lui John Galsworthy a fost tradusă în toate limbile civilizate şi moartea sa prematură înseamnă o pagubă pentru literatura universală.*

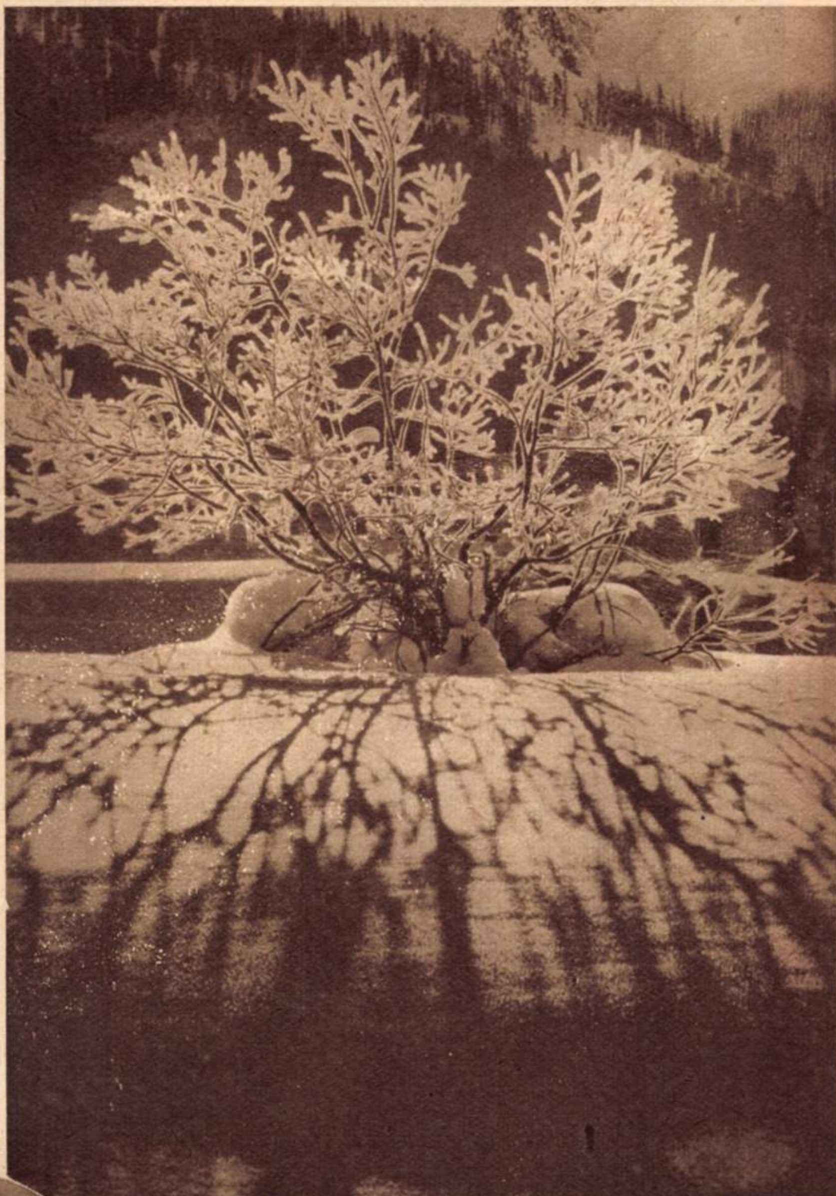

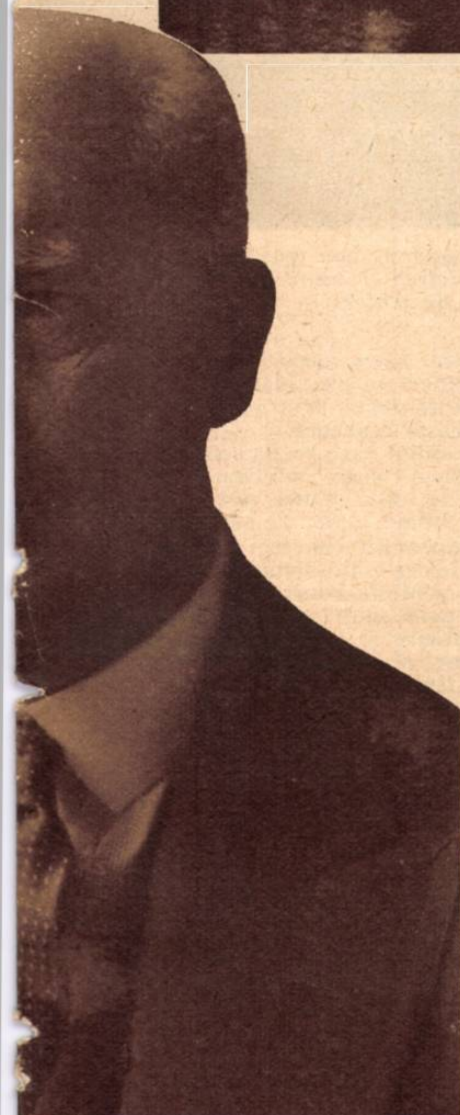
A

, d. A- ·u avut Irma aurice.

St. sus: *Niciodată n'ar putea o mână omenească să execute o asemenea lucrare de filigran, cum a făcut-o natura în crengile acestui copac.* Dr. sus: *Ultima moschee a fostului oraş al califilor, Cordova, din Spania, ameninţă să se prăbuşească dintr'o zi într'alta. S'au luat măsuri pentru întărirea temeliilor.* Jos: *Uriaşele uzine Ford, din Detroit, Statele Unite, au încetat lucrul pentru câtăva vreme, din cauza crizei economice care bântuie în America.*

N'AVEM drept la fericire

Omenirea e convinsă că prin naştere are un drept consacrat la fericire, credinţă fundamental greşită, căci în tot timpul vieţii omul aleargă după ea ca după o himeră.

Iată ce voim să demonstrăm mai jos.

Tânăra fată de mai sus, îşi găseşte fericirea în visare, pe când cea de alături în sport.

APROAPE nu există om care să nu nutrească ideea că a moştenit prin naştere un drept la fericire, de unde rezultă că atunci când n'are această senzaţie, se uită în juru-i, în căutarea unui ţap ispăşitor — soţul, soţia, doctorul, patronul, guvernul, capitalistul, etc., — ceva sau cineva trebue să-i închidă drumul către fericire.

Iată însă că, doctorul Foster Kennedy, afirmă, că omul n'a avut niciodată prin naştere un drept la fericire sau la altceva în afară de moarte. Ceeace face din fericire o imposibilitate, este în primul rând faptul că natura are la bază un crud principiu de destrucţie. Omul se întreţine omorînd şi mâncând diferite animale; vegetalele formează alt capitol al hranei omului; vieţile animalelor inferioare se continuă printr'unul din aceste principii sau prin ambele şi, dacă aprofundăm cercetările, vedem chiar în regnul vegetal, plante ce se strangulează. Microbul, cea mai mică vietate, completează cercul de suferinţe şi cruzimi al nefericirii, rozând şi ucigând pe om, cea mai desvârşită formă a vieţii.

Ceeace se numeşte „senina faţă a Naturii", nu-i decât o mască ce ascunde o nesfârşită şi crâncenă luptă cu moartea şi ridicând această mască, d-rul Kennedy nu vede nici o posibilitate de fericire pentru creaturile pământului.

„Ceeace face pe oameni să blameze medicina pentru incapacitatea ei de a-i ţine într'o perpetuă stare de sănătate şi mulţumire, este credinţa pe care o cultivă, inoculând-o şi copiilor lor, că au un drept la fericire. Nimic nu e mai departe de adevăr.

Singurul drept al naşterei este dreptul de a muri. Natura intenţionează să ne ucidă şi reuşeşte. Deci campania întreprinsă de medicină împotriva morţei, nu poate fi decât un eşec.

Am studiat şi suprimat multe din formele suferinţei, dar lumea aşteaptă acum dela noi să suprimăm moartea. Asta întrece însă posibilităţile noastre.

Organizaţia socială de astăzi garantează tuturor acelora care-i respectă legile, dreptul — nu la fericire, ci la urmărirea ei. Şi din leagăn până la groapă, fiecare din noi aleargă după ea, asemeni câinilor de curse, pe urmele unui iepure electric. Totuş, tragedia nu o deslănţuie imposibilitatea de a prinde iepurele fericirii, ci faptul că atunci când l-am prins, nu-l putem ţinea decât prea puţin, în raport cu formidabila desfăşurare de forţe prin care am atins această realizare.

Dela copilul care se pomeneşte în mijlocul unei cofetării cu dreptul de a-şi însuşi tot ce-i pofteşte inima, până la bărbatul care a dobândit cea mai încântătoare femee din lume, facem cu toţii penibila constatare că o fericire prea mult gustată, devine obositoare şi indezirabilă. Se presupune că o realizare de supremă fericire este căsătoria a doi tineri îndrăgostiţi. Dar repeziciunea cu care se evaporează această fericire, e strigată zilnic de mii de voci, în cursul proceselor de divorţ, unde aflăm că în majoritatea cazurilor neînţelegerile încep chiar din luna de miere.

Copiii dau părinţilor momente fugitive de fericire, dar aceste clipe sunt spaţiate de nenumărate griji şi suferinţe. Intre oreioane, pojaruri, răceli, oase frânte, amigdalite, etc., intervalele de fericire constă într'un fel de triumf, că în decurs de o zi sau de o săptămână, nu s'a întâmplat nimic alarmant.

Cele mai multe forme ale fericirii trebuesc plătite înainte sau după, cu istovitoare eforturi şi frământări sufleteşti.

După o zi — două de dureri nevralgice acute, scoaterea dintelui cariat vă dă câteva momente de fericire cerească, — mult prea scurte însă pentru ca să răscumpere supliciul ce le-a precedat. Tot astfel, sunt unii exploratori, cari spun că cele mai fericite momente din viaţa lor, au fost atunci când aproape morţi de sete, au găsit apă sau când epuizaţi de oboseală, au aflat un loc unde să-şi poată fixa tabăra, pentru a dormi.

Faimosul idiot care se lovia cu ciocanul în cap *„pentrucă e atât de bine când mă opresc"*, urmăria fericirea şi o şi găsia. Dar întocmai ca în cazul semenilor săi mai sdraveni, preţul ei pare să fi fost cam ridicat.

Fără teroarea superstiţiei, primitivul ar fi poate cel mai fericit om în cursul perioadelor de prosperitate. Când hrana e abundentă, el mănâncă bine şi apoi dormitează, fără a face vre-un efort, spre a se aproviziona pentru foametea şi asprimile de mai târziu. Dar Paradisul său e întunecat de teama magiei inamicului şi mai cu seamă de teama că tribul vecin invidiându-i pacea şi belşugul, ar putea porni răsboiu împotriva lui.

Nenumărate milioane de fiinţe umane au confundat dealungul secolelor posesiunea bogăţiilor şi satisfacţiile ambiţiei, cu calea fericirei. S'a văzut însă că cei bogaţi intră dela o vreme într'o perioadă de acută nefericire, datorită blazării care-i împiedecă să mai guste viaţa; cât despre ambiţioşi, cine poate măsura veninul ce le năpădeşte spiritele!

Civilizaţia este o serie de invenţiuni, mecanice şi politice, destinate să înlăture din calea omului diferite greutăţi şi neplăceri, dar pe măsură ce eliminează una, acest complicat aparate crează în locu-i altele noui, ceeace ne sileşte la deducţia că, cu fiecare pas al civilizaţiei, ni se reduc şi posibilităţile fericirei.

Omul de afaceri modern se trezeşte cu spiritul frământat de emoţiile şi grijile ce-l asaltează în fiecare clipă zilei, prin chemări telefonice, prin corespondenţă, etc. Dar soţia sa, departe de vicisitudinile luptei pentru existenţă, nu cunoaşte chinul neliniştitor şi al responsabilităţilor. Dacă există cineva pe lume în stare a uza de acel „drept al naşterii" — f e r i c i r e a — apoi nu poate fi decât ea. Şi o vedem într'adevăr urmărindu-i cu febrilitate fantoma, la ceaiuri, partide de bridge, spectacole, localuri de noapte, căutând să-şi eclipseze prietenele prin eleganţa toaletelor, conducând diferite comitete, într'un cuvânt, utilizând tot ce se poate sugera pentru cheltuirea banilor şi a energiei. Contrar tuturor aşteptărilor însă, aceste femei neocupate, rareori reuşesc să afle fericirea şi atunci, recurg la divorţ pentrucă, responsabil de acest eşec le pare soţul.

Această goană disperată şi zadarnică după un curcubeu, a existat întotdeauna, chiar pe vremea când se scria Vechiul Testament. Dar cum această vânătoare dezolantă nu prea părea demnă de o justă şi bună providenţă, autorii acestei

(Sfârşitul în pag. 22)

Astăzi ca şi ieri, ieri ca şi mâine, tineretul îşi caută fericirea în dragoste, în intimitate. Dacă portul s'a schimbat, limbajul a rămas însă acelaş.

O FAMILIE REGALĂ CARE RĂMÂNE O FAMILIE

Familia regală engleză este cea mai democrată casă domnitoare şi moravurile care domnesc în sânul ei, sunt descrise în cele ce urmează.

Sus: *Mica principesă Elisabeth, fiica Ducelui de York. Ea e cel mai iubit copil al Angliei;* stg.: *Regina Mary;* jos: *Suveranii englezi împreună cu prinţul de Wales şi prinţul George, la Balmoral.*

PENTRU Casa Regală din Windsor ca şi pentru restul lumii, timpul trece repede... Sunt zece ani de când Principesa Mary s'a căsătorit cu Vicontele Lascelles, astăzi Earl of Harewood şi nouă ani s'au scurs de când clopotele catedralei Westminster au răsunat în cinstea Ducelui de York şi a miresei sale, Lady Elizabeth Bowes Lyon.

Regele George al V-lea, se află însă acum înaintea unui fapt nemaipomenit în familiile regale. Are cinci copii în viaţă şi toţi, afară de unul, au trecut de 30 de ani. Cu toate acestea, numai doi sunt căsătoriţi.

S'a sperat, în ciuda evidenţei, că Prinţul de Wales, care se apropie acum de 40 de ani, ar putea găsi în verişoara sa, tânăra prinţesă Ingrid a Suediei, o mult căutată regină, cu care să împartă monarchicele-i perspective. Prinţul însă continuă să se simtă mulţumit cu privilegiul de a lua parte la nunţi ca cel mai drăguţ cavaler de onoare şi cel care manifestă dorinţa de a se pune în lumina unui pretendent acceptabil, e fratele său cel mai tânăr, George.

Sub regina Victoria, familia regală a Angliei era ceeace se numia în mod ireverenţios o *„uniune internaţională de breaslă”*. Astăzi, această familie e pur britanică. Şi dacă sora regelui George domneşte în Norvegia, iar vara sa a fost regină în Spania, s'a scurs mai bine de o jumătate de secol de când un prinţ sau o prinţesă străină n'a mai intrat în domesticile intimităţi dela Balmoral şi Buckingham Palace.

Deschizându-şi porţile înaintea unei prinţese suedeze,

Casa din Windsor se întoarce la o veche tradiţie: un prinţ englez nu făcea niciodată o partidă fără ca aceasta să aibă la bază considerente de ordin diplomtic. Chiar dacă acum nu se mai dau războaie de şapte ani pentru succesiunile spaniole, această căsătorie în perspectivă n'ar fi tocmai lipsită de interes, întrucât ar stabili o nouă legătură între Imperiul Britanic şi ţările scandinave ceeace ar avea darul să cimenteze alianţa economică încheiată nu de mult.

Dar fiii regelui George nu sunt originali numai prin prelungitul lor celibat. Mireasa condusă de unul din aceşti Prinţi la altar, va intra într'o familie care a fost până acum unică în evoluţia ei.

Drept e că prinţii şi prinţesele acestei case se supun obicinuitei ceremonii nu mai puţin exigente decât altădată şi că au încă în fruntea societăţii o situaţie neameninţată de vre-o rivalitate. Dar au reuşit să umanizeze artificialităţile vieţei lor de curte prin naturaleţea, prin normalul ce caracterizează relaţiunile lor. Când şi când Contele de Harewood are o atitudine cam rigidă faţă de Curte, dar altfel domneşte cea mai desăvârşită camaraderie. N'au existat surori, fraţi şi cumnaţi care să fie mai buni prieteni — şi toată lumea o ştie.

Dacă această familie regală e tot atât de umană pe cât e de regală, faptul se datoreşte în special unei femei căreia cu greu i s'au recunoscut meritele. Regina Maria este fiica Mariei Adelaida, Ducesă de Teck, care printr'o îndelungată activitate consacrată binelui public, devenise pe vremea reginei Victoria, cea mai simpatizată figură dela curtea engleză. Actuala regină a Albionului a moştenit spiritul practic şi afectuos al mamei sale. Mulţi o acuză de conservatorism şi e adevărat că ţine la respectarea anumitor obligaţiuni de bună-cuviinţă şi eleganţă mondenă, dar există asupra copilăriei sale o anecdotă care o plasează printre moderni.

Văzând-o alergând prin grădină cât o ţineau picioarele, cineva o întrebă într'o zi:

— „Pentru ce fugiţi aşa, Prinţesă?"

— „Ca să scap de etichetă" fu răspunsul copilei.

Dr.: *Prinţul George*
Jos : *Prinţul de Wales*

Eticheta a fost întotdeauna pentru ea „pilula de chinină", răul necesar ce trebue redus la minimum posibil.

Până la această regină exista la curţi obiceiul universal de a se imprima vlăstarelor născute în purpură, pecetea regalităţii. Ca mamă a patru băieţi şi a unei singure fete, regina Maria a ştiut să-şi impună voinţa şi n'a permis nimănui să se amestece în viaţa normală a familiei sale. A ţinut ca fiii săi, deşi prinţi, să fie băieţi ca toţi băieţii; ca fiica sa, deşi prinţesă, să fie o fată între alte fete.

In vilişoara dela Sandringham, familia trăia aproape burghez, o viaţă sobră, cu totul lipsită de pompă. Ca prinţesă, absorbită de preocupările-i materne, actuala regină a Angliei a fost ani dearândul invizibilă pentru mulţimile Londrei.

Copiii îşi săpau grădiniţele, jucau crocket şi erau duşi să viziteze edificiile istorice ale Londrei; luau regulat lecţii, spuneau rugăciuni, erau duşi la biserică, învăţau catechismul şi erau familiarizaţi cu biblia.

Dar mai presus de toate s'a căutat a se infiltra acestor vlăstare regale sentimente de dragoste şi de frăţie pentru mulţime. Din timp în timp li se dădea ocazia de a împărţi jucării copiilor săraci. Crăciunul, Paştile şi onomasticele, erau petrecute în mijlocul micuţilor nevoiaşi din comunitate, cărora prinţişorii le distribuiau dulciuri şi obiecte de îmbrăcăminte. In minţile acestor copii dinastia se ridica pe un fundament solid de obligaţii către naţiune.

Rezultatele au fost însă paradoxale. Lipsa aparentă a oricăror prejudecăţi regale la aceşti prinţi, a pus lumea în uimire.

Nici chiar încoronarea regelui George, care a avut loc în anul 1911, n'a reuşit să impresioneze pe aceşti mici anarchişti. Urcaţi cu toţii într'o trăsură cu Prinţesa Mary ca mentor, băieţii — minus Principele de Wales — sub puternica presiune a unor temperamente robuste şi excepţional de vioaie, se purtară atât de vandalic, încât principesa Mary ajunse la destinaţie fără coroniţă.

Primogenitura constituia pentru ei în acele zile, un isvor de nemulţumiri. Era intolerabil pentru simţul lor de echitate ca „David", pur şi simplu pentrucă era cel mai mare, să prezideze o procesiune la Westminster Abbey. Indignat, Prinţul John ocupă scaunul destinat viitorului suveran şi când maestrul de ceremonii îl evacuă îngrozit, răsfăţatul băieţel al Reginei Mary, — a cărui viaţă plăpândă dar pătimaşă, a pâlpâit ca o lumânare, pentru a se stinge prematur, — îşi salută fratele cu o strâmbătură foarte obicinuită copiilor.

Dar această lipsă a oricărei restrângeri nerezonabile era însoţită pe de altă parte de disciplină. La mese trebuia să se observe punctualitatea şi bunele maniere.

— „Pot avea un pahar cu apă?" întrebă timid într'o zi unul din prinţişori, la începutul gustării de dimineaţă.

— „Pentru ce-ţi trebue apă" se interesă regele George.

— „Pentruca să-mi spăl degetele după ce-mi voiu fi isprăvit portocala" fu răspunsul, ceeace făcu, ca portocala băieţelului să fie uitată.

Regele Edward îşi iubia mult nepoţeii, dar era de părere că cei mici trebuesc văzuţi şi nu auziţi. Un nepot atent încercă într'o zi la dejun să întrerupă pe Regele-Impărat, dar i se recomandă cu severitate să nu vorbească decât atunci când este întrebat. Roşu şi confuz, băiatul se supuse şi monarchul nu se îndură să-l asculte până la sfârşitul mesei. Intr'un târziu, se întoarse totuş către el şi-l întrebă ce voise să-i spună.

— „E prea târziu acum" replică admonestatul trist, dar cum regele insista se hotărî totuş să vorbească.

— „Am vrut doar să spun că-ţi căzuse o gânganie în salată".

Miliarde de cuvinte s'au scris despre humorul, veselia, tactul, persistenţa, curajul, patriotismul şi încăpăţânarea prinţului de Wales. Se spune astfel că punându-se doi detectivi mari pe urmele copilăreştilor paşi ai prinţului, acesta din urmă s'a fotografiat între ei, intitulându-i pe fotografie: „Dădacele mele".

— „Ce importă dacă voiu fi ucis în Franţa?" a spus el în cursul marelui războiu, Lordului Kitchener. „Am destui fraţi cari să-mi urmeze".

La care mareşalul a răspuns:

— „N'ar fi nimic dacă ai fi ucis, mi-e teamă însă să nu fi luat prizonier".

Farmecul său a început să se exercite chiar şi asupra Reginei-Mame. Rugându-l să nu danseze tango, el a învăţat-o la rândul lui politicos, dar ferm, să fumeze ţigarete la ceai.

Prinţul pare să fie întotdeauna stăpân pe sine, încordat, gata de replică. Se spune astfel că primarul unui târguşor, ieşindu-i în întâmpinare, îşi uită de emoţie discursul şi începu să bâlbâie.

— „Salutăm pe alteţa sa regală nu numai... nu numai..." urmă o tăcere de moarte.

— „Nu numai" continuă prinţul calm „pentru vechiul tron pe care-l reprezintă, ci şi pentru d-sa personal" şi astfel primarul fu salvat.

Boala regelui şi criza economică au operat mari schimbări în spiritul şi înfăţişarea Prinţului de Wales. Nu mai ameninţă cu părăsirea ţării dacă nu va fi lăsat să trăiască aşa cum înţelege, ci apare pretutindeni, îndemnând populaţia să cumpere numai mărfuri indigene.

Ducele de York a fost primul membru al acestei familii regale, care a examinat personal problema diferitelor ramuri industriale şi comerciale şi organizează regulat, în fiecare vară, o tabără ce reuneşte timp de trei luni copii şi tineri de origină modestă, cu aristocraţii dela Eton şi alte colegii importante.

Indrăgostit de Lady Elizabet Bowes Lyon, a cerut-o de două ori şi în ambele rânduri a fost respins. Regina Mamă l-a îndemnat însă să încerce o a treia şi ultima oară, spunându-i că un caracter slab nu va cuceri niciodată o femee. In faţa acestui ultimatum, mica prinţesă scoţiană l-a acceptat.

Pentru prinţul de Wales, ducesa de York este „Regina Elizabeth"; ea semnează „Lizzie". Regina Maria are o singură şi mică nemulţumire în privinţa norei sale; ar vrea ca presa să înceteze a anunţa că

„Ducesa de York a deschis cutare spital sau a vizitat cutare clinică, însoţită de Duce".

Dar chiar dacă va reuşi să facă ceva în această direcţie, sigur e că nu va ajunge niciodată să împiedice pe femeile acestei ţări de a imita „cârlionţii" ce împodobesc admirabila frunte a ducesei „Lizzie".

Prinţul Henry, duce de Gloucester, şi-a făcut studiile la Eton, urmând apoi cursurile academiei militare dela Sandhurst.

Dotat cu un caracter foarte blând, el este alter-ego-ul oficial al Prinţului de Wales, pe care l-a însoţit până acum pretutindeni.

Prinţul George, care în momentul de faţă se bucură de un interes special, a făcut studii navale la Dartmouth şi a petrecut ca şi tatăl său, mulţi ani pe mare. Ca locotenent, a stat o bună bucată de vreme în Extremul Orient, dar astăzi sănătatea îl sileşte să lucreze în birourile Afacerilor străine din Whitehall. Experţii proclamă că la dans îl eclipsează pe Principele de Wales; la Cannes a câştigat împreună cu Marchiza de Milord Haven, premiul întâiu la charleston şi e foarte meloman.

Căsătoria de care vorbiam la începutul acestui articol, n'ar schimba întru nimic ordinea succesiunei la tronul Angliei, care e următoarea:

1) Prinţul de Wales; 2) Ducele de York; 3) Prinţesa Elizabeth, fiica cea mai mare a Prinţului de York; 4) Principesa Margaret Rose, cea de-a doua fiică a Ducelui de York; 5) Ducele de Gloucester şi 6) Principele George.

Deasemeni, dacă Ducele de York ar mai avea alţi copii, sau dacă ducele de Gloucester s'ar căsători şi ar avea copii, toţi aceşti descendenţi ar preceda pe Prinţul George şi fiii săi. Pe de altă parte, Prinţul George şi familia sa ar veni înaintea Prinţesei Mary şi a celor doi fii ai săi, cari studiază acum la Eton.

Pe zi ce trece, mica prinţesă Elisabeth de York, care şi-a serbat de curând cea de a şasea aniversare, stăpâneşte tot mai mult inimile poporului. Acest vlăstar regal e nespus de drăgălaş şi Regina ţine foarte mult ca fetiţa să fie lăsată să-şi desvolte la maximum posibil promiţătoarea-i personalitate.

Cum i s'a spus că fetiţele mici trebuesc să facă plecăciuni înaintea bunicilor, mai cu seamă când se întâmplă ca aceştia să fie regi, „Lilibet" savurează mult acest joc şi când e mai puţin aşteptată, răsare te miri din ce colţ, manifestându-şi prin graţioase reverenţe respectul său pentru o veche dinastie.

Această familie regală regenerează, reconstituită pe baze umane, depinzând pentru prima dată de valori pur umane şi considerând pompa, privilegiile, şi naşterea ca pe nişte factori subordonaţi normalului ce caracterizează familiile celorlalţi muritori, marchează un nou şi mare eveniment în străvechile-i anale.

E. N.

N'avem drept la fericire (urmare din pag. 19)

prime părţi din scriptură au emis teoria, că lucrurile au stat cu mult mai bine la început, pe vremea când Adam şi Eva s'au pomenit în grădina Edenului.

Filozofii au spus adesea că fericirea nu depinde de bogăţie, putere sau faimă, pentru a căror dobândire omul luptă necontenite, ci de ceva lăuntric. Intâmplarea a făcut ca această clasă de cugetători să aibă dreptate, deşi nu prea posedeau subiectul asupra căruia se pronunţau.

Ştiinţa a descoperit în ultima vreme că într'adevăr, fericirea vine *„dinăuntru"*; nu însă în modul presupus de filozofi — cari pentru generarea acestei stări au preconizat diferite atitudini, — ci prin vărsarea în sânge a unei substanţe secretate de cortexul sau învelişul glandelor adrenale.

Mulţi ani glanda adrenală a fost cunoscută ca sursă a adrenalinei, un puternic stimulent ce se varsă în sânge în clipe de groază sau de furie, dând omului sau animalului un surplus de forţă muşchiulară, pentru luptă sau fugă. Această substanţă e secretată de partea interioară a glandei. S'a descoperit însă de curând, că pătura exterioară sau cortexul secretă a substanţă neidentificată încă şi care injectată în sângele cuiva, îi dă o senzaţie de fericire generală.

După cum vedeţi, am dat în sfârşit peste elixirul fericirii!

D-rii Piffner şi Hartman dela Universitatea din Buffalo, au preparat acest drog, care injectat în organismul unui om, îl face să se simtă fericit, indiferent dacă are sau nu motiv. Dar pentruca această stare să fie permanentă, e nevoe de o injecţie zilnică şi costul acestui tratament s'ar ridica la peste 12.000 dolari anual, (1 milion 800.000 lei), aşa că după cum vedeţi, preţul fericirei e, ca de obiceiu, prohibitiv. Ştiinţa nu se va opri însă aci şi e probabil că va găsi în curând o modalitate de preparare a acestei substanţe, pe cale sintetică, în care caz preţul ei ar scădea considerabil.

Şi acum, dacă reflectăm puţin asupra celor de mai sus, e fatal să ne întrebăm pentru ce oare e natura atât de avară cu această substanţă a fericirei când ar fi putut aranja în aşa fel încât fiecare din noi să treacă prin viaţă râzând şi amuzându-se, indiferent de ce s'ar fi petrecut în jurul nostru?

Un prim răspuns ar fi că: lumea aceasta, departe de a se putea numi o împărăţie a fericirei, e atât de primejdioasă şi de plină de dificultăţi încât pentru a trăi şi a-şi salva specia, o creeatură trebue să-şi ascută spiritul luptând cu încordare întreaga zi şi dormind noaptea doar cu un singur ochiu.

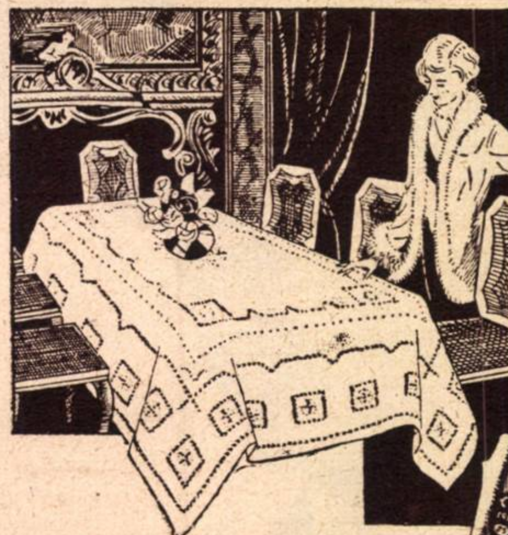
Există însă şi indivizi ale căror învelişuri adrenale sunt atât de active, încât îi vezi strălucind mereu de o veselie pe care, chiar cele mai monstruoase catastrofe, nu reuşesc s'o întunece mai mult de o clipă. Cu feţele înflorite de zâmbet, ei trec dansând şi cântând prin viaţă, tot atât de fericiţi în colibă ca şi într'un palat. Aceşti oameni sunt încântători în societate, la o petrecere, dar cu neputinţă de întrebuinţat într'o întreprindere serioasă. Cum nu le stă în fire să se nelinişteascâ, nu caută niciodată să scruteze viitorul şi nu se ostenesc să economisească bani, să-şi plătească datoriile sau să-şi ţie angajamentele.

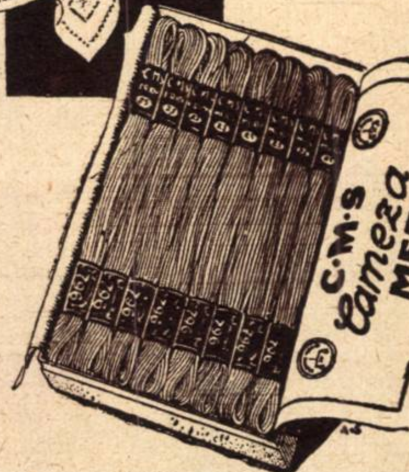
In cruda schemă a naturei n'a rămas însă loc pentru aceşti fluşturateci copii, şi, cu toate că mureau fericiţi, o sfârşiau foarte de vreme până mai acum câtva timp. Astăzi însă, cu extraordinara extindere a societăţilor de binefacere, a spitalelor unde se dau consultaţii gratuite, a azilurilor şi multor altor organizaţii cu caracter caritabil, aceşti indivizi iresponsabili, înclinaţi să ia totul în glumă au posibilitatea să-şi continue viaţa în detrimentul celor cari se trudesc din greu pentru o bucată de pâine.

Discutând asupra mărinimiei cu care civilizaţia modernă ajută pe cretin să trăiască, d-rul Kennedy protestează împotriva salvării copiilor plăpânzi cari altfel, ar muri înainte de a atinge maturitatea.

Slăbănogul va creşte şi va rămâne tot slab, contribuind la sporirea greutăţilor care apasă pe umerii celui tare. Dacă se va continua astfel, cu ocrotirea celor neisprăviţi la trup şi la minte, ei vor ajunge să ne distrugă civilizaţia cu mult înainte de a-i fi sunat ultimul ceas.

I. GR.

CEI DOI COMPLICI

ERA la începutul carierei mele, începu consilierul Vaucler, Fusesem numit judecător de instrucţie într'un orăşel dela sud, unul din acele vechi orăşele care se înăbuşe între ziduri roase de veacuri şi daurite de soare. Firea mea mai mult melancolică, mă făcea să gust oarecare plăcere, cutreerând ulicioarele pustii şi sonore.

Intr'o dimineaţă, m'am dus să caut puţină răcoare la marginea orăşelului, unde piatra cedează locul arborilor. Un sgomot de metal ciocănit îmi ţâşni în urechi. Zăngănitul acesta venia dinspre o căruţă de nomazi. Apropiindu-mă, văzui o namilă de om, aplecat deasupra unor căldări, care ridică spre mine nişte ochi scânteietori. Plimbarea mea mă duse de mai multe ori pe acolo, şi vreme de o lună mă obişnui să văd pe acest căldărar pitoresc.

Intre timp lipsa mea de lucru mă apăsa. Nici cel mai mic asasinat! La ce folosiam atunci? N'am fost niciodată un om rău şi nu pretindeam o victimă dacă pot spune... definitivă!... Dar o încercare de omor, un furt cu efracţie... Iţi iubeşti sau nu meseria? Eu mi-o iubeam, — şi doriam să am de lucru!

Intr'o zi, am fost sculat cu noaptea'n cap. Fusese găsit asasinat d-l Parniol, un rentier chiabur, pe care-l întâlnisem de două sau de trei ori pe stradă. Substitutul şi grefierul mă aşteptau în trăsură, căci casa victimei se afla la periferie.

Sosind la faţa locului, oroarea spectacolului îmi potoli zelul şi mă cutremură de milă. Capul nenorocitului era cu totul despicat în două, fusese lovit cu atâta putere şi sălbăticie, încât sângele stropise pereţii şi cursese şiroaie dealungul încăperii până sub uşă: asta îngăduise lăptarului — când venise ca deobicei la ora cinci şi jumătate dimineaţa — să dea alarma.

O scurtă cercetare dovedi cu prisosinţă că mobilul era furtul: sertare smulse, dulapuri sparte, — nimic nu lipsia! La început, această neorânduială, felul odios în care victima fusese doborîtă mă făcură să gândesc că era vorba de o brută uşor de descoperit; dar când încercai să găsesc urme, nimic. Mânerul uneltei cu care fusese săvârşită crima, — un topor luat chiar din pivniţa casei, — fusese mai întâi, înfăşurat în hârtie. Degeaba cercetai pereţii: nici o amprentă nu se vedea pe ei. Deasemenea nici o urmă de paşi: asasinul îşi învelise tălpile cu cârpe. Am amânat urmarea anchetei pentru mai târziu şi m'am întors în cabinetul meu, ca să chibzuesc.

Faptul că furtul era mobilul părea să simplifice lucrurile. Când răzbunarea, urile locale sunt în joc, e cu mult mai greu să vezi limpede şi să găseşti adevărul prin pasiunile surescitate ale unui orăşel. Aici, nimic de felul acesta.

O cercetare repede mi-a fost deajuns ca să îndepărtez de localnici până şi umbra unei bănueli. Nici o uzină: deci, nici lucrători străini. Rămâneau vagabonzii pe cari prea suntem porniţi să-i suspectăm. Insfârşit, mă oprii la servitoarea mortului.

Culesesem informaţii în privinţa ei. Marcotte era o tânără fată, nostimă, ale cărei escapade nocturne nu erau rare; încolo muncitoare şi devotată, — deaceea stăpânul ei închidea ochii. Totul îmi dovedia că asasinul era în curent cu obiceiurile casei, deci nu un străin.

Drept urmare, mă gândii îndată la prietenii Marcottei, dar recăzui în acelaş cerc vicios; aceştia erau tineri din ţinut, pe care tocmai îi scosesem din cauză. N'aveam aşa dar altceva de făcut decât s'o aştept pe Marcotte. Eram pe cale să-mi pregătesc interogatoriul, când brigadierul veni să-mi spună că, împotriva aşteptărilor şi cu toate cercetările, servitoarea nu fusese încă găsită. Eram tânăr, după cum v'am spus, nu trebuia mai mult ca să văd în ea o vinovată şi lansai un mandat de aducere. Gândindu-mă mai bine, trebui să-mi mărturisesc că autorul unei crime făptuite cu atâta putere, nu putea fi decât un bărbat. Atunci? Atunci Marcotte îl intrdusese şi prin ea urma să fie prins. Dar când va fi ea găsită? Ajunsesem aci cu gânduri, când îmi fu adusă ruşinată şi bocindu-se... Vai! nu fusese arestată în plină fugă, ci foarte simplu, la întoarcerea dela o cârciumă din împrejurimi, unde zăbovise dansând. Prăbuşirea eşafodajului meu de presupuneri mă făcu să fiu de o foarte proastă dispoziţie, de aci urmă că în loc s'o descos cu dibăcie pe biata fată, o ameninţai cu toate trăsnetele justiţiei, şi am pierdut o oră fără să fi scos nimic dela ea. In cele din urmă, sfârşi prin a afla ceeace ştiam: că ea petrecuse toată noaptea până'n zorii zilei.

Când îi cerui numele tovarăşilor ei, dânsa se turbură şi se încăpăţână să tacă. Ii pusei în vedere că o voiu învinovăţi de complicitate. O podidi din nou plânsul şi-mi ceru să păstrez secretul „din cauza celorlalţi prieteni ai ei..." Dădui din umeri, furios că tăcerea ei n'avea altă cauză decât teama de geloşi răsbunători. O îmboldii:

— Cu cine? Haide!

Ea şopti:

— Ţiganul...

O fixai fără să înţeleg; ea preciză.

— Cel cu căldările!

Fui luminat. Căldărarul! Cum nu mă gândisem la asta?! Indată pusei pe jandarmi pe urmele lui. Desigur, o fi sters-o, dar cu mârţoaga lui păcătoasă n'o fi ajuns departe. Nu mă înşelasem. Zece minute mai târziu, jandarmii mi-l aduceau. Intră cu mersul lui liniştit şi trufaş. Fără voia mea, îi admirai calmul, cu atât mai mult cu cât eu eram nerăbdător şi nervos. Incepui:

— Ce-ai făcut astă noapte?

Glasul lui aspru răsună:

— Toată noaptea am dansat şi am băut.

— *Toată* noaptea?

— Toată.

— Unde?

— La Cagnosque, la cârciuma lui Lesvigne.

Fără îndoială, minţia. Vrui să verific îndată, ca să-l înfund. Telefonai. Era adevărat. Fusese văzut acolo fără întrerupere de la ora opt seara până la ora şapte dimineaţa. Faptul că petrecuse noptea în tovărăşia Marcottei era o coincidenţă care mă intriga. Dar n'aveam încotro. Fui nevoit să-i dau drumul. După trei luni, desnădăjduit, am clasat afacerea.

Trecură ani şi împreună cu ei, alte crime... Nu mai instruiam, numit fiind la un tribunal din Est. Care nu-mi fu surprinderea, la un sfârşit de sesiune, văzând înfăţişându-se înaintea mea căldărarul, al cărui chip nu-l uitasem. Era arestat pentru un furt fără gravitate şi cam ruşinat că-l bănuisem atunci, când cu asasinarea lui Parniol, îi dădui cea mai mică pedeapsă.

Puţin după aceea plecai în vacanţă într'un sat învecinat. In cursul uneia din plimbările mele, un sgomot de metal ciocănit şi o căruţă de nomazi, îmi amintiră ceva. Şi deodată, pe cine zării? Pe ţiganul meu aplecat deasupra căldărilor sale, ca şi la prima noastră întâlnire. Imi frecai ochii. Cum se poate! Abia îl trimesese la închisoare. Evadat?... Vrui să fiu singur, Nu putuse încă să mă vadă. Mă apropiai încet de el şi deodată mă înfipsei în faţa lui. Mă aşteptam la o tresărire sau cel puţin la o clipire. Când colo, mă privi cu indiferenţă. Avui impresia *că nu mă văzuse niciodată!* Şi, oricât de exatrordinar fu, presimţii adevărul. Căpătai prin telefon siguranţa că celălalt nu părăsise închisoarea. Zic: *celălalt*. Aţi ghicit!... Pusei să fie arestat şi ăsta. Vă puteţi închipui dacă am fost de faţă la confruntare...

Deşi ştiam cum stau lucrurile, rămăsei uluit! Nu erau doi oameni, ci de două ori acelaş om! Asemănarea era uimitoare, mărită şi mai mult de tipul şi de rasa deosebite de ale noastre.

Nu căutară să tăgăduiască nenumăratele lor fapte rele. Inţelegeţi? Unul servia celuilalt de alibi. In restul timpului, n'aveau de ce să se ascundă, — trăiau liberi, având singura grijă de a se arăta pe rând, ca să nu fie niciodată întâlniţi împreună.

Totuş am fost mulţumit că după ani de zile, întâmplarea mi-a îngăduit să lămuresc „prima mea crimă".

Trad. de CONST. GALITZA

DE TOATE

La 29 Ianuarie a avut loc la Slatina, — din inițiativa d-lui Alex. Lecca *și sub patronajul revistei noastre, un mare concurs sportiv. Cupele ziarelor* „Dimineața" *și* „Realitatea Ilustrată" *au fost câștigate de echipele* „Șc. Sup. de Comerț" *— bob și* Iuracec Ion, *— sanie.*

Stg. sus: *Bobul militar; sus: 1) lt. Romeo Buznea; 2) cpt. Corneliu Târnăcop; 3) slt. Zilli; 4) slt. Gică Ionescu.*

Concursul a avut un succes extraordinar și nu s'a înregistrat nici un accident.

Gigi și Gioconda, un admirabil cuplu coreografic de amatori. Producțiile lor au stârnit entuziasmul cunoscătorilor.

Un grup din numeroasa asistență, care a luat parte la startul boburilor la concursul sportiv dela Slatina.

D-ra Gusti Demetter, „Miss Vâlcea 1933" și stânga d-șoara Nidia Copertti aleasă a doua, în cadrul unui bal care a avut loc la R.-Vâlcea, sub auspiciile revistei noastre.

D-șoara Maria Cernina și d. Prunner, *fotografiați după concertul dela Atheneu, concert care recoltat un succes extraordinar.*

O tristă aventură la Paris

POT spune că am auzit de nenorocita întâmplare a D-rei Piccard mai înainte ca relatarea ei să apară în presă. Am aflat-o într'o seară la cafeneaua „Pisica cu nouă vieţi" din gura unui bătrân scriitor anume Janiaud, care venise aci cu Masserey, directorul ziarului „La Voix". Aşezându-se într'un colţ de unde puteau vedea întreaga cafenea, mă salutară veseli şi-mi făcură semn să trec la masa lor.

Nici nu isprăvisem bine cu stereotipul schimb de politeţi când, în localul viu luminat, cu publicul său gălăgios şi prost îmbrăcat, atenţia gazetarului fu prinsă de o figură ce distona grozav cu mediul. Era o femee mică şi căruntă, curăţel îmbrăcată, ce sta singură la o masă fără a se uita în juru-i. Avea în faţă-i o cafea neatinsă şi sta înclinată puţin înainte, ca un om nerăbdător, cu ochii fixaţi asupra uşei, în timp ce bătea cu degetele în masă, — o mişcare de care părea cu totul inconştientă.

— „Cine e această femee? Ce-i cu ea, nu ştiţi? Pare cu totul în afară de elementul său aci".

— „O, vine regulat, la *pauvre malheuruese*", zise Janiaud. „O poţi vedea la masa aceasta în fiecare seară şi adesea chiar în cursul zilei. Vine aci după ce a făcut o cursă teribilă".

— „Şi care e această teribilă cursă?"

— „Se duce zilnic pe jos, mecanic, până la porţile bisericei Notre Dame de Lorette şi începe apoi să bătătorească colina în sus şi în jos spre Est şi Vest, într'o frenetică cercetare. Caută o casă în care a dormit o noapte şi pe care n'o mai poate regăsi. Trebue să fie situată la o milă de Notre Dame de Lorette — asta e tot ce ştie. Nu ştie numărul casei şi nici numele străzii în care se află situată, dar crede că ar recunoaşte intrarea, dac'ar vedea-o. Şi cum nu vede niciodată această intrare, vine şi aşteaptă aci, cu o speranţă din ce în ce mai anemică.

— „Dar ce speră?

— „Să vadă pe cineva care locueşte sau a locuit în acea casă. Vine apoi aci, la cafenea şi stă ore întregi cu ochii aţintiţi asupra uşei, rugându-se să vie persoana pe care o caută. Eu însă, sunt de părere că nu se vor mai întâlni niciodată în lumea aceasta".

Intrigat, Masserey vru să audă mai mult, iar Janiaud — care se credea un bun povestitor, — se grăbi să-i satisfacă curiozitatea.

— „Nefericita creeatură pe care o vedeţi" începu el „se numeşte D-ra Piccard. A fost profesoară la o şcoală de fete din Pau — o femee de admirat, nu pentru frumuseţea ei, care e evidentă, ci pentru tăria caracterului său. E o femee de decizie promptă şi de cea mai scrupuloasă cinste".

„Se ducea acasă pentru a-şi petrece vacanţa de Paşte. Familia ei locuia într'un sat, la câteva mile de Boulogne-sur-Mer. Nu se mai văzuse cu ai săi de mai mult de patru ani şi perspectiva acestei vizite îi umplea sufletul de bucurie, iar sub severa-i înfăţişare, ascundea o voioşie de fetiţă.

„Dar încântarea ei ar fi fost mai mare dacă n'ar fi trebuit să călătorească o mare bucată de vreme în tovărăşia unei rude bătrâne, care avea întotdeauna darul s'o irite în cel mai înalt grad. Întâmplarea făcuse ca o mătuşă de a ei să se afle la Dax, de unde să plece spre Boulogne cu ea.

„Vom petrece noaptea la Paris", scrisese bătrâna rudă „şi vom trage la un hotel unde am mai stat, hotel care era foarte confortabil".

„Nenorocirea care s'a întâmplat a pornit dela brusca hotărîre a bătrânei să plece cu două zile mai de vreme decât se plănuise.

„Această subită schimbare a proectului, dădu cam mult de lucru D-rei Piccard. După vechiul plan, ar fi trebuit să sosească în Paris Miercuri, aşa că stabilise pentru acea seară o întâlnire în Cartierul Latin, cu o fostă elevă a sa, care venise aci să studieze pictura şi cu care D-ra Picard întreţinuse un schimb regulat de scrisori, făgăduindu-i că, dacă întâmplarea avea s'o aducă vre-odată prin Paris, să facă totul pentru a se revedea. Întâlnirea de Miercuri care trebuia şi ea schimbată, avea să aibă loc la ora opt seara, în cafeneaua unde ne găsim acum.

— „Ciudată alegere" comentă Masserey privind în juru-i.

— „Dar pentruce? Mulţi studenţi vin aci în primele ore ale serei. E o cafenea respectabilă iar consumaţia e bună şi ieftină. Desigur că domnişoara ar fi găsit mai nimerit să-şi viziteze eleva la ea acasă, dar întâlnirea fusese fixată chiar de fată.

„*Nu te pot primi în oribila casă unde stau acum, scumpă D-ră Piccard, pentrucă nu cred că am să mai rămân mult acolo*", scrisese fosta elevă. „*Fă-mi plăcerea şi cinează cu mine la Cafeneaua „Pisica cu nouă vieţi". Se află în rue d'Harcourt, la câţiva paşi de Bulevardul St. Michel. Voiu fi acolo la ora opt seara*".

D-ra Picard redactă deci în grabă o scrisoare, în care expunea noua situaţie, anunţând că avea să fie la numita cafenea, Luni în loc de Miercuri. Scrisese apoi părinţilor săi, că avea să sosească cu două zile mai devreme şi părăsi Pau-ul, ţinând strâns poşeta"...

— „Ei las-o încolo de poşetă şi vino mai repede la fapt".

— „Oricât ai vrea d-ta să ciopârţeşti povestirea pentru jurnalul d-tale, de poşeta aceasta va trebui să pomeneşti", răspunse Janiaud acru, furios că fusese întrerupt. „Poşeta conţinea toţi banii pe care-i avea" continuă poetul. „Un mic portofel, unde ţinea mărunţişul, iar într'o despărţitură centrala a poşetei, se aflau *şapte bilete de bancă, de câte o sută de franci*...

— „Imprudent să duci atâţia bani într'o poşetă" zise Masserey. „In acele zile, desigur, înainte ca războiul să creeze o nouă lume, cu şapte sute de franci s'ar fi ptuut cumpăra multe lucruri, de care acum nu te mai poţi atinge.

— „Asta a fost şi părerea bătrânei mătuşi" când a aflat de mica avere pe care nepoata sa o ducea cu sine.

— „Ce imbecilitate!" exclamase cicălitoarea femee. „Ai merita să-i pierzi. Noroc că sunt eu cu tine. Auzi! să ducă cineva şapte sute de franci într'o simplă poşetă! Parc'ai fi o milionară!

„Iar când auzi de întâlnirea cu fosta elevă, indignarea ei atinse culmea!

— „După o zi întreagă de călătorie, să mai întârzii prin oraş? Ba ai să te culci de vreme. Trebue să fim la gară înainte de opt şi jumătate. N'ai să înveţi niciodată să fi prudentă?"

— „Sunt destul de capabilă să văd de mine şi de geanta mea „*ma tante*" zice D-ra Piccard sec şi pentru a schimba discuţia se interesă de numele hotelului unde urma să tragă.

Bătrâna i-l spuse — era una din acele numiri străine, pe care şi le iau unele hoteluri, pentru a atrage pasageri englezi şi americani: Hotel de Middlesex et Manhattan — sau altceva cam în genul acesta. Dar asta nu reuşi să creeze digresiunea dorită şi bătrâna îşi reluă cicălelile, din ce în ce mai exasperantă, aşa că D-ra Piccard se simţi nespus de uşurată când văzu luminile Parisului.

Mulţumirea ei spori când păşi pragul hotelului. Dar avură o decepţie. Li se rezervase o cameră pentru două zile mai târziu — în seara aceea nu era însă nimic disponibil. Parisul era aglomerat de provinciali şi străini veniţi cu ocazia Expoziţiei.

Remarc în paranteză că referirea mea la această aglomerare a Parisului nu este superfluă, după cum veţi avea ocazia să constataţi ceva mai târziu dacă sunteţi decişi să rămâneţi până la sfârşitul povestirei. Da, în cele din urmă li s'a dat o cameră, după ce aşteptaseră în hall mai bine de o oră, şi consimţiseră să plătească cu mult mai mult decât taxa obicinuită. D-ra Picard ajunse acum la marginea răbdării.

— „Eşti într'adevăr decisă să te duci acolo?" întrebă mătuşa.

— „Desigur că da. Ar fi foarte urât din partea mea dacă n'aş face-o. Şi apoi, ţin mult s'o revăd pe Julie Vignal".

— „Nici nu ştii măcar unde se află cafeneaua aceea, cum ai să ajungi acolo?"

— „Am să iau o trăsură".

— „O nouă extravaganţă!"

— „ Nu zău, mătuşică, ce ar fi dacă m'ai mai lăsa puţin în pace?" replică D-ra Picard exasperată şi fugi în cabinetul de toaletă, pentru a pune capăt discuţiei.

Dar cealaltă voce o urmări:

— „Presupun că n'ai de gând să iei toţi banii cu tine? Lasă cei şapte sute de franci la mine, ai în portofel mai mult decât îţi trebuie".

— „Prefer să ţiu totul la un loc".

— „Ba, n'ai să faci aşa ceva. Dac'ai să-ţi pierzi poşeta, pe *mine* are să mă blameze mama ta, pentrucă te-am lăsat să te porţi cu atâta nesocotinţă".

— „Mama mea recunoaşte că nu mai sunt un copil şi aş dori mult ca şi d-ta s'o recunoşti".

— „Recunosc că eşti lipsită de experienţă şi încăpăţânată — că refuzi să fii condusă de cineva de două ori mai bătrân decât tine" replică bătrâna acru.

Scoasă din fire, d-ra Picard nu se putu încumeta să vorbească, mai înainte de a reveni în cameră.

— „Regret că aranjamentele mele îţi displac" răspunse ea în cele din urmă. „Sper că vei avea o noapte bună. N'am să zăbovesc nici eu mult şi la întoarcere voiu avea grijă să umblu încet, pentru a nu-ţi turbura somnul". Apoi, cu un gest ostentativ, îşi luă poşeta de pe masă şi se grăbi să părăsească camera.

„Pe drum însă, îşi regretă enervarea şi-i păru rău mai ales că nu ascultase sfatul mătuşei, pe care-l găsise înţelept chiar în clipa când îl respingea. Dar panorama mişcătoare ce i se desfăşura înaintea ochilor, îi schimbă curând cursul gândurilor. Parisul era nou pentru ea şi-i părea încântător".

Masserey făcu o mişcare de enervare şi-i aruncă o privire furioasă.

„Totuşi, aspectul cafenelei" continuă Janiaud, care din fericire nu înţelese sensul mişcării lui Masserey „fu pentru ea o surpriză neplăcută. Işi roti ochii prin sală; fosta sa elevă nu era acolo. D-ra Picard stătu câteva minute nehotărâtă în prag, apoi se apropiă repede de un scaun gol, ce se afla la câţiva paşi de ea.

Dar aproape imediat ce se aşeză, îi păru rău că nu-şi alesese un alt loc. Vis-a-vis-ul său era o fată din pătura inferioară a societăţii, a cărei figură avea un aer suferind şi făcea o impresie extrem de penibilă, pentrucă deşi foarte tânără, părea a se simţi aci cu totul în elementul ei. Avea alături un pahar cu bere şi se juca de una singură cu un pachet de cărţi foarte soioase. Mademoiselle Piccard o privia dojenitoare.

Chelnerului care se înfiinţă imediat să ia comanda, îi ceru o cafea. O indispunea mult faptul că fosta sa elevă frecventa astfel de localuri şi decise să-i propună să cineze într'altă parte. Era bucuroasă că nu mai erau decât câteva minute până la ora fixată.

Dar Julie Vignal nu apăru la opt şi nici la opt şi jumătate. Foarte neliniştită, d-ra Piccard începu să se teamă că scrisoarea ce schimba întâlnirea nu fusese primită. Nu ştia dacă trebuia să mai aştepte.

„La nouă fără un sfert era obosită şi vexată, dar decisă. Făcu semn chelnerului, îşi plăti cafeaua şi se ridică să plece acasă. Dar rămase cu privirile pierdute în gol... urechile începură să-i vâjâie, totul se învârtia în juru-i. Nu-şi mai amintia numele hotelului. Căzu din nou pe scaun".

Vecina sa de masă o privi cu curiozitate.

— „Vă e rău, doamnă?"

— „Nu", răspunse ea cu răceală. „Mulţumesc".

Sta ţintuită pe scaun, străduindu-se să-şi amintească un nume de care n'avea cea mai mică idee... se îndoia că ascultase atentă atunci când îi fusese pronunţat. Ce imbecilă! Să nu şi-l noteze înainte de plecare!... Nu-i mai rămânea altceva de făcut, decât să se ducă la Julie Vignal... avea să găsească poate o cameră în acelaş imobil şi avea să-şi regăsească mătuşa în dimineaţa următoare, la gară.

Observă agasată că mâinile-i tremurau, în timp ce-şi lua batista din poşetă. Ochii vulgarei fetiţe îi întâlni pe ai săi şi zări în ei o licărire de simpatie. D-rei Picard îi păru rău că o repezise.

— „O mică ameţeală" zise ea „atâta tot. Aş vrea puţină apă".

Fata bătu în masă atât de tare, încât d-ra Picard tresări.

— „V'aş sfătui să luaţi un păhărel de coniac" zise ea apoi.

— „A nu", protestă profesoara. „N'ai putea să-mi spui cumva dacă rue Hortense e pe aci pe aproape?"

— „Nu ştiu. Nu sunt de pe aci. Aveţi ceva la inimă, nu?" Vocea ei plângătoare era aproape simpatică.

— „Inima? O, nu".

— „Mi s'a părut că vi s'a făcut deodată rău şi mi-a fost teamă pentru dv."

— „Am uitat o adresă" îi explică d-ra Picard. „Sunt aci în trecere, doar pentru noaptea aceasta şi am uitat numele hotelului".

— „Asta-i foarte plictisitor".

— „Te cred. Am să cer unei cunoştinţe să mă găzduiască".

— „Un bărbat?"

— „Nu", replică d-ra Picard cam atinsă. „O tânără fată, o fostă elevă".

— „M'aş fi mirat să găsiţi la ora aceasta un bărbat aci. Dacă e însă o fată, se schimbă chestia. Strada Hortense? Nu, n'am nici cea mai mică idee, dar luaţi un taxi".

— „Chiar aşa voi face" zise d-ra ridicându-se să plece. „Iţi mulţumesc, ai fost foarte drăguţă".

— „N'aveţi pentru ce" răspunse fata politicoasă, „Dacă domnişoara pe care o căutaţi nu va fi acasă şi vreţi să vă înapoiaţi, eu mai stau încă multă vreme pe aci".

D-ra Picard nu se putut opri atunci de a-i spune:

— „Cred că ar fi mai bine dacă te-ai duce acasă".

— „A nu, asta nu. Cărbunii şi petrolul costă bani. Un pahar de bere într'o cafenea e o economie — am pe lângă el lumină şi căldură" răspunse fata.

D-ra Picard se gândi multă vreme la acest răspuns, în maşină.

„După vre-o jumătate de oră de mers, automobilul se opri înaintea casei pe care o căuta. Aci însă, portarul o informă scurt că d-ra Vignal se mutase.

— „S'a mutat?" repetă ea îngrozită. „Ar fi trebuit să primească o scrisoare dela mine ieri".

— „A plecat acum două sau trei zile" îi răspunse o voce ursuză. „O scrisoare? Drept e că a venit una, dar în urmă. Am spus poştarului s'o trimită înapoi.

— „Nu-mi puteţi spune unde s'a mutat?"

— „Nu ştiu".

D-ra Picard se urcă din nou în automobil şi reveni la „Pisica cu nouă vieţi" bucuroasă că avea să găsească acolo pe mica pariziană. Aceasta-i recomandă un hotel, dar profesoara o întâmpină cu neîncredere.

— „De unde ştii că hotelul acesta-i respectabil? După cât îmi aduc aminte, mi-ai spus că nu prea cunoşti această parte a oraşului".

„Am spus că nu locuesc pe aci. Dar viu totuş din când în când. Pozam pentru o doamnă americană, care era foarte mulţumită de mine".

— „Ai pozat? Vrei să spui că eşti model?

— „Da, numai că acum nu mă mai ia nimeni. Am fost bolnavă şi am slăbit grozav. Dacă vreţi să mergeţi la hotelul acela, vă voiu conduce".

— „Eşti foarte drăguţă. Desigur că aş vrea. Dar lipsa bagajelor n'o să li se pară ciudată?"

— „Bah, puţin le pasă, dacă le plătiţi înainte".

— „O, am destui bani la mine" zise profesoara bătându-şi poşeta şi se gândi că n'ar fi avut destul dacă şi-ar fi lăsat cei şapte sute de franci la hotel. Fata aruncă o privire lacomă asupra poşetei dar întoarse apoi repede ochii într'altă parte.

Era zece şi jumătate şi d-ra Picard nu mâncase încă nimic.

— „Aş vrea să luăm ceva mai înainte de a pleca" zise ea „dacă-mi dai voe să te invit. Am putea avea câteva ouă sau altceva, care să ni se servească numai decât? Sunt foarte obosită şi mâine dimineaţă trebue să mă scol de vreme.

Astfel, cele două femei cinară împreună, mai înainte de a pleca spre hotel. Dar nu găsiră nicăeri un adăpost cât de mic — cu toate că intrară în mai bine de 20 hoteluri. D-ra Picard era frântă de oboseală.

Era miezul nopţii. D-ra Picard privi un squar pustiu ce i se întindea înainte, şi fata văzu că-i clănţăniau dinţii.

— „Ascultă-ţi-mă" exclamă ea. „Nu face pentru dvs... e foarte sărăcăcioasă, şi e atât de mică... încât mi-e ruşine să v'o ofer; dar tot e mai bună decât nimic. Dacă aţi accepta, v'aş propune patul meu".

Profesoara tresări. Un sentiment penibil îi luă timp de câteva secunde graiul. Se sbătea în ghiarele unei dureroase ezitări. Doria cu fiecare fibră a trupului, să găsească un colţ de

odihnă, dar nu putea suferi gândul că ar fi putut priva pe fată de patul său şi pe de altă parte, îi era silă să-l împartă cu ea.

— „Dar d-ta, unde ai să dormi?" replică ea tremurând.

— „Mai am un fotoliu. Imi voiu petrece acolo noaptea".

— „Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, dar...."

— „A! nu e nevoie să vă mai osteniţi a găsi motive" întâmpină fata brusc... Nu fac parte din clasa dvs!"

La aceste cuvinte, d-ra Picard fu adânc mişcată.

— „Iţi accept cu recunoştinţă ospitalitatea, crede-mă" zise ea. „Dar cu condiţia să-mi laşi mie fotoliul".

— „Foarte bine" exclamă fata. „Veniţi deci! Vom lua metro-ul".

— „Locuieşti departe?"

— „Montmartre".

— „Pentru ce staţie să iau biletele?" întrebă d-ra Picard în vreme ce se îndreptau spre ghişeu.

— „Spuneţi doar: „două de-adoua". La metro nu se indică staţia... pentru toată linia e acelaş preţ".

Deşi nu se aştepta la lux, sărăcia acută a acestei camere dădu fiori d-rei Piccard, în momentul când lampa de petrol împrăştie în încăpere anemica-i lumină. Se aşeză în fotoliul ros şi cu totul decolorat şi-şi scoase pantofii. Apoi, ridicându-se pentru a-şi scoate pălăria şi jacheta, văzu că fata începuse să desfacă patul.

— „Nu sunteţi obicinuită să dormiţi în capul oaselor" explică ea. „Am să pun cearceafuri curate pentru dv. Nu trebue să vă fie teamă, au avut destulă vreme să se usuce... le schimb foarte rar.

D-ra Picard nu reuşi decât cu mare greutate s'o facă să înţeleagă că n'avea să ocupe patul.

— „Ei bine" consimţi ea în cele din urmă. „Dacă nu vreţi!... Va trebui să vă învelesc cu pledul meu — altfel v'ar apuca zorile îngheţată. Mie are să-mi fie destul de bine, pentrucă am să îngrămădesc deasupră-mi hainele. Ce urât miroase lampa asta, nu-i aşa?"

— „Totdeauna răspândeşte miasma asta?"

— „Totdeauna. Aşa-i felul ei. Pot s'o sting însă dacă vreţi".

— „Cred că ne-am putea lipsi de ea" conveni d-ra Piccard, cu ochii la luminator. „Nu ne poate vedea nimeni pe acolo?"

— „Nimeni afară de bunul Dumnezeu. Imi pare rău că nu vă pot oferi o ţigaretă".

— „Eu nu fumez. Dar d-ta?"

— „Eu obicinuiam înainte; dar acum m'am lăsat, pentru ca să fac economie.

Vă puteţi pune picioarele pe valiza aceea şi am să vă aduc pătura, dacă sunteţi gata. Sper că veţi dormi bine, doamnă.

— „Sunt de pe acum adormită, copila mea" zise d-ra Piccard „Noapte bună".

Dormi iepureşte, cu gândul la trenul pe care trebuia să-l prindă în dimineaţa următoare. Se trezi în zori tresărind şi alergă sub luminator, pentru a-şi consulta ceasul. O muncia gândul de a face la plecare un dar frumos fetei — ştia că în afară de câteva centime nu mai avea decât cele şapte sute de franci din despărţitura centrală a poşetei. Un dar de o sută de franci ar fi fost cu totul dincolo de mijloacele sale — dar nu mai avea timp să schimbe...

„Se trezi o a doua oară pentru a constata cu groază că era şapte şi jumătate. Nu mai ştia cât avea să-i trebuiască pentru a ajunge la gara de Nord. Muiă un colţ de prosop în cana cu apă şi-şi frecă în grabă faţa cu el, apoi se îmbrăcă. Fata dormia adânc, cu gâtul delicat culcat pe braţele albe şi subţiri. Timp de câteva secunde profesoara o privi gânditoare, cu ceva mai mult decât admiraţie şi mai profund decât milă. Apoi, îşi desfăcu poşeta şi fără umbră de ezitare, fără să regrete câtuş de puţin că avea să dea atât de mult... Dar poşeta era goală!

„Prima clipă de spaimă îi făcu un gol total în creer. Când îşi reveni, zâmbi cu amărăciune. Ce pradă lesnicioasă fusese! O femee în toată firea să fie prostită şi jefuită de acest copil al străzilor!"

— „Am bani destui la mine!" Ce naivă! Işi amintia acum privirea lacomă a fetei, la auzul acestor cuvinte şi ciudata, extraordinara ei grabă de a o însoţi.

„Furia puse stăpânire pe ea. Dacă nu-şi redobândia imediat banii, era ruinată... această mizerabilă creeatură ar fi negat cu siguranţă furtul, ar fi protestat şi ar fi ridicat poate întreaga casă în picioare. Ar fi intervenit de sigur poliţia... şi ar fi întârziat ore întregi poate chiar zile la rând. Se apropiă de pat şi plecându-se pentru a sgâlţâi fata, văzu o porţiune dintr'un ciorap trandafiriu ce se ivia de sub saltea şi din care ieşia parcă un colţ de hârtie. Trase ciorapul afară. Conţinea şapte bilete de bancă de câte o sută de franci!

Le băgă repede în poşetă şi luptând cu tentaţia de a deştepta pe fată, se repezi în jos pe scări. „Hoaţă, hoaţă mică şi desgustătoare!"

Luă un taxi şi porni spre gară, unde-şi găsi mătuşa palidă de nelinişte şi de furie.

— „Du-te de-ţi ia repede bilet! Dar stai puţin, n'ai destui bani la tine... am avut grijă să ţi-i iau în vreme ce te spălai. Iată-ţi cei şapte sute de franci ai tăi!"

D-ra Picard rămase locului, rigidă şi albă ca o moartă".

Janiaud făcu aci o pauză. La masa din ţafa noastră, femeea sta încă cu ochii aţintiţi asupra intrării.

— „Nu făcu nici un reproş", reluă el „căci nu putea vorbi — vedea pe fată deşteptându-se pentru a descoperi lipsa banilor şi o auzia plângând.

Hoaţă! Şi nu ştia cum să-şi regăsească victima; nu-i cunoştea numele şi nici strada unde locuia! Tot ce ştia, era că se afla în Montmartre.

„D-ra Piccard îşi lăsă mătuşa să plece singură, iar ea rămase la Paris. Işi petrecu dimineaţa în Montmartre, implorând cerul s'o ajute să găsească strada — iar în urechi îi răsunau amarele suspine ale fetei. Cât îi trebuise copilei pentru a economisi acea sumă? Ani mulţi poate".

O vedea la răstimpuri lungi, foarte lungi schimbând cu deliciu bancnote mototolite şi chiar *gologani* în bilete de câte o sută de franci. Şi acum, toată această avere fusese furată de femeea pe care o îndatorase! De femeea pe care o stimase atâta! „Nu fac parte din clasa dvs!" Dumnezeule! Ce gândia *acum* de ea?

Mai târziu se duse la cafenea, pentru a culege o indicaţie, cât de slabă, care să-i dea posibilitatea de a găsi pe fată. Da, îşi amintiau cu toţii de fata dela masa ei. Venia pe acolo din când în când, cam odată pe lună, dar nu era o obicinuită a localului... n'aveau idee cine era. Doria doamna să-i lase vre-o vorbă?

— „Dacă vine pe aci, spuneţi-i pentru numele lui Dumnezeu, să-mi lase adresa ei" zise d-ra Picard. „Am să-i restitui ceva de valoare ce i-am luat din greşală. Până mâine voiu sta la hotelul X. Notaţi-vă numele meu şi al hotelului. Mâine voiu reveni pentru a vă da noua mea adresă".

Se duse apoi la comisariat unde-şi depănă povestea.

— „Dacă fata e cu conştiinţa curată, va raporta cazul la comisariatul circumscripţiei sale" i se spuse aci. „Nu e exclus să aflaţi ceva în Montmartre".

Dar în Montmartre afacerea era cu totul necunoscută.

— „Nu mă puteţi ajuta?" se ruga ea disperată.

— „Doamnă, Montmartre e foarte întins şi cuprinde enorm de multe case" îi răspunse comisarul. „Nu ştiţi oare în ce parte a cartierului locuia persoana ce vă interesează?"

— „Sunt provincială" fu tot ce putu răspunde ea. „Montmartre, atât am auzit".

— „N'aţi observat numele staţiei la care aţi coborît?"

— „Şi dacă l-am observat, nu mi-l amintesc".

— „Dar când aţi părăsit casa, nu v'a reţinut nimic atenţia?"

— „Eram foarte agitată şi foarte grăbită. Am văzut o stradă murdară şi o femee în camizol, atâta tot".

— „Drumul dv. mergea în susul dealului către biserică, sau în jos?"

— „In jos".

— „N'aţi remarcat nimic pe străzile prin care treceaţi?"

— „Imi amintesc un singur lucru. In ultima stradă cu puţin înainte de a ieşi în faţa unei biserici, am văzut faţada unei case care era împodobită cu imagini groteşti, pictate în culori vii".

— „Casa unui zugrav. Dar de biserică ne puteţi spune ceva? Oricât de vag!

— „Am observat" zise ea „în vreme ce automobilul întorcea, că de cealaltă parte a bisericei se aflau câteva mici barăci de fructe şi legume.

— „După descrierea dvs., acest punct pare să fi fost Notre Dame de Lorette" zise comisarul. „Din nefericire însă, spuneţi că aţi umblat douăzeci de minute până să ajungeţi acolo. Deci, tot ce vă pot spune, doamnă, e că imobilul pe care-l căutaţi, se află la douăzeci de minute de mers, de Notre Dame de Lorette. Daţi-mi totuşi adresa dvs. Dacă va fi ceva de raportat, vă vom comunica".

In ziua următoare, d-ra Picard străbătu colina în toate direcţiile, iar seara se înfiinţă la „Pisica cu nouă vieţi" şi face de atunci această manevră zilnic, interesându-se şi aşteptând regulat la cafenea către sfârşitul zilei. A distribuit afişe prin prăvăliile şi pe la vitrinele magazinelor din Montmartre şi s'a mutat într'o cameră ieftină tot pe-acolo. Pe străzi, ochii săi priviau avizi feţele trecătorilor, în timp ce în urechi, îi răsuna dureros plânsul fetei.

O vreme fu torturată zi şi noapte de teama ca fata să nu se fi sinucis. Intr'o zi, citi că se pescuise din Sena trupul unei copile şi alergase cu moartea în suflet la morgă. Cadavrul nu era însă al fetiţei dela cafenea. Cu toate acestea, eu aş pune rămăşag că fata nu mai e în viaţă".

* * *

Erau orele două şi cafeneaua rămăsese aproape goală. Femeea se ridică dela masa ei şi plecă abătută.

— „Sărmana" zise Masserey.

Reportajul pe care l-a făcut asupra acestei nenorociri în „La Voix", a produs multă vâlvă şi deşi n'a indicat localul decât ca pe „o oarecare cafenea din Cartierul Latin", *Pisica cu nouă vieţi* a fost curând identificată. A început să curgă după aceea lume din toate colţurile Parisului, pentru a vedea pe d-ra Piccard, şi această morbidă curiozitate a adus lui Bonnard, antreprenorul localului, considerabile câştiguri. Unii din noi au găsit oribilă această afluenţă de oameni veniţi pentru a privi o femee nenorocită ca şi cum ar fi fost cine ştie de curiozitate a naturii.

Voga s'a trecut însă în ziua când a început să se svonească că Janiaud inventase întreaga poveste, pentru a face reclamă cafenelei, în schimbul unui întreg sezon de consumaţii gratuite, şi că „D-ra Piccard" era o actriţă profesională, care spusese lui Bonnard:

— „Nu viu decât dacă mi se dau zece franci pe seară!"

Tard. de E. ACHILE

Pagina de BRIDGE

SENSUL CONCURSURILOR DE BRIDGE

PESTE două săptămâni, vor avea loc, în saloanele clubului Aero-chimic din Bucureşti, campionatele de bridge-plafond 1933, *organizate de revista noastră.*

In numărul viitor vom da detalii asupra mecanismului concursului: din ce fel de probe se compune (fiindcă, să nu ne inchipuim că un concurs de bridge înseamnă că având cineva mână plină de aşi şi rigi, va câştiga concursul: ar putea fi, cel mult, decretat campion al norocului!); care este marca, regula notaţiei, etc.

Deocamdată vroim să spunem câteva cuvinte despre scopul campionatelor şi utilitatea lor.

Pentru a fi în nota vremii să incepem cu ce e mai uşor: nimeni nu va tăgădui că, mai ales aşa cum sunt compuse cele trei probe, aceste campionate nu vor avea darul să amuze nici pe concurenţi, nici pe spectatori.

Pe urmă, unind „dulcele cu utilul", să trecem la consideraţii mai serioase.

Un prim şi excelent rezultat al campionatelor va fi un fel de control general al forţelor noastre naţionale în materie de bridge. Se va putea constata în ce stadiu ne aflăm, din punct de vedere al culturii bridgistice *(să nu uităm că ea există azi în Occident) şi din punct de vedere al talentelor.*

In al treilea rând vom avea o clasificare a jucătorilor pe categorii.

In afară de utilitatea de statistică a acestui rezultat, vom avea şi una apreciabilă pentru jucătorii înşişi: câte interminabile discuţii, câte rivalităţi ajungând adesea dincolo de frontiera micilor răutăţi, nu se vor rezolvi după clasificarea jucătorilor?!

PROBLEMA No. 3.

MORTUL B.

C. D. A.

Se rezolvă cu cărţile in mână A şi B joacă 4 cupe. C atacă D de caro A face cele 10 levate.

Soluţia problemei Nr. 2

B joacă trefla, A taie cu D de pică şi joacă pică. D trebuie să ia şi să joace caro. 5 levate sunt făcute.

Rugăm pe cititorii încă nefamiliarizaţi, să fie atenţi: să nu-şi zică „din două carale şi o cupă, jocul e făcut". Nu e tocmai făcut.

Acela care până eri, înfipt cu aroganţă în şaua competinţei absolute, tiranizându-şi de ani de zile partenerii, după ce se va fi văzut trecut în categoria 3-a de pildă, va avea prilej să mediteze asupra iluziilor umane şi desigur se va inchina în faţa partenerului trecut azi intr'o clasă superioară, care până eri, din timiditate sau delicateţă, nu îndrăsnise să-l contrazică!

Tot aşa pentru cazurile inverse: câţi jucători ultra-modeşti cari până eri nu îndrăsneau să se aşeze la o masă cu „cei tari" nu vor prinde incredere în jocul lor, văzându-se onorabil clasificaţi?!

Insfârşit, folosul cel mai însemnat al campionatelor, acela care ne interesează cu deosebire pe noi, este şcoala *care se* face.

Prin contactul între toţi jucătorii şi prin examenul precis, pus sub supravegherea regulilor de înaltă şcoală, toţi concurenţii vor profita, concepţia şi mecanismul lor vor suferi modificări fericite, vom avea intr'un cuvânt, o afinare generală şi — cine ştie — poate se va putea vorbi de o şcoală ro*mânească.*

Incheiând aceste rânduri, invităm pe toţi adevăraţii amatori de bridge, şi mai cu seamă *pe cei ce se socotesc încă slabi, să se înscrie la concurs; e cea mai bună şcoală pentru ei.*

V. CERBAN

Lecţia III

Aşa dar aveţi 13 cărţi în mână.

Intâi învăţaţi a le aşeza metodic.

Nu vă miraţi că lecţiile noastre sunt atât de „băbeşti".

Numai astfel veţi deveni adevăraţi jucători, buni şi agreabili; învăţând a nu neglija, de la început, nici un detaliu. Mai târziu acest bun obiceiu va deveni o a adua natură .

Aşezaţi cărţile în mâna stângă, în formă de evantaliu. Puneţi întâi o culoare roşie să zicem, pe urmă una neagră, apoi una roşie şi una neagră. La fiecare culoare aşezaţi cărţile după valoarea lor. In felul acesta vă vedeţi limpede jocul şi veţi juca repede. E foarte neplăcut partenerul care stă un sfert de oră până să joace o carte.

După ce aţi orânduit astfel cărţile, vedeţi dacă aveţi în mână Aşi, Rigi şi Dame. Număraţi aceste figuri: dacă aveţi

3 aşi; sau
2 aşi şi 2 rigi; sau
3 rigi şi 4 dame; sau
1 as, 2 rigi şi 3 dame;

înseamnă că aveţi *joc de jucat.*

Lecţia viitoare vom vedea cum.

Concursul de diseuri

Concursul preliminar pentru alegerea celui mai bun diseur şi al celei mai bune diseuse, organizat de noi împreună cu casa „His Master's Voice, s'a ţinut eri, înregistrând un deosebit succes.

Au fost selecţionaţi, pentru concursul final, care va avea loc în seara de 11 Februarie a. c., la Teatrul „Roxy" d-nele: Ştefanie Koffler, Nelly Coroiu, Marie Popescu-Anda, Reta Dori, Virginia Pavelescu, Sally Grünberg-Sundra şi domnii: Dumitrescu Anastase, Sergiu Russoff, Sabin Gross, Siegfried Prezente, Barbu Catargi, Ioan Moissin, Harry Mărgărit, Mihail Cernescu, Petre Stănescu, Geno Cannaro, Gică Poenaru, Nicolae Georgescu, Sever Ismăileanu, H. Schäffer şi G. Petrescu.

Satanic-Trust

Roman de senzaţie. de: Al. Sidney

8)

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

In clubul „Eldorado", aparţinând faimosului „Satanic-Trust" a fost ucisă o femee. Un stilet i-a fost înfipt în inimă de către o rivală, apoi cadavrul i-a fost aruncat în Tamisa. Din uzinele Maxwell Siderurgic Comp., din apropierea Londrei, profesorul Upton Dax, asistat de inginerul Buskin, a lansat în spaţiile interplanetare „Radio-Bolidul Dax 7", care aterisează în Marte. Marţienii îl confiscă însă şi distrug instalaţia din uzinele Maxwell. Dai Allmayer şeful lui „Satanic Trust", care a furat planurile radiobolidului, ameninţă uzinele Maxwell cu un răsboiu terestru şi interplanetar, graţie armatei de radiobolizi pe care a con. struit-o.

Intr'adevăr, el atacă în primul rând uzinele şi ia prizonier pe Maxwell, pe fiica acestuia şi pe profesorul Upton Dax.

In acest timp, atracţia cosmică asupra scoarţei pământului părea că se intensifică. In adevăr, puternice maree terestre şi subterane făcură ca solul să se ridice şi să se lase, ondulându-se, pe alocuri, ca valurile. Această puternică dezagregare a solului distruse echilibrul straturilor solide ale pământului, fragmente de munţi se prăbuşiseră, stânci intregi se deplasară: sute de oameni pieriră în aceste catastrofe.

Schimbările diametrale şi prea brusce ale tempraturei, fură considrate de savanţi ca un alt ciclu de cauze ale dislocărilor terestre. In timp ce învăţaţii căutau prin ziare să calmeze spiritele, zeci de prooroci improvizaţi se iviră, şi, cutreerând satele, propovăduiră credinţe barbare şi absurde. Un mare val de destrăbălare cuprinse omenirea inebunită, în regiunile devastate.

Căldura bruscă, după îngheţul total, dilata volumul de peste un miliard de metri cubi al pământului, făcându-i suprafaţa solidă, de peste 500 milioane patraţi, să sară în ţăndări.

De aci, — susţineau unii savanţi — acele cutremure formidabile, ce ameninţau să întreacă cu mult cele mai mari catastrofe terestre. Krakatoa, San Francisco, Mesina, Tokio, Ykohama, Filipopoli, Corint vechile puncte de minimă rezistenţă ale globului ameninţau să devină adevărat guri de iad, prin prăpăstiile ce deschiseră cutremurele. Marea zdruncinată, năvăli spre ţărm, clocotind.

Se răspândi atunci în regiunile sălbatece superstiţia că zeii cer victime. In Africa, unele popoare sacrificară fecioare...

CAP. IX.

O DRAMA FULGERATOARE

Rudolf Almayer, fiul potentatului german, declarase Edithei Maxwell, de care se îndrăgostise, că nu vrea să fie luat drept un laş, şi că va veni, în persoană, în Anglia.

In adevăr, îl durea crunt ironiile Edithei, care-l acuza că nu ştie să fie brav, decât... prin intermediul bolidului...

In acest timp, Maxwell, fica sa, Upton Dax şi câţiva credincioşi, erau ţinuţi de bătrânul Almayer prizonieri în ruinele uzinei britanice, prin radiobolizi. Guvernul britanic ezita să ia o măsură concretă. S'a propus la un moment dat atacarea bolizilor cu bombe lansate din avion, dar teama ca Maxwewll şi ceilalţi să nu fie ucişi chiar de avioanele engleze, aduse renunţarea la această măsură.

Protestările guvernului britanic la Berlin, erau fără rezultat. Guvernului german îi era teamă de atotputernicia faimosului Satanic-Trust, susţinut ocult de anumite partide ultra-naţionaliste şi războinice.

Anglia ameninţa cu o declaraţie de războiu, dacă Almayer nu-şi retragii bolizii.

Intr'o noapte inginerul Rudolf Almayer, fiul fiorosului Knut Almayer, stăpânul trustului diabolic ieşi printro uşe secretă din palat, sui prin scara spirală din interiorul unei vaste coloane pe terasa-aeroport, se strecură într'un enorm aeroplan, şi decolă...

De partea cealaltă a Mării Mânecii, în cuibul prizonierilor britanici, intre Maxvell, Dax şi Edith, se urzia un complot. Rudolf, îndrăgostit de Edith, fusese atras cu abilitate în cuibul duşmanilor. El anunţase pe Edith că, îndemnat de dorinţa de a fi în apropierea ei, va trece Marea Mânecii în noaptea aceea.

— Până la sosirea lui, putem fugi, propuse Maxvell.

— Nu, zise Edith, nu ne-am putea strecura printre paznicii puşi de Almayer.

— Trebue să aşteptăm aci sosirea lui Rudolf şi să punem mâna pe aeroplanul său, propuse Dax.

Kimbo, mecanicul, pândia după o coloană, cu un stilet în mână, sosirea lui Rudolf Almayer. Planul englezilor era să asasineze pe fiul potentatului german, şi cu avionul lui, să iasă din cercul de oţel al bolizilor.

Luna lumina clar terasa inflorită, pe care urma să ateriseze avionul lui Rudolf Almayer. Peste câteva clipe după miezul nopţii, pasărea tăcută se lăsă uşoară ca un fluture monstruos, pe terasa-aeroport. Din avion, sări un tânăr, care-şi scoase casca şi privi în jurul său. La doi paşi, dintr'un boschet de trandafiri, Edith Maxvell privi pe îndrăgostitul căzut în capcană. De partea cealaltă, după coloana sa, stiletul lui Kimbo scăpăra reflexe reci. Edith tresări. Şi toată drama se petrecu intro clipă, neînţeleasă: Kimbo se repezi cu stiletul ridicat, spre Rudolf Almayer; dar în aceiaşi clipă o fiinţă albă căzu în braţele aviatorului, şi când ştiletul lovi, Miss Edith Maxvell alunecă la picioarele lui Rudolf, rănită de moarte.

Ea apărase cu trupul ei pe Rudolf Almayer şi primise în plin lovitura ce fusese destinată aviatorului duşman.

Rudolf ridică în braţe trupul fecioarei, din pieptul căreia sângele ţâşnia cu sclipiri de rubine şi topaze în lumina galbenă a lunei.

Maxvell, Dax şi Wilfred, se repeziră, din umbră, să dea ajutor fecioarei rănite.

Rudolf depuse pe Edith pe un pat din palat şi Dax îi spălă îndată rana, desinfectând-o. Apoi făcu Edithei un pansament. Rudolf aduse din avionul său, o trusă chirurgicală.

Edith, blondă, era de o paloare lunară. Maxvell, îngenunchiat, gemea cu capul pe marginea patului, ca un taur doborît de casap. Dax îi puse mâna pe umăr:

— Linişteşte-te, Ingham, nu e nimic: lama n'a atins nici inima, nici plămânii. Rana e superficială; stiletul a alunecat dealungul unei coaste, căci lovitura a căzut oblic.

Peste câteva minute, Edith deschise ochii şi zâmbi candid, lui Rudolf Almayer, care-i săruta mâinile albe ca de marmoră.

Din emoţia sa de îndrăgostit, ce avusese o dovadă atât de puternică de dragostea fiinţei pe care o iubia, Rudolf Almayer se trezi brusc:

— Domnilor, trebue să fugim. Dacă tatăl meu prinde de veste că sunt aci, în mijlocul d-voastră, ne va ucide pe toţi. Sfera de conducere a radiobolidului a rămas goală. Avionul nostru ne va scoate de aci, fără ca nimeni să-şi dea seama de evadarea noastră.

— Dar Edith? şopti Maxvell.

Edith adormise.

Rudolf o luă în braţe, cu mii de precauţii, şi o transportă în avion, aşezând-o pe un pat-banchetă:

Miss Edith îşi va continua somnul său întăritor.

Maxvell, Dax, Wilfred şi Kimbo se suiră în avion. Rudolf Almayer trecu la volan. Avionul decolă fără nici un sgomot şi dispăru în noapte.

* * *

Avionul condus de Rudolf Almayer, pe bordul căruia se afla Maxwell, fiica şi piretenii săi, se îndrepta spre Marea Mânecii.

— Ai luat direcţia spre Berlin? întrebă îngrijorat Maxwell.

— Nu trebue să vă fie teamă, răspunse Rudolf Almayer. Vom aterisa la Paris. Nu mă pot da prizonier în mâinile englezilor...

Ei aterisară în adevăr pe aerodromul dela Le Bourget.

La Paris, era linişte complectă; nimeni nu bănuia ce evenimente importante se pregătiau afară poate de câţiva oameni de stat, cari nu cutezau să alarmeze mulţimile.

La Paris, Maxwell intră în comunicaţie cu guvernul britanic.

Almayer, îndată ce aflase de fuga prizonierilor din ruinele uzinei Maxwell, retrăsese radiobolizii din Anglia. Guvernul acestei ţări era informat, că stăpânul lui Satanic-Trust părăsise pentru o clipă planul de cucerire a pământului, îndreptându-şi intenţiunile de stăpânire, spre Marte.

Unele ziare germane de stânga, afirmau însă că e nevoe de un consult medical, deoarece Almayer ar fi înebunit.

La Paris, Edith se însănătoşi repede. Dax cu savanţii de aci, ţineau conferinţe după conferinţe, cu privire la perturbaţiunile scoarţei pământului; iar Maxwell, Wilfred şi Kimbo, făceau planuri peste planuri, pentru recucerirea uzinelor engleze şi împiedecarea războiului interplanetar.

* * *

In acest timp, ciudate fenomene geologice se petrecură.

Lisabona, Chio, Ischia, Genua, Valparaiso, Calabri, Peru şi Chili, fură scuturate de cutremure de diferite intensităţi. Regiuni de coastă se scufundară iar marea astupă golurile haotice.

Un nou fenomen se observă. Vulcanii din Cercul de foc al Oceanului Pacific, începură să fumege.

Apoi, Vezuviul şi Etna fură scuturate de formidabile bubuituri interne, în timp ce vârfurile conurilor li se luminară în roz, de văpăile interne.

Profesorul Upton Dax, crezu atunci momentul potrivit ca să dea alarma.

El redactă o *„Proclamaţie către Omenirea ameninţată“*, pe care voi s'o publice în ziare şi s'o difuzeze prin radio.

Unele ziare franceze refuzară publicarea, luându-l drept nebun. Altele, o publicară ca pe o curiozitate, îndemnând pe cititori „să nu se alarmeze, de „fantezia unui vizionar“.

Prin acestă proclamaţie Upton Dax denunţa „omenirei agonisante“, planurile de războiu interplanetare ale lui Almayer, stăpânul formidabilului Satanic-Trust, şi făcea un călduros apel la toate fiinţele umane, să se unească în faţa pericolului comun, să uite ura dintre continente şi să încerce să îmblânzească mânia marţienilor.

„In adevăr, susţinea Upton Dax în proclamaţia sa, se pare că planeta Marte a deslănţuit asupra noastră o forţă necunoscută, care spulberă scoarţa terestră. Această forţă va atinge maximul ei de intensitate în curând, şi anume la data când planeta Marte va fi mai apropiată de pământ, decât în tot restul anului acesta.

„Vulcanii au început să fumege. Pământeni, treziţi-vă! Să împiedecăm cu orice chip pe Almayer de-a ataca planeta consoră, cu armata sa de radiobolizi. Marţienii, prin aparatele lor de televiziune, ne văd. Să fim sinceri în noul nostru efort către pacea terestră şi către pacea universală. Numai astfel, marţienii ne-ar putea cruţa globul, de spulberare în Neant“.

Proclamaţia aceasta nu alarmă pe nimeni. Upton Dax era considerat ca un savant veritabil, dar foarte surmenat. Mulţi credeau că s'a sugestionat singur şi că pierderea planurilor radiobolidului, ce-i fuseseră furate de aşa zisul Satanic-Trust, îi desechilibrase oare-cum facultăţile mintale...

CAPITOLUL X
VULCANII

Din fericire, marea mulţime a populaţiei terestre, nu luase în serios şi nu bănuiră cât de reale erau prezicerile lui Upton Dax, cu privire la catastrofa cu care marţienii ameninţau pământul. Dar era convinsă că repetatele cutremure din ultimul timp şi vulcanii ce erau pe punctul de-a izbucni, erau opera unei influenţe oculte a planetei Marte. El ajunsese de asemeni la convingerea că halucinaţiunile lui Kimbo, erau realităţi, că Marte deci e locuit de o populaţie superioară ştiinţificeşte, care vede şi ştie tot ce se petrece pe pământ, care dispune de forţe necunoscute pământenilor, forţe cu care ar putea să spulbere planeta noastră...

Au fost însă exaltaţi sau creduli, cari nu puseră la îndoială nici o clipă, realitatea temerilor profesorului Upton Dax.

Altfel, fură unele delegaţii, care, ca efect al proclamaţiei lui Dax, se prezintară lui Almaeyer, rugând pe ma'ile potentat german, să renunţe la planul său de invazie în Marte, cu aerobobolizii.

— Decideţi pe Maxwell şi pe fiul meu să iasă din vizuina lor şi să se predea; cu această condiţie, renunţ la ideea războiului cu Marte.

Unele spirite instigate de manifestele lui Upton Dax, începură să se agite. Acestea erau cazuri izolate. Totuşi, grupuri complotară. Conjuraţii condamnară pe Knut Almayer la moarte. „Revoluţia omenirei oprimate, clocoteşte în surdină“, — scria un ziar comunist.

Profesorul Upton Dax fu proclamat, de către un grup de tineri vizionari, şef al Revoluţiei Terestre, dezlănţuită pentru cucerirea marelui principiu al solidarităţii universale dintre planete...

Unii savanţi începură polemice sângeroase cu profesorul Upton Dax, acuzându-l că e un impostor, sau că, dacă e sincer în ceeace susţine, să fie internat într'o casă de nebuni.

bo în sfera-televizor, nu au fost o halucinaţie, atunci bolidul lui Dax,

O mică ceată de savanţi însă, convenira că, dacă cele văzute de Kim-

— aparat perfect calculat şi construit — a putut ateriza în Marte, şi că nu este exclus ca planeta aceasta să fie locuită. De asemeni, ei admiteau posibilitatea, unei influenţe duşmănoase — conştiente sau nu — a planetei Marte asupra pământului.

Unii dintre ei, convinşi de către Dax, în care aveau o mare încredere, se consfătuiră, şi jurară să facă un suprem efort, pentru a născoci mijloacele de-a evita pieirea lumei.

Ei se hotărîră chiar să plece, în insula Java, spre a studia la faţa locului, asupra numeroşilor vulcani de acolo, care începuseră să erupă, forţa misterioasă cu care marţienii reuşiseră să producă atâtea cataclisme terestre, — furtuni, cutremure, erupţiuni...

— E pentru prima oară — explică Upton Dax adepţilor săi, — când toţi vulcanii de pe pământ se pregătesc să erupă *în acelaş timp*. Ce forţă ocultă întrebuinţează planeta Marte, ca să ne distrugă pământul, prin erupţii vulcanice, acoperindu-l cu propria lui lavă centrală?

In acest timp, tabăra adversă de savanţi, ironizau crunt pe Upton Dax, acuzându-l că vede fenomeene anormale şi răzbunări marţiane, acolo unde nu e nimic supranatural: câte erupţii vulcanice nu au existat, fără ca lumea să se sfârşească?...

— In clipa când Almayer — susţinea Dax profetic — va lansa armata de radiobolizi spre Marte, această planetă va deslănţui o forţă ocultă, care va face ca scoarţa pământului să sară în cioburi, şi lava internă să inunde Terra!...

Atunci se răspândi prin ziare vestea că inginerul Buskin reuşise să evadeze, din casa de sănătate, în care fusese închis. Toţi specialiştii psihiatrii, cari se interesară de cazul inginerului Buskin, conveniseră că acest nefericit savant înebunise. Ziarele publicaseră, numai ca o simplă curiozitate, halucinaţiile lui despre planeta Marte.

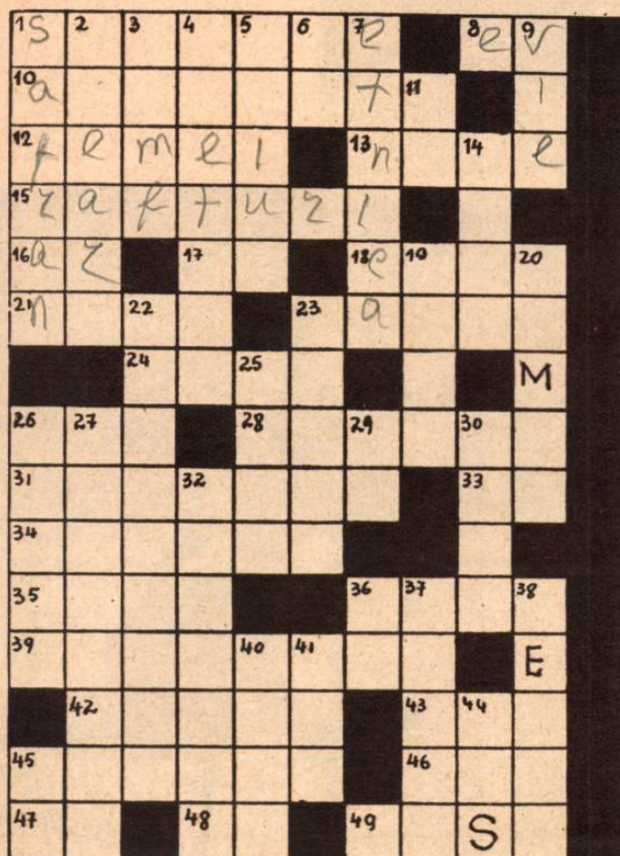
(Va urma)

Pagina jocurilor

Noul nostru concurs pe luna Februarie

Problema III-a (Cuvinte incrucişate)

„1001 calomnii"

ORIZONTAL: 1) Din cauza ei părăsesc bucătăriile, spre a se amesteca unde nu le fierbe oala. 8) Secol. 10) Când sunt ale Eroului necunoscut nu poartă semnul distinctiv al nici unei religii. 12) Poale lungi şi minte scurtă. 13) Nimeni (poet). 15) Suporturile vaselor de bucătărie. 16) Măsură. 17) Un terchea-berchea. 18) Cerb (fr.). 21) In bisericile dela ţară, acest loc nu este ocupat decât de bărbaţi. 23) Mobilă ! 24) Habar n'are!! 26) Corpul ...delict, pentru care a fost condamnat Prometheu. 28) *Jumuleşte* (sprâncenele duduilor). 31) Filozof din secta stoicilor. 33) Insulă, notă muzicală, particulă. 34) Epidemii. 35) Existam. 36) Tufă 'n pungă, tufă 'n buzunar! (Mold.). 39 Esenţa, natura unui lucru, în scolastică. 42) Impăratul din peştera Betleemului. 45) Lamă de râs. 45) Deocamdată nu mai crede în cele de sus. 46) El crede numai în somn. 47) Ochiu de lanţ. 48) Zeu. 49) Şolduri.

VERTICAL: 1) Tocmai ţiganul să aprecieze această plantă!? 2) Nici azi, nici mâine, nici ieri. 3) Plantă ce joacă rol în medicina populară. 4) Piatră preţioasă. 5) Ceruri (fr.). 6) Rivalul bumbacului. 7) Referitoare la individualitatea unui popor. 9) Extrema opusă este moartă. 11) Pentru d-ra X. 14) Este compus din două note muzicale în coborâre, a căror tonalitate alternează între minor şi major! 19) Rival. 29) Sprâncene pensate, buze văpsite, unghii ascuţite, etc... 22) Mişcarea alternativă. 23) Inger (1—7), gâscă 8—20), v..ă (20—40). 25) Limbă de pământ. 26) Moară neferecată! 28) Notă muzicală. 30) Tari (de cap). 32) Merişor turcesc. 36) Artilerie de tranşee (presc.). 37) Soacra 'n perspectivă! 38) „Carne, cadavru, un secret. Aşa gândeşte un câine, un popă, un poet". (Din Rig-Veda. Trad. de Coşbuc).

p. conf. REBUS

Problema IV-a

Reconstituire

T	O	R						
	T	O	R					
		T	O	R				
			T	O	R			
				T	O	R		
					T	O	R	
						T	O	R

Găsiţi cuvintele cele mai frumoase care se potrivesc în careul de mai sus, după cum indică literele înscrise pe fiecare rând.

Problema V

Palindrom

S'a spus că — odată coborîţi în lumea spaţiului — caracterul indivizilor rămâne neschimbător. Axa caracterului este însă temperamentul. De el depinde conduita fiecăruia faţă de semenii lui. Un om blând în aparenţă, poate deveni furios şi rău, dacă-l provoci.

Printr'un joc de cuvinte însă, veţi observa că — oricum îl veţi lua pe un asemenea om, el va rămâne acelaş! — Găsiţi termenul...

LE SAGE

Condiţiile de participare

Pot participa la premiile noastre toţi cititorii cari au deslegat jocurile publicate în două numere consecutive.

Rezultatul se publică lunar.

PREMIILE

Premiul I-iu: 300 lei, în numerar.

Premiul II-lea: 200 lei, în numerar.

Premiul III-lea: o sticlă cu apă de Colonia.

Deslegările se trimit timp de 7 zile, după apariţia numărului, al doilea .

Se va menţiona pe plic: „Secţia jocurilor".

CUPON DE JOCURI
No. 315

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Duminică 5 Februarie au avut loc pe patinoarul Oteteleşanu, o serie de manifestaţiuni sportive extrem de interesante. In primul rând notăm campionatul de patinaj, care s'a bucurat de un deosebit succes. In fotografia noastră, Juriul şi concurenţii.

O fază interesantă din matchul de hockey Budapesta-Telefoane, care s'a disputat Duminică pe patinoarul Oteteleşanu şi s'a terminat cu victoria echipei noastre: 3—1.

Sărbătorirea unui mare actor

Cu prilejul împlinirii a 30 ani de activitate teatrală a marelui artist Tony Bulandra, a avut loc un festival sub patronajul Suveranului — la Teatrul Regina Maria. Fotografia noastră înfăţişează o scenă dela acest festival: omagiul adus artistului de către d. Dem. Dobrescu, primarul Capitalei.

„Realitatea Ilustrată" a luat iniţiativa sărbătoririi domnului Tony Bulandra, printr'un banchet, care va avea loc Duminică 19 Februarie a. c. Se va oferi astfel admiratorilor prilejul de a manifesta domnului Bulandra în mod mai intim, simpatia pe care i-o poartă.

REALITATEA ilustrată

MAURICE CHEVALIER A GĂSIT PE CEL MAI MIC ȘI MAI ASEMĂNĂTOR IMITATOR AL SĂU

ANUL VII, Nr. 316

AMERICA INUNDATĂ CU

Ascendența are o tot mai mică importanță, în ochii lumei, pentru aprecierea individului. Deaceea titlurile de nobleță nu mai valorează nimic, nici chiar în America, unde până la sfârșitul veacului trecut îmbogățiții își cumpărau cu bani scumpi blazoane.

Faptele anecdotice povestite în bucata pe care-o publicăm vor ilustra fidel devalorizarea titlurilor de nobleță.

DACĂ marchizul Boni de Castelane, care s'a căsătorit cu Anna Gould, s'ar fi născut cu o generație mai târziu, povestea sa ar fi avut cu totul altă întorsătură. Boni a apărut însă la timp. Recenta-i moarte la Paris a pus capăt unei cariere care a fascinat lectorii ziarelor de pe ambele continente ale Atlanticului.

Dac'ar fi fost însă un copil al acestui secol și-ar fi venit acum la New-York, titlul său nu l-ar fi dus atât de departe. New-Yorkul este actualmente tixit de titluri, ce se trag dela Sfântul Imperiu roman și dela cruciade. Boni a fost un conte napoleonian — titlu disprețuit de legitimiștii Europei, — așa că în vechiul continent cu greu s'ar fi putut releva și mai greu ar fi putut face o partidă atât de strălucită, cum a fost domnișoara Gould, posesoarea a cincisprezece milioane de dolari.

Astăzi, vezi zilnic în cotidianele americane, inserate ce anunță titluri de vânzare. Steaguri străine fâlfâie deasupra hotelurilor, vestind astfel prezența unor călători distinși, bogați și nobili. Registrele mondene ale New-Yorkului conțin mai bine de două sute cincizeci de titluri.

Băncile sau zărăfiile din Manhattan, în al căror personal nu se cuprinde posesorul vre-unui titlu de nobleță, se consideră „dezonorate". Prinți și principese prezidează serate și ceaiuri literare. Dar mai sunt o sumedenie de alți nobili, cari nu uzează de titlurile lor și cari au fost siliți de problema existenței, să manevreze ascensoare, să îndeplinească oficiul de ușieri sau de garderobieri, prin localuri de noapte.

La apariția lui Boni, în veselul secol al 19-lea titlurile constituiau o noutate pentru societatea americană. Era cu puțin înainte de balul domnei William Astor unde s'a relevat Harry Lehr, care a devenit cea mai amuzantă figură mondenă și care convinsese pe doamne, printr'o sugestivă vorbărie, să-și ridice fustele deasupra glesnelor (ceva extrem de șocant pe atunci) și să traverseze astfel un mic bazin.

Lady Dorothy Becker, una dintre cele mai bogate doamne din aristocrația engleză s'a măritat în Budapesta cu un domn Horvath. Acest Horvath, a fost mai înainte marchizul Demetrio Carlo Mario Imperiali. Cei doi s'au întâlnit mai de mult în Riviera și întrucât marchizul era însurat, i-a fost imposibil să obție divorțul — după legile italiene. In consecință a venit în Ungaria, aci a fost adoptat de către domnul Horvath și astfel a obținut cetățenia ungară, putând fi divorțat de fosta lui soție. Lady Dorothy Becker e cu 30 de ani mai bătrână decât soțul său.

Târgul mondial din Chicago era un recent „ieri", extravagantul bal al lui Bradley Martia și senzaționalul dineu al lui Sceley, unde un model răsărise în costumul Evei, dintr'un imens tort, erau un iminent „mâine", când Boni veni, văzu și învinse. In 1895, el conduse la altar pe fiica milionarului Jay Gould.

Boni, cu iachtul său și cu grajdurile sale de cai de curse, cumpărate din milioanele lui Gould, stârnia invidia societății. Ii plăceau extravaganțele și vorbele de spirit și repeta adesea celebra remarcă a lui Ludovic al XV-lea, care s'a dovedit în urmă un fel de profeție, căci i-a urmat un adevărat potop de titluri.

N'a trecut mult și Marlborough s'a gândit că și-ar putea reface ducalele-i domenii cu aurul lui Vanderbilt.

Ducele de Manchester s'a căsătorit cu Helena Zimmerman și sute de nobili mai mici au luat fete din noua plutocrație; — a avut loc atunci un fel de *„redescoperire a Americei"*.

Situația s'a schimbat însă de atunci. Strălucitoare titluri abundă acum în Lumea Nouă, dar prestigiul lor a scăzut mult.

Acum vre-o trei luni, un conte, ultimul vlăstar al unei străvechi familii, a încercat să vadă ce s'ar putea obține la New-York, pentru titlul său. A dat un anunciu oferind să-și transfere titlul „unei persoane bogate prin adopțiune legală". Era contele Louis Ludwig Adolar von Reigersberg, un nobil bavarez, care practică avocatura și locuește în Fifth Avenue No. 307. Pe lângă reporteri, anunțul său i-a adus reprezentanți de pe la diferite firme, veniți să-i ofere automobile, mobile, stofe și tot felul de alte mărfuri, pentru cazul că va fi reușit să-și vândă numele — dar nimeni nu s'a oferit să cumpere titlul.

Un tânăr a fost arestat vara trecută în Anglia, în urma unui accident de automobil cu urmări fatale. El se recomanda ca Lord Howard Effingham, spunând că trăia împreună cu tatăl său, Contele de Effingham, la Great Neck, Long Island. Telegrame comunicară întâmplarea ziarelor new-yorkeze. Lordul Effingham era cu totul necunoscut. O ochire în „Registrul Social" confirmă însă spusele tânărului. Gordon F. H. C. Howard, al cincilea Conte de Effingham, trăește pe domeniile sale dela „Broadlawn", în împrejurimile New-Yorkului.

TITLURI DE NOBLEȚE

Registrul Social al New-Yorkului cuprinde cincizeci de percoane, care au dreptul la titlul de prinț sau prințesă, înaintea oricărui tribunal european și mai mult de două sute de duci, conți, viconți, și baroni. Afară de aceștia mai sunt alte câteva sute, ale căror nume nu figurează în nici un registru.

Dacă vreți să luați contact cu reprezentanții nobilimei din Manhattan, vă indicăm mai jos câteva adrese, unde vă puteți lăsa cărțile de vizită.

Ducele de Richelieu, descendent al marelui cardinal și duce din „Cei Trei Mușchetari", locuește în East End Avenue No. 140.

Ducele de Arcos, descendent al regelui Ferdinand al Spaniei

(monarhul care l-a sprijinit pe Cristofor Columb) până mai acum câtăva vreme, aghiotant al lui Alphonse al XIII-lea, locuește la No. 17 East 37 th Street. Tânărul duce (are acum 25 de ani) se înrudește cu faimoasele case de Navarra.

La No. 1107 Fifth Avenue, locuește principesa Anita de Braganza, văduva pretendentului la tronul regal portughez.

Prințul Chlodwig Hohenlohe-Schillingsfurst, născut într'un castel de pe Rin, locuește la No. 1130 Park Avenue. Baronul și Baroneasa E. E. Bulow von Ravens locuesc la No. 709 Park Avenue...

Titlurile de nobleță au devenit atât de comune în America, încât nici chiar o cununie regală n'a mai fost în stare să producă senzația creeată de căsătoria lui Boni, acum 38 de ani. E vorba de căsătoria contelui Folke Bernadotte, un nepot al regelui Suediei, care a luat pe fiica lui H. E. Manville.

New York Social Register 1932

de Braganza Princess(Miguel)(Anita Stewart)... de Braganza Mr John M-at Harvard.........	Ph.9-6392Atwa
de Richelieu Duke Armand & Duchess (Elinor Douglas Wise) Ih.Cda..Ph.8-8640But..140 East End Av	
Eristoff Prc&Prcs Simon C Sidamon(Anne H Jun. Mrs Irene S.........[Tracy)Cs.JHop'24	Ph.4-3891Rhin 514 E 89
Gizycka Ctss Felicia(Pearson-Felicia Gizycka) Ph.2-6478Wick..443 E 51..see Wbb	
Hohenlohe-Schillingsfurst Prc&Prcs Chlodwig (Cochran-Mabel H Taylor)An.Cly.Ncd.	Ph.9-2468Atwa
Koudacheff Prc&Prcs Vladimir(Leggett-Lucy Mr Noel B Leggett..............[Marsh)	Ph.5-7630Eld Waldorf-Astoria
Viggo Prince&Princess (of Denmark) (Eleanor M Green)Cly. Det Gule Palace Amaliegade 18 Copenhagen	

Dacă frecventați ceaiurile literare ale New-Yorkului veți întâlni pe Marea Ducesă Maria, care a strâns mai mult de 100.000 dolari cu scrierile ei și pe Prințesa Radziwill, a cărei carte recentă i-a închis pentru totdeauna porțile Rusiei.

Mulți ruși cu titluri de nobleță au ocupațiuni comerciale. Prințul Sergiu Obolensky, care are un castel superb pe Hudson, se ocupă în tovărășia fratelui său, cu cumpărări și revânzări de terenuri. Prințul Sidamon Eristoff lucrează pentru o societate petroliferă. Marele Duce Dimitri, care a ajutat la uciderea lui Rasputin, dând astfel semnalul de isbucnire a revoluției ruse, vine adesea la New-York, dar nu se ocupă cu nimic. (Soția sa Audrey Emery, a moștenit patru milioane).

Mai există un alt prinț Dimitri, într'una din marile bănci ale Manhatanului. Prințul Alexis Obolensky cântă într'o companie de operete, ce s'a deschis de curând la New-York. Prințul George Matchabelli face afaceri frumoase ca fabricant de parfumuri iar Prințul Gagarin conduce o școală de călărie.

I. B.

Stg.: *Ducele de Richelieu s'a căsătorit la New-York cu o miliardară americană. „Garda" a fost bine plătită și perfect echipată. Jos: Contele Zoltan Széchény, primul soț al Lyei de Putty.*

Din alte VREMURI

MĂ trezisem devreme. Vântul obraznic bătea în geamuri, se plimba şuerând prin coşuri. Candela ardea liniştită, sporind par'că tăcerea, luminând slab, lăsând în penumbră biroul, biblioteca şi colţurile odăii.

De departe se auzi o tuse înăbuşită, uşa se crăpă binişor şi servitoarea se strecură ca o fantomă, purtând un braţ de lemne şi făraşul cu cărbuni aprinşi. Aruncă jarul în sobă şi umblând cu băgare de seamă să aţâţe focul, troncăni scăpând un lemn ca din pod.

„Tţ, tţ, tţ, tţ... Toanto!", ar fi exclamat, mă gândeam eu, maica Leonora, mătuşa care m'a crescut, şi am râs în mine, evocând cu duioşie, chipul ei sfânt.

Sculată cea dintâi în toată casa, ne păzia somnul închinându-se legată la cap, îngenuchiată, prosternată cu umilinţă în faţa icoanelor aurite de luminiţa candelei.

După ce-şi făcea rugăciunea, maica Leonora n'avea astâmpăr. Punea ordine, mutând lucrurile dintr'un loc într'altul, după ce tot ea le aşezase de cu seară.

Par'că o văd, mică, îndesată, cu şalul în spinare, ţinând cana plină cu amândouă mâinile, apropiindu-se încetinel de masă, răsturnând scaunul, încremenind în loc, cătând spre mine îngrijorată, să vadă dacă nu cumva m'am deşteptat.

Prin uşa deschisă, fetele trezite de sgomot, îi povestiau visele:

— Săru' mâna ţaţă...
— Să te scoli sănătoasă.. Cum ai dormit?
— Bine... Nu ştii mata ce am visat.
— Ce ai visat?
— Par'că venise la noi o trăsură mare, cu fecior pe capră, cu cai albi şi oprind la scară s'au scoborît doi tineri cu straie aşa frumoase!... Unul în roş, de mătasă, şi altul în verde...
— Peţitori maică...
— De unde ştii mata?...
— Iacătăăă!... Păi că doar n'am îmbătrânit degeaba!... Cai albi, decând lumea, nuntă arată...
— Da vezi, că pe urmă, caii albi deodată s'au făcut negri şi tinerii s'au depărtat încet, retregându-se plângând cu faţa spre mine, cu pieptul sfâşiat... E rău, ţăţică?
— De unde să fie rău...
— Şi vizitiul a plecat chiuind, pocnind din biciu, şi o inimă roşie se sbătea, ca un pui cu gâtul tăiat, pe pernele trăsurii...
— E nuntă frate, nu-ţi spuneam eu... Vin' să te sărut, să trăeşti, să-ţi ajute Maica Domnului!...
— Spui drept?
— Dacă vrei să mă crezi...
— Şi cum o să fie?
— Cine?
— El.
— Ia... om ca toţi oamenii... Cum vrei să fie altfel!...
— Oacheş sau bălan?
— Cum ţi s'au arătat?
— Erau negricioşi amândoi.
— Mă tem că o să fie bălan...
— Nu vreau.
— Da taci, fată hăi, par'că e pe vrute... Mulţumeşte lui Dumnezeu, că ţi-o dat de veste, tocmai azi în sfânta zi de Vineri... Mă duc să aprind o lumânare la biserică, să fie de ajutor, adăogă ea adânc turburată de desnodământul visului.
— Dar e încă întunerec, ţaţă...
— Aşa trebue, să nu apuce a intra lumea în biserică, dacă vrei să se isbândească.
— Atunci du-te mata...
— Mă duc... Sculaţi-vă şi voi, spălaţi-vă, deschideţi fereastra, întoarceţi aşternuturile...

Ţaţa Leonora dispăru fără sgomot, ţinând înfăşurată în hârtie groasă, o lumânărică, subţire, negricioasă, ca un paiu de grâu.

Repede s'a dus şi s'a întors mai repede.

— Nu v'aţi mai sculat? strigă ea fetelor, din pragul uşii...
— Da mata nu vezi, că încă nu s'o luminat bine...
— Nuuu te mai măriţi, fetico... Degeaba mă rog lui D-zeu... Dacă o iei aşa, o mie de ani nu te măriţi, ascultă ce spun eu...
— Ba am să mă mărit, că am visat cai albi...
— Ce ţi-i bun dac'o plecat trăsura goală...
— Zău...
— Scoal', nu trebue să te apuce ziua nepieptănată, dacă vrei să te măriţi... Scoal' şi tu, zise ea, întorcându-se spre mine, favoritul ei...
—, Eu nu vleau să mă mălu...
— Mânca-l-ar mama de băiat!... Vă place!... Ptiu, să nu fie de deochiu!... Aţi văzut ce dă dintr'însul!... Dormi puişorule, închide ochii şi dormi cât vrei...

GH. BRAESCU

O fată, asasinată în epoca de ghiaţă, a fost esc perită în Minnesota (America)

O fată de rasă mongolă, cu fizic de maimuţă, care a trăit, după afirmaţiile Dr. A. E. J nks, acum 20.000 de ani. Cea mai veche fosilă americană. Odată cu scheletul s'au desgropat un pumnal şi un şorţ, făcut din scoici.

ACUM 20.000 de ani, când oamenii din Neanderthal vânau în Asiria, iar Egiptul nu era decât un pustiu, locuit de sălbateci, o fată de 17 ani, care după fizicul ei părea de rasă mongolă, dar având trăsături accentuate de maimuţă, a fost asasinată şi aruncată într'un lac glacial, unde se află acum Ottertail din provincia Minesota.

Academiei Naţionale de Ştiinţă, la a treia şi ultima sesiune a întrunirei de toamnă, ţinută la Universitatea din Michigan, i s'a atras tenţiunea nu asupra crimei, ci asupra victimei. In privinţa vechimei şi a tipului, scheletul fetei din Minn, este cea mai importantă descoperire antropologică făcută vreodată în America.

Dr. A. E. Jenks dela Universitatea din Minesota a istorisit cum o echipă de lucrători, cari săpau anul trecut un drum prin fundul lacului secat, au desgropat câteva din oasele fetei. S'au mai găsit o parte din ele şi vara trecută. Lângă ea se afla un pumnal, făcut dintr'un corn de cerb, dar probabil că acesta era al ei, iar nu arma care i-a curmat firul vieţei. Podoaba de scoici ce purta pe cap şi în jurul gâtului, precum şi şorţul din jurul taliei, au fost deasemenea găsite, dar nu intacte.

Pe unul din omoplaţi avea o tăetură profundă ce dovedeşte că a fost asasinată. La reconstituirea acestei crime de acum 20.000 de ani, Dr. Jenks susţine că a fost ucisă cu o săgeată, care i-a străbătut plămânul drept şi probabil şi inima, lăsând semnul de pe omoplat. Poate că a fost ucisă şi cu o lance.

A FOST UCISĂ IN LUNTRE?

Era în luntre, pe plută sau pe ghiaţă, când i-a venit sfârşitul? Chiar antropologii cari se interesau de fată mai mult ca de un exemplar aparte, decât ca de un subiect de proces întârziat, nu şi-au putut explica aceasta.

Găsind o mare parte din schelet, doctorul Jenks a făcut un studiu, prin care a dovedit că pe când ghiaţa acoperia cea mai mare parte a Americei, natura făcea experienţe cu oamenii. Celor cari-l ascultau, nu le-a fost greu să-şi închipue cum era acel schelet în viaţă.

Se deosebia mult de femeile indiene de azi. Trăsăturile Mongole ieşiau în evidenţă. Nasul cârn cu nările rotunde sugera pe al maimuţei. Dinţii mari nu adăugau nimic frumuseţii ei. Ei erau moşteniţi dela o rasă de oameni mai primitivi decât ea. Deşi nu este atât de veche ca femeea găsită recent în Londra, ea dovedeşte că în America, ca şi în Asia şi Europa, natura modela oamenii, cu sute de ani înainte.

In comparaţie cu omul din Java şi cel din China, fata din Minn este tânără. Cei 20.000 de ani nu sunt nimic, faţă de vârsta lor milenară. Ei se înrudesc mai deaproape cu maimuţa decât ea.

Există întotdeauna nesiguranţă asupra vârstei fosilelor omeneşti... încât nu se poate şti precis dacă oasele sunt mai vechi, decât pământul sub care stau îngropate. Deasemenea nu se poate stabili întotdeauna vârsta exactă, din cauza depunerei succesive a straturilor de lut aduse de râurile isvorâte din gheţurile eterne.

Conform afirmaţiunilor doctorului Franck Leverett care este unul din cei mai de seamă reprezentanţi ai geologiei glaciale şi care a făcut un studiu despre straturile de nisip şi lut în care s'au găsit oasele fetei din Minn, declară că nu poate fi nici o eroare şi că este convins că fata a trăit într'adevăr acum 20.000 de ani şi este cea mai preistorică femee a Americei.

C. D.

DISTRUGEREA PERILOR

INSTITUTELE de înfrumuseţare au rezolvat o problemă, care multă vreme părea indisolubilă: distrugerea totală a perilor inestetici, mustăţile femeilor, sprâncenele prea groase, etc.

Mai de mult împotriva acestora nu exista decât penseta. Dar acest instrument, pe lângă faptul că irită pielea, poate produce uneori o infecţie. Deasemenea depilatoarele nu dau decât o satisfacţie momentană, deoarece ulterior perii cresc din nou mai groşi, de culoare mai închisă. S'a întrebuinţat câtva timp razele X sau radiu, dar majoritatea medicilor specialişti combat folosinţa acestor mijloace, pentrucă în doză mică produc o epilaţie incompletă, iar în doză mare pot determina inflamaţia regiunii (radio-dermită) urmată de pigmentarea şi atrofierea pielii, sau chiar de o degenerescenţă epitelio-dermatoză (cancer).

Singur acul electric este o metodă eficace. Se face 'n două feluri prin „electroliză şi prin diatermo-coagulare".

Electroliza e greu de suportat pentrucă se bazează pe trecerea unui curent galvanic prin rădăcina părului. Durata de trecere a acestui curent însă, necesară la distrugerea fiecărui bulb-pilos, în parte, fiind prea lungă (o secundă) produce deasemenea o senzaţie dureroasă.

Metoda mai recentă, numită de „diatermo-coagulare", care utilizează curenţi de înaltă frecvenţă, la tensiune joasă, aşa încât să nu provoace nici o durere, au o durată de trecere a curentului electric prin fiecare bulb-pilos atât de scurtă (1/10 din secundă), în cât nervii nu au timp să o perceapă. Depilarea se face deci uşor, fără durere şi radical.

S. CRISTESCU

O nepoată a mikadoului s'a măritat

La Tokio s'a serbat, cu tot fastul tradiţional, logodna prinţesei Mineko Kitoshirakawa, o nepoată a împăratului Meiji, cu Tanekatsu-Tachibana, fiul cel mai mare al vicontelui Tanetado Tachibana.

Fotografia noastră înfăţişează tânăra pereche, după logodnă în costumele fastuoase prescrise pentru galele imperiale.

HENRY PU YI ŞI BUCĂTARII SĂI

Noul conducător al statului Manchuko, în palatul său din Chiang-Kun, regretă oare zilele frumoase ale copilăriei sale, petrecute în liniştea şi tăcerea palatului de iarnă din Peking? Oricum, lui nu-i prea place bucătăria mandciuriană, căci de curând a trimis emisari la Peking, cu misiunea de a angaja vre-o zece şefi specialişti în bucătăria chineză.

UN ŞOIM IMBĂLSĂMAT CARE VARSĂ SÂNGE...

O ştire de necrezut a fost comunicată, cu toată seriozitatea, de către lordul Baden-Powell, generalul-comandant al cercetaşilor, în cursul banchetului anual de la Camping-club.

— „Există în Anglia — a declarat el — în muzeul particular al unui colecţionar bogat, un şoim îmbălsămat de peste 4000 de ani, găsit în mormântul unei mumii egiptene. Pasărea aceasta varsă sânge, atunci când se apropie deslănţuirea unui războí. In anul 1899, în ajunul războiului din Transvaal, prietenul — proprietar al şoimului, văzu nişte picături de lichid gros, scurgându-se din pene şi întinzându-se în pete roşii, de-alungul picioarelor bibliotecii, în care era închisă pasărea. Fenomenul se prelungi până la semnarea păcii anglo-bure.

In 1914, în luna Iulie, sângele începu să picure iarăşi din trupul şoimului. Lichidul purpuriu a continuat să curgă timp de patru ani. In Octombrie 1918, cu patru sau cinci săptămâni înainte de armistiţiu, ploaia de sânge încetă. Şi de atunci, n'a mai reînceput...”

Unui ziarist care veni a doua zi să-l intervieweze, lordul Baden-Powell i-a declarat că el însuşi constatase, în timpul ultimului răsboi, realitatea acestui straniu şi unic fenomen.

De curând, un „reporter” a reuşit să descopere chiar pe proprietarul miraculosului şoim e vorba de d. Grant, un colecţionar de antichităţi, care locueşte într'o mică vilă în Devonshire.

D. Grant, spre deosebire de generalul Baden-Powell, nu crede că şoimul lui egiptean să aibă facultatea de-a anunţa răsboiul. Dar confirmă că pasărea, în timpul răsboiului anglo-bur şi al celui european, a vărsat într'adevăr un lichid, care avea toată aparenţa sângelui.

— „Eu cred mai de grabă, — a adăugat dânsul, — că avem de-aface cu un lichid aromatic, pe care artistul egiptean l-a folosit la îmbălsămare. Dar de ce lichidul acesta începu să se ivească înainte de răsboi şi a încetat să picure la semnarea păcii? Nu sunt în stare să-mi explic; poate că e vorba de-o simplă coincidenţă”.

Şoimul a fost dăruit d-lui Grant în 1895, în cursul călătoriei sale în Egipt, de către un tânăr arheolog francez, aflat acolo în misiune, pe contul unui mare muzeu.

Să fie oracolul dela Soteri zeul cu cap de şoim, suveran al împărăţiei morţilor, care se exprimă prin sângele pasării îmbălsămate, moartă de acum patru mii de ani?

Ceasornicul lui Tuteremu

— Schiţă umoristică —

Incurcăturile fără consecinţe prea grave în care intră un burghez cumsecade căruia i s'a furat un ceas, sunt de un comic irezistibil.
Ele formează subiectul schiţei pe care o publicăm.

TUTEREMU e tipul parisianului cumsecade, bun şi naiv.

Un incident dramatic trebuia să-i turbure traiul tihnit.

Intr'o zi, i se fură ceasornicul.

Ceasornicul şi lanţul.

De lanţ, era atârnat un medalion, în interiorul căruia o mână prietenă gravase o floare... o pansea.

Ah! această pansea! — In ea era un întreg poem scump lui Tuteremu, ceeace-i făcea ceasornicul peste măsură de preţios.

Dar cum, unde i-a fost furat?

La un stabiliment de băi reci, pe Sena, dupăcum afirma Tuteremu.

Desnădejdea lui nu poate fi descrisă.

Se duse să depună imediat o reclamaţie la Prefectura de poliţie, unde i se făgădui — destul de alene — că se vor face cercetări.

Aceste cercetări rămaseră fără rezultat.

Timp de mai multe zile, Tuteremu fu văzut cutreerând Parisul în toate direcţiile, înfrigurat, pierdut, uitându-se cercetător la vesta fiecărui trecător. Işi căuta ceasornicul.

Goană nebună...

Cine-ar crede?

După o lună, într'o Duminică, Tuteremu îşi recunoscu ceasornicul şi lanţul pe pântecele rotund al unui domn, care străbătea bulevardul în dreptul Operei.

Tuteremu fu cât p'aci să leşine de bucurie.

Se puse să urmărească, cu băgare de seamă, pe domnul cu ceasornicul, tot privind în juru-i, ca să ceară ajutorul unui gardian public.

Dar în clipa când se aştepta mai puţin, domnul urmărit sări pe scara unui autobuz, cu o sprintenie nebănuită la un om aşa de gras, şi se pierdu în pântecele vehicului, care îşi continuă drumul spre Bastilia.

Stupefiat, Tuteremu alergă după autobuz; acesta era însă plin complect.

Atunci, abia avu timpul să se arunce într'un taximetru, poruncind şoferului să urmărească autobuzul.

După ce cele două vehicule fură despărţite de douăzeci de ori, de încurcăturile circulaţiei, sosiră împreună la destinaţie.

Tuteremu, sărind din taximetru, avu norocul să se găsească nas în nas cu un gardian public.

— Te rog, îi zise el, la nevoe te somez, să-mi dai ajutor.

După care, însoţit de acest reprezentant al autorităţii, se îndreptă spre domnul cel gras, în clipa când cobora din autobuz.

Era un personaj cu o înfăţişare respectabilă, roşu la faţă, bine îmbrăcat. Chipul lui respira o mulţumire deplină.

— Domnule, îi zise Tuteremu porţi un ceasornic şi un lanţ, care mi-au fost furate exact acum o lună.

Domnul cel gras se dădu înapoi, faţa lui exprimă o surprindere sinceră.

— E cu putinţă? zise el.

— Sunt sigur.

Atunci gardianul se adresă către Tuteremu:

— Puteţi să dovediţi ceeace afirmaţi?

— Perfect. Deschide medalionul; înăuntru e o floare gravată... o pansea.

— Aşa e, zise agentul după verificare. Urmaţi-mă amândoi la comisar.

— Cu entuziasm! strigă Tuteremu.

— Drace! făcu domnul cel gras. Şi eu care mă duceam să iau masa în oraş!... Bine cel puţin că comisariatul nu-i decât la doi paşi, — adăogă el ca un om căruia arondismentul îi era familiar.

Comisariatul nu era decât la doi paşi, într'adevăr.

Comisarul tocmai se găsia acolo. N'am putea spune cum s'a întâmplat această minune.

— Iacă-te, domnule Bouasse! zise el cu grabă, zărind pe domnul cel gras.

— Cum vezi, dragul meu, răspunse acesta. Iau masa diseară la vecinii d-tale, d. şi d-na Liévois.

— Şi eu... Cum s'a brodit! strigă comisarul. Ia loc, te rog.

Tuteremu rămase în picioare, mirat.

— Ce anume îmi procura plăcerea vizitei d-tale, scumpe domnule Bouasse?

Tuteremu crezu atunci că trebue să ia cuvântul.

— Domnule comisar...

— Nu-ţi vorbesc d-tale, zise acesta, părând că bagă de seamă pentru întâia oară prezenţa lui Tuteremu.

— Dar...

— Mă adresez d-lui Bouasse. Vorbeşte, domnule Bouasse.

Domnul Bouasse zise, răsturnându-se pe scaun:

— E foarte simplu...

— Nu chiar aşa de simplu! murmură Tuteremu.

— Tăcere!...

Domnul Bouasse urmă:

— Domnul mă acuză, fără multă vorbă, că i-aş fi furat ceasornicul şi lanţul.

— Ah! ah! ah! făcu comisarul izbucnind în râs.

— Ah! ah! ah făcură subcomisarul şi gardianul public, ca să-i ţină isonul.

Tuteremu fu deconcertat.

— N'am zis asta, replică el. Am zis că domnul are un ceasornic şi un lanţ care mi-au fost furate acum o lună.

— Asta-i altceva, în adevăr, zise comisarul liniştindu-se. Afirmaţia d-tale însă nu rămâne mai puţin gravă. D-nul Bouasse e unul din negustorii noştri cei mai de vază. Are o importantă casă de bretele...

— En gros.

— Cu mai mult de cincizeci de lucrători...

— Şi realizând un câştig de o sută mii de franci pe an, adaogă cu fală domnul Bouasse.

— Imi vine greu, reluă comisarul, să-l asimilez cu... cu un... cum aş zice? cu un vulgar hoţ de buzunare.

Râsetele fură cât p'aci să reînceapă.

Domnul Bouasse le opri cu un gest plin de nobleţă. Căutase în buzunarele hainei sale şi scoase o hârtie.

— Mulţumesc domnului comisar pentru buna părere ce o are despre persoana mea. Intâmplător am la mine factura care dovedeşte cumpărarea acestui ceasornic, acum o săptămână, dela ceasornicarul meu obişnuit din strada Amelot.

Intinse hârtia comisarului care, după ce aruncă pe ea o privire de formă, i-o înapoie cu respect.

— Ei bine?

— Domnul e în regulă...

— Ah! făcu Tuteremu.

— Cu totul în regulă.

— Fie, zise Tuteremu. Dar asta nu dovedeşte că ceasornicul nu mi-a fost furat.

— Intrăm într'o altă ordine de idei, răspunse comisarul.

— Să intrăm. Asta-i doar ordinea de idei care mă interesează.

— Iţi rămâne reclamaţia împotriva ceasornicului din strada Amelot.

— Ah! făcu Tuteremu.

— Da, adresează-te parchetului.

— Foarte bine. Mulţumesc.... Dar în aşteptare, ceasornicul meu...

— Ceasornicul, vrei să spui.

— Rămâne în vesta domnului?

— Negreşit, răspunse comisarul. L-a plătit, are factura lui. Restul nu mă priveşte. Adresează-te parchetului... Scumpe d-le Bouasse, sunt în adevăr dezolat.

— Mă rog... răspunse acesta, hotărîndu-se să se ridice depe scaun.

— La revedere, la soţii Liévois, nu-i aşa? făcu comisarul.

Pe urmă, către Tuteremu:

— Eşti liber.

De data asta, Tuteremu sări în sus.

— Cum, nu sunt târît în închisoare? zise el ironic. Nu sunt pus în lanţuri?

E cu putinţă, sunt liber?! Liber, eu?! Nu sunt arestat, pentru că mi-am cerut ceasornicul meu?! ceasornicul meu! ceasornicul meu!!!

— Du-te, amice aerul de afară îţi va potoli exaltarea, zise comisarul cu un ton binevoitor.

Pe prag, domnul Bouasse zise către Tuteremu:

— Nu sunt supărat pe d-ta... Aceste lucruri se întâmplă zilnic... Toată lumea poate să se înşele.

— Dar eu nu mă înşel!

— Vino să mă vezi într'una din zilele astea. Iată adresa mea.

— Desigur, am să viu! scrâşni Tuteremu.

Tuteremu dădu fuga la parchet.

O anchetă fu ordonată, dar degeaba. Ceasornicul din strada Amelot era cât se poate de onorabil. Avea ceasul, lanţul şi medalionul dela un alt om cinstit, unul din prietenii săi. Acesta, la rândul lui, le avea dela o doamnă văduvă care, din nenorocire, era plecată de câteva zile în Belgia.

Trebuiră să renunţe la anchetă.

Atunci Tuteremu, istovit, prăpădit, se duse la domnul Bouasse. Pentru ce? Nici el nu ştia, — sau mai curând da, voia să-şi revadă ceasornicul. Regăsi în bogatul fabricant de bretele, pe omul cordial şi deschis pe care-l cunoscuse cu preţul ceasornicului său. Domnul Bouasse invită pe Tuteremu să ia masa cu el.

Din acel moment, începu între ei o intimitate, care merse crescând şi care, peste puţin, nu mai cunoscu margini.

Din când în când, în orele de expansiune bacchică, Tuteremu zicea către domnul Bouasse:

— Dă-mi înapoi ceasornicul!

— Niciodată! răspundea d-l Bouasse, care era neînduplecat în această privinţă.

Şi reîncepeau să bea.

Intr'o seară, însfârşit, cum băuseră mai mult ca deobicei, domnul Bouasse, răpus de somn căzu sub masă. Atunci Tuteremu ispitit de diavol, se încumetă să lunece o mână pe vesta prietenului său... Desprinse ceasornicul, obiectul continuelor sale revendicări.

Scena se petrecea într'un restaurant. Tuteremu fu văzut şi arestat.

Graţie antecedentelor sale bune nu fu condamnat decât numai la şease luni închisoare, *pentru că şi-a furat ceasornicul*

Oh! justiţia!!...

Trad. de CONST. GALITZA

BANCHETUL IN ONOAREA LUI TONY BULANDRA

Revista „Realitatea Ilustrată" sărbătoreşte printr'un banchet public pe marele actor TONY BULANDRA cu ocazia împlinirii a 30 de ani de teatru.

Toţi admiratorii şi admiratoarele marelui artist pot lua parte la acest banchet care va avea loc Duminică 19 Februarie ora unu (13). Inscrierile se primesc la redacţia revistei.

Stânga: *D-ra Ena Corvin, purtând o splendidă toaletă a D-nei Elena Cuza.* Dreapta: *Costumele care s'au prezentat la concurs.*

Balul Realității Ilustrate

Sâmbătă 11 Februarie a avut loc în palatul „„Roxy" din strada Lipscani, balul anual al „Realității Ilustrate". Ca întotdeauna, a asistat un public imens, care s'a amuzat de minune, în sunetele orchestrelor de dans și în cadrul excelentului program artistic.

Concursul de diseuri s'a terminat prin selecționarea definitivă a d-lor Gică Poenaru și Niculae Georgescu, urmând ca după o ultimă probă la microfon, să se decidă care dintre ei va fi câștigătorul concursului.

Stânga: *Un aspect din sala de spectacol, în timpul concursului de diseuri.*

Duminică au avut loc la Brașo concursurile militare de sky ale I. N. E. F. Regele a onorat cu prezența acest concurs.

Câștigători sunt la proba 16 km.

Căp. Scărneciu (bat. 2 V. M.) 1 oră 6' 14".

Căp. Schiff Braumer (bat. 8 V. M.) 1 oră 15, 43".

Căp. Neștianu (bat. 4 V. M.) 1 oră 24' 20".

Cupa Regele Carol a câștigat-o batalionul din Șinaia.

Stg.: *Regele urmărind planul curselor;* sus: *Trecerea în revistă a concurenților.*